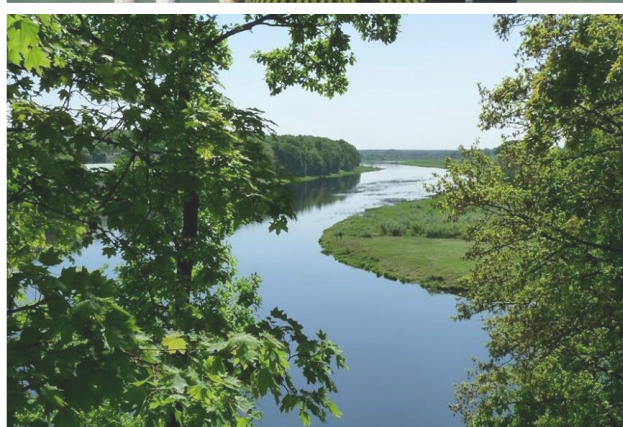

APSTIPRINĀTS

ar 2019.gada 31.janvāra
Rundāles novada domes
lēmumu Nr.14 (protokols Nr.1)

RUNDĀLES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2019.–2025. GADAM

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Saturs

Ievads	3
1. Rundāles novada vispārīgs raksturojums	4
2. Rundāles novada attīstības rādītāji	6
3. Iedzīvotāju raksturojums	8
3.1. Demogrāfiskie rādītāji	8
3.2. Apdzīvojuma struktūra	12
4. Pašvaldības pārvaldība	15
4.1. Administratīvā struktūra	15
4.2. Pašvaldības budžets	17
4.3. Komunikācija un sadarbība	19
4.4. E-pārvalde	20
4.5. Projektu īstenošana	21
4.6. Novada identitāte	24
5. Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi	26
5.1. Izglītība	26
5.2. Nevalstiskais sektors	29
5.3. Kultūrvide	30
5.4. Sports un aktīvā atpūta	32
5.5. Veselības aprūpe un veselīgs dzīvesveids	33
5.7. Sociālie pakalpojumi	34
5.8. Drošība	35
6. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības	39
7. Infrastruktūra	44
7.1. Transporta infrastruktūra	44
7.2. Inženiertehniskā infrastruktūra	48
7.3. Mājokļi un publiskā ārtelpa	50
8. Ekonomiskā vide	53
8.1. Iedzīvotāju nodarbinātība un labklājība	53
8.2. Uzņēmumi	56
8.3. Uzņēmējdarbības atbalsts	58
8.4. Tūrisms	59

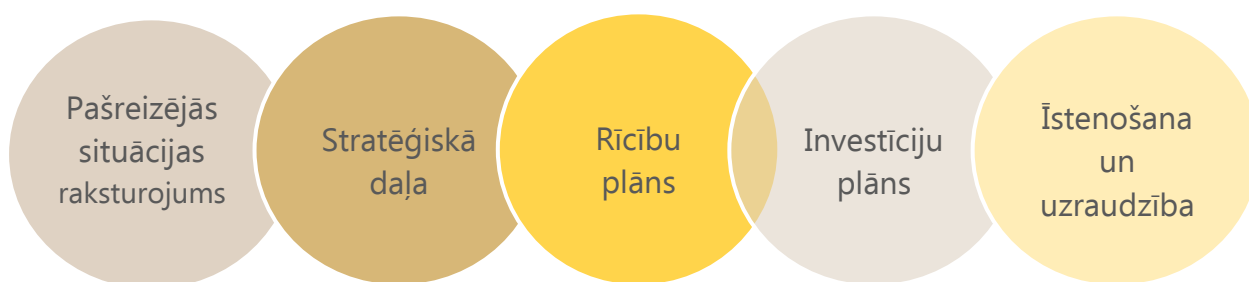
Ievads

Rundāles novada Attīstības programma 2019.–2025. gadam ir pašvaldības vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai.

Attīstības programmā nosaka:

- novada attīstības prioritātes;
- rīcības virzienus, uzdevumus, to īstenotājus;
- finanšu resursus ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai;
- īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu.

Attīstības programma sastāv no vairākām daļām:

ATTĒLS:1. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASTĀVDAĻAS

Attīstības programmas izstrāde uzsāka, pamatojoties uz Rundāles novada Domes 2017. gada 28. decembra sēdes lēmumu Nr.5 "Par Rundāles novada attīstības programmas 2019.–2025. gadam izstrādes uzsākšanu (prot. Nr.14, punkts Nr.5) un tā pielikumu "Darba uzdevums Rundāles novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam izstrādei".

Attīstības programmas izstrāde veikta saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu (13.10.2011.), Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” u.c. spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām.

Attīstības programma sagatavota, ņemot vērā valsts līmeņa, Zemgales plānošanas reģiona, kaimiņu pašvaldību un Rundāles novada plānošanas dokumentus.

Izstrādes laikā veiktie pasākumi:

- iedzīvotāju aptauja;
- tematiskās darba grupas, (piedaloties gan pašvaldības speciālistiem, gan novada iedzīvotājiem);
- statistikas datu un publisko pārskatu apkopošana un analīze.

Pašreizējās situācijas raksturojums tiek veidots kā sadaļa, kas parāda novada pašreizējo situāciju.

Pašreizējās situācijas analīzes sadaļa tiek izstrādāta kā atsevišķs dokuments, kas var tik izmantots visiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un ir papildināms vai precizējams pēc nepieciešamības. Pašreizējās situācijas raksturojumā pie katras jomas sniegts novērtējums gan no iedzīvotāju anketēšanas rezultātiem, gan no tematiskām darba grupām.

Dokumentā izmantotas autoru un publiski pieejamās Rundāles novada pašvaldības fotogrāfijas (pašvaldības mājaslapa un sociālo tīklu konti). Dokumentā ietverta kartoshēmu autors ir izstrādātājs.

1. Rundāles novada vispārīgs raksturojums

Rundāles novads atrodas Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenuma dienvidu daļā. Novads rietumos un ziemeļos robežojas ar Jelgavas novada Sesavas, Vircavas un Jaunvirslaukas pagastiem. Novada ziemeļu robežu iezīmē Lielupe. Tās vidū netālu no Viesturiem ir vieta, kur vienā robežpunktā saskaras četri novadi – Rundāles, Jelgavas, Ozolnieku un Bauskas novadi. Austrumos Rundāles novads robežojas ar Bauskas novada Mežotnes pagastu, dienvidaustrumos ar Codes pagastu un Bauskas pilsētu, un dienvidos ar Īslīces pagastu, dienvidrietumos – ar Šauļu apriņķa Jonišķu un Pakrojas pašvaldībām Lietuvā. Rundāles novads tika izveidots 2009. gadā, apvienojot Rundāles, Svitenes un Viesturu pagastus. (ATTĒLS:2)

ATTĒLS:2. RUNDĀLES NOVADA ATRAŠANĀS VIETAS SHEMATISKS ATTĒLOJUMS

Rundāles novads ir viens no atpazīstamākajiem novadiem Latvijā, pateicoties unikālam un apmeklētām tūrisma objektam – Rundāles pils apbūves ansamblim ar parku.

Rundāles novada teritorijas kopējā platība ir 231,21 km², no kuriem 91,39 km² aizņem Rundāles pagasts, 81,63 km² ir Viesturu pagasta teritorija un 58,19 km² – Svitenes pagasta. (ATTĒLS:3)

Hidrogrāfisko tīklu veido Lielupe ar tās kreisā krasta pietekām - Kauču strautu un Īslīces upi ar tās sateces baseina ūdenstecēm – Kapupi, Anteļu grāvi, Bērsteli, Melnupi, Svirkali, Dzirnupi, u.c., Sviteni ar tās sateces baseina upēm Liepāri, Virsīti un Sesavu, u.c.

Rundāles novadā atrodas vairāki arhitektūras pieminekļi, arheoloģijas pieminekļi, kultūras pieminekļi, piemēram, Rundāles pils apbūve ar parku, Bornsmindes muižas apbūve ar parku, Bērsteles luterāņu baznīca, Kaucmindes muiža ar parku, Mežotns pilskalns un Vīnalkalns, Svitenes pils ar parku, u.c.

Rundāles novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Dabas parks "Bauska", mikroliegums un Natura 2000 teritorija "Ozoldārzs", un dabas piemineklis – dendroloģiskais stādījums "Lielbērsteles parks", kā arī vairāki aizsargājamie koki.

Valsts vietējie autoceļi savstarpēji savieno novada ciemus un attīstības centrus ar Pilsrundāles ciemu un valsts reģionālo autoceļu P103 Dobeles – Bauska, jeb, tā saukto, Zemgales jostu, kā arī ar apdzīvotām vietām Bauskas un Jelgavas novados. Attālums no Rundāles novada administratīvā centra Pilsrundāles līdz tuvākajai pilsētai Bauska ir 15 km, līdz Zemgales reģiona centram – Jelgava 45 km, un līdz valsts galvaspilsētai Rīga 80 km. Rundāles novads iekļauts Zemgales plānošanas reģionā.

Rundāles novadā 2018. gada sākumā ir 3407 iedzīvotāji. Izglītības pakalpojumus nodrošina vairākas izglītības iestādes - pirmsskolas izglītības iestāde "Mārupukīte", speciālā pirmsskolas izglītības iestāde "Saulespuķe", Pilsrundāles vidusskola un tās struktūrvienības (Bērsteles skola, Svitenes skola, Mūzikas un mākslas skola) un Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālā struktūrvienība.

2018. gada sākumā bezdarba līmenis Rundāles novadā ir 6,4%. Puse no novadā reģistrētajiem uzņēmumiem darbojas lauksaimniecības nozarē. 2017. gadā deviņi no desmit lielākajiem uzņēmumiem Rundāles novadā pēc apgrozījuma nodarbojas ar lauksaimniecību.

Rundāles novadā galvenais zemes izmantošanas veids ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas sastāda ~77 % no kopējās zemes platības. Rundāles novada pašvaldības teritorija kopā ar Bauskas, Dobeles, Tērvetes un Jelgavas novadiem ir iekļauta nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju sarakstā. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas neatkarīgi no īpašumu robežām veido nedalītus zemes nogabalus ar zemes kvalitātes vērtību ne zemāku par 60 ballēm un ar platību ne mazāku par 50 ha.¹

ATTĒLS:3. RUNDĀLES NOVADA TERITORIJAS STRUKTŪRA

Rundāles novada pašvaldība aktīvi izmanto iespējas finansējuma piesaistē novada teritorijas attīstībai. Ik gadu tiek realizēti projekti dažādās jomās - infrastruktūras pilnveides, teritorijas labiekārtošanas un plānošanas, veselības veicināšanas, mūžizglītības, profesionālās pilnveides, starptautiskās sadarbības, u.c. jomu projekti. Rundāles novada dome organizē vietējo projektu konkursu "Iedzīvotāji veido savu vidi", kas ir arī viens no nevalstiskā sektora atbalsta līdzekļiem ideju realizēšanā, iedzīvotāju aktivizēšanā, u.tml.

Rundāles novada uzņēmēju atbalstu īsteno Rundāles novada uzņēmēju konsultatīvā padome, Rundāles novada Uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centrs, Bauskas Biznesa inkubators un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs. Pašvaldība sniedz atbalstu projektiem "Īsteno savu ideju Rundālē", veicina Rundāles mājtiņus aktivitāti u.c. uzņēmējdarbību attīstošas darbības.

¹ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

2. Rundāles novada attīstības rādītāji

Tabula 1. Teritorijas attīstības rādītāji

Gads	Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas		Iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs uz 1 iedz. (EUR)		Bezdarba līmenis (%)		Demogrāfiskās slodzes līmenis		Teritorijas attīstības indekss	
	Rādītājs	Izmaiņas	Rādītājs	Izmaiņas	Rādītājs	Izmaiņas	Rādītājs	Izmaiņas	Rādītājs	Izmaiņas
2012	3681	–	288,86	–	12,6	–	574	–	–	–
2013	3671	-10	338,92	50,06	11,3	-1,3	584	10	-0,535	–
2014	3617	-54	328,73	-10,19	11,6	0,3	594	10	-0,672	-0,137
2015	3531	-86	366,62	37,89	9,5	-2,1	601	7	-0,392	0,280
2016	3473	-58	388,51	21,89	10	0,5	613	12	-0,360	0,032
2017	3421	-52	464,11	75,6	9,8	-0,2	600	-13	-0,211	0,149
2018	3407	-14	476,97	12,86	6,4	-3,4	625	25	–	–

Tabula 2. Rezultatīvie rādītāji

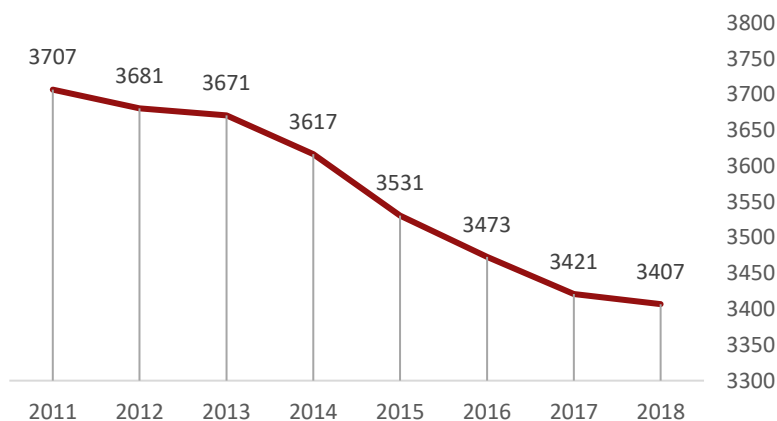
Nr.	Rezultatīvie rādītāji	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	2017. g. / 2018. g. sasniegtie rādītāji	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
1. stratēģiskais mērķis. Attīstīt sakārtotu infrastruktūru un kvalitatīvu dzīves vidi						
1.	Pašvaldības ceļi un ielas ar melno segumu, km	2011	8,74	17	pieaug	CSP
2.	Ceļu satiksmes negadījumu skaits	2011	12	13	samazinās	CSDD
3.	Pašvaldības apsaimniekotie daudzdzīvokļu nami	2011	15	23	pieaug	RND
4.	Sastādītie administratīvo pārkāpumi protokoli	2012	42	56	samazinās	RND
2. stratēģiskais mērķis. Radīt katram Rundāles novada iedzīvotājam daudzveidīgas, atbilstošas izglītošanās un personības attīstības iespējas mūža garumā						
3. stratēģiskais mērķis. Izveidot sociāli drošu vidi ar kvalitatīviem kultūras, sporta, atpūtas, sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem						
1.	Izglītojamo skaits Pilsrundāles vidusskolā	2011./2012. m.g.	385	354	saglabājas iepriekšējā līmenī	RND
2.	Izglītojamo skaits PII "Mārupukīte"	2011./2012. m.g.	118	112	saglabājas iepriekšējā līmenī	RND
3.	Izglītojamo skaits SPII "Saulespuķe"	2011./2012. m.g.	70	62	saglabājas iepriekšējā līmenī	RND
4.	Izglītojamo skaits Kandavas I-s tehnikuma Saulaines filiālē	2011./2012. m.g.	320	232	saglabājas iepriekšējā līmenī	RND
6.	Amatiermākslas kolektīvu skaits	2011	22	23	pieaug	Kultūras nodaļa
7.	Biedrību un nodibinājumu skaits	2011	19	34	saglabājas iepriekšējā līmenī vai pieaug	Lursoft
8.	Organizēto kultūras pasākumu skaits	2011	107	110	saglabājas iepriekšējā līmenī vai pieaug	Kultūras nodaļa
9.	Bibliotēku izsniegumu	2012	22 555	19 987	saglabājas	Kultūras

Nr.	Rezultatīvie rādītāji	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	2017. g. / 2018. g. sasniegtie rādītāji	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens	Avots
	skaits				iepriekšējā līmenī	nodaļa
10.	Bibliotēku apmeklējumu skaits	2012	15 159	13 197	saglabājas iepriekšējā līmenī	Kultūras nodaļa
11.	Sporta pasākumu skaits	2011	17	29	pieaug	Sporta nodaļa
12.	Pašvaldības budžeta izdevumi sociālā atbalsta pasākumiem	2012	75 123	81 873	samazinās	Sociālais dienests
13.	Sociālās palīdzības saņēmēju skaits	2011	1180	246	samazinās	Sociālais dienests
14.	Trūcīgo personu skaits	2011	457	134	samazinās	Sociālais dienests
15.	Trūcīgo personu skaits % pret kopējo iedzīvotāju skaitu	2011	10,96	3,9	samazinās	Sociālais dienests
4.stratēģiskais mērķis veidot ekonomisko aktivitāti veicinošu vidi, ilgtspējīgi izmantojot pieejamos dabas resursus 5.stratēģiskais mērķis. Attīstīt efektīvu sadarbību, pārvaldi un informācijas apmaiņu starp visām iedzīvotāju grupām, uzņēmējiem un institūcijām, veicinot savstarpēju uzticību un ieguvumus						
1.	Bezdarba līmenis	2012	12,6%	6,4%	5%	NVA
2.	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits	2013	232	272 (2016. g.)	pieaug	CSP
3.	Teritorijas attīstības rangs	2013	75. vieta	60. vieta	uzlabojas	VRAA
4	Bezdarbnieki jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem	2013	6	25	samazinās	NVA
5.	Reģistrēto ekonomiski aktīvo vienību skaits	2012	11	14	pieaug	RND
6.	Strādājošo vidējā mēneša samaksa pašvaldības struktūrās	2011	566	801	pieaug	CSP
7.	Pašvaldības budžeta ieņēmumi	2012	4 068 512	4 877 990	pieaug	RND

3. Iedzīvotāju raksturojums

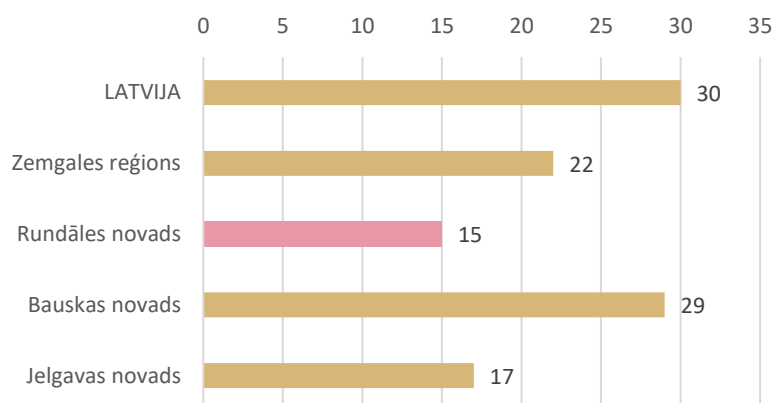
3.1. Demogrāfiskie rādītāji

Patstāvīgo iedzīvotāju skaits² Rundāles novadā 2018. gada sākumā bija 3407 iedzīvotāji, ko norāda Centrālās statistikas pārvaldes dati, savukārt Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes informācija liecina, ka 2018. gada 31. janvārī Rundāles novadā ir 3755 iedzīvotāji. Atšķirības skaidrojamas datu ievākšanas metodēs. ATTĒLS:4 norādītas iedzīvotāju skaita izmaiņas, un laikā no 2011. līdz 2018. gadam Rundāles novadā iedzīvotāju skaits sarucis par 8,09%. Iedzīvotāju skaita sarukšanas tendence vērojama arī Latvijā kopumā un Zemgales reģionā - Latvijā iedzīvotāju skaits, kopš 2011. gada kopumā samazinājies par 6,76%, bet Zemgales reģionā iedzīvotāju skaits samazinājies par diviem procentiem straujāk jeb par 8,76%.

ATTĒLS:4. IEDZĪVOTĀJU SKAITA IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADĀ (CSP)

Iedzīvotāju blīvums³ (ATTĒLS:5) Rundāles novadā 2018. gada sākumā ir 15 cilvēki uz kvadrātkilometru, kas salīdzinājumā ar blakus novadiem, Zemgales statistikas reģionu un Latviju kopumā ir zemākais rādītājs. 2017. gadā Rundāles novada Rundāles pagastā iedzīvotāju blīvums bija 21,08 cilv./km², Svitenes pagastā 14,50 cilv./km², Viesturu pagastā 12,53 cilv./km². (RAIM aprēķins)

ATTĒLS:5. IEDZĪVOTĀJU BLĪVUMS 2018. GADĀ (CILVĒKI/KM²) (CSP)

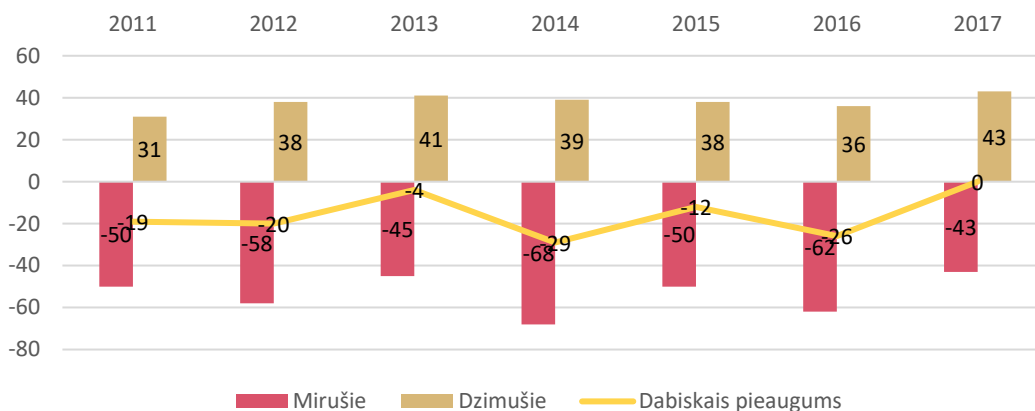
Pēc dzimuma Rundāles novadā, līdzīgi kā valstī kopumā, vairāk ir sieviešu – 51,69%, bet vīriešu – 48,31% (Latvijā 2018. gadā vīriešu bija 46%, bet sieviešu 56%). 2018. gadā Rundāles novadā dzīvo 1761 sievietes un 1646 vīrieši.⁴

² Centrālā statistikas pārvalde, ISG01. Platība, iedzīvotāju blīvums un pastāvīgo iedzīvotāju skaits reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā.

³ Centrālā statistikas pārvalde, ISG01. Platība, iedzīvotāju blīvums un pastāvīgo iedzīvotāju skaits reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā.

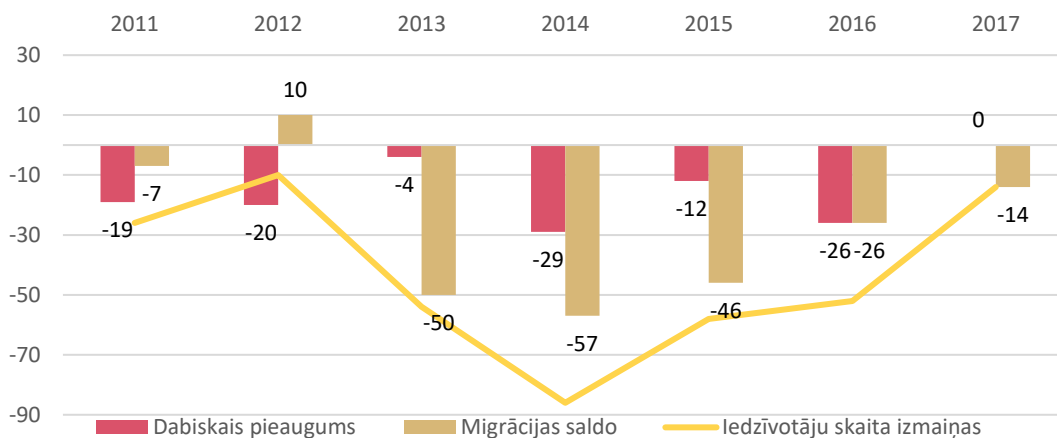
⁴ Centrālā statistikas pārvalde, ISG182. Iedzīvotāju skaits administratīvajās teritorijās pa vecuma grupām un dzimuma gada sākumā.

Laikā no 2011. līdz 2016. gadam mirušo⁵ skaits Rundāles novadā pārsniedz dzimušo⁶ skaitu, līdz ar to iedzīvotāju dabiskais pieaugums jeb starpība starp mirušajiem un dzimušajiem ir negatīva – iedzīvotāju skaits turpina samazināties (ATTĒLS:6). Rādītājs kopš 2011. gada svārstās un ir nemainīgi negatīvs, līdz 2017. gadā sasniedz vienādu dzimušo un mirušo skaitu. Tāpat 2017. gadā ir pēdējo astoņu gadu laikā ir visvairāk dzimušie – 43 bērni un vismazākais mirušo skaits – 43 cilvēki.

ATTĒLS:6. IEDZĪVOTĀJU DZIMSTĪBA, MIRSTĪBA UN DABISKAIS PIEAUGUMS NO 2011. -2017. GADAM (CSP)

Iedzīvotāju skaita izmaiņas un tās ietekmējošie faktori⁷ (ATTĒLS:7) Rundāles novadā kopš 2011. gada visvairāk ietekmējis migrācijas saldo, kas norāda, ka tikai 2012. gadā starpība starp iebrākušajiem un izbraukušajiem bija pozitīva, pārējos gados – negatīva, ar kopējo tendenci starpībai samazināties. Iedzīvotāju skaita samazināšanos ik gadu ietekmē arī negatīvs dabiskais pieaugums (ATTĒLS:6).

ATTĒLS:7. IEDZĪVOTĀJU DABISKAIS PIEAUGUMS UN MIGRĀCIJAS SALDO NO 2011. -

⁵ Centrālā statistikas pārvalde, IMG020. Mirušie pēc dzimuma un vecuma grupas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados. Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_iedz_mirst/IMG010.px/?rxid=cd

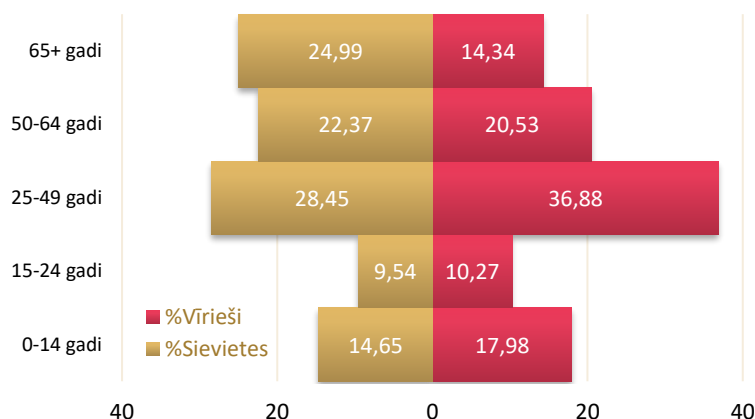
⁶ Centrālā statistikas pārvalde, IDG030. Dzīvi dzimušie pēc dzimuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_iedz_dzimst/IDG030.px/?rxid=cd

⁷ Centrālā statistikas pārvalde, ISG031. Pastāvīgo iedzīvotāju skaits un to ietekmējošie faktori pēc dzimuma.

IEDZĪVOTĀJU SKAITA VECUMA STRUKTŪRA UN DEMOGRĀFISKĀ SLODZE

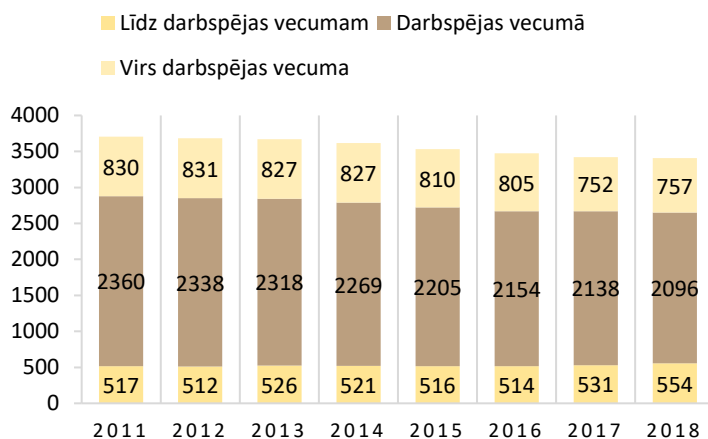
Rundāles novada iedzīvotāju vecuma struktūra⁸ (ATTĒLS:8) 2018. gada sākumā procentuāli norāda uz vismazāko vīriešu un sieviešu skaitu vecuma grupā 15-24 gadi. 36,88% jeb visvairāk sieviešu ir vecuma grupā no 25-49 gadiem, tāpat arī visvairāk vīriešu jeb 28,45% ir šajā vecuma grupā.

Rundāles novadā 2018. gada sākumā iedzīvotāju vidējais vecums, tāpat kā Zemgales reģionā bija 42 gadi.

ATTĒLS:8. IEDZĪVOTĀJU VECUMA STRUKTŪRA 2018. GADĀ (%) (CSP)

Pēc iedzīvotāju darbības vecuma, novadā pēdējos gados pieaug iedzīvotāju skaits līdz darbības vecumam, bet darbības un virs darbības vecuma iedzīvotāju skaits sarūk (ATTĒLS:9).⁹

ATTĒLS:9. IEDZĪVOTĀJU SKAITA SADALĪJUMS PĒC DARBSPĒJAS VECUMA

Tāpat kā valstī kopumā, 2018. gadā 62% no Rundāles novada iedzīvotājiem ir darbības vecumā jeb no 15-64 gadiem, savukārt 16% ir līdz darbības vecumam un 22% ir virs darbības vecuma.

⁸ Centrālā statistikas pārvalde, ISG182. Iedzīvotāju skaits administratīvajās teritorijās pa vecuma grupām un dzimšanas gada sākumā

⁹ Centrālā statistikas pārvalde, ISG182. Iedzīvotāju skaits administratīvajās teritorijās pa vecuma grupām un dzimšanas gada sākumā

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Rundāles novada attīstības programmas 2019.–2025. gadam izstrādes gaitā tika veikta Rundāles novada iedzīvotāju aptauja, kuras mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par novada attīstības iespējām un aktualitātēm dažādās jomās.

Aptaujā piedalījās 150 respondenti jeb 5% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā vecumā no 15 gadiem. (2018. gada sākumā Rundāles novadā bija 2853 iedzīvotāji vecumā no 15 gadiem).

Aptauja iedzīvotājiem bija pieejama gan elektroniski, gan papīra formātā. Aptauja tika veikta no 2018. gada 19. marta līdz 2018. gada 26. aprīlim.

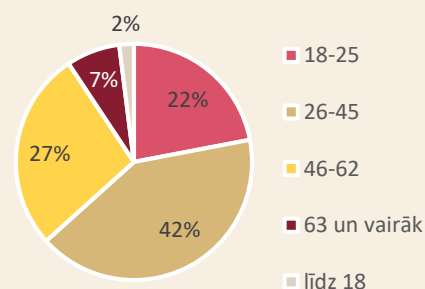
Iedzīvotāju aptaujas rezultāti sniegti 6 nodaļās:

- (1) Respondentu raksturojums;
- (2) Rundāles novada pašvaldības darbība;
- (3) Pakalpojumu un jomu pieejamības un kvalitātes novērtējums;
- (4) Kādi, pakalpojumi, vai iespējas respondentiem visvairāk, pietrūkst Rundāles novadā?
- (5) Kādi, Jūsaprāt, ir steidzamākie DARBI, kas pašvaldībai jārisina pirmkārt?
- (6) Ar ko lepojas Rundāles novada iedzīvotāji.

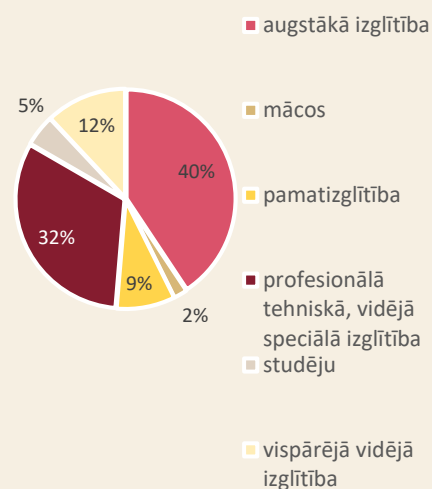
Respondentu raksturojums:

No 150 respondentiem aptaujā piedalījās 33 vīrieši (22%) un 117 sievietes 78%.

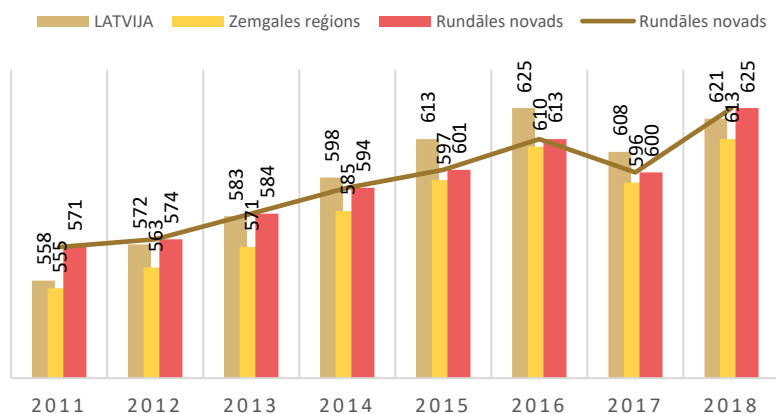
Respondentu sadalījums pēc vecuma

Respondentu sadalījums pēc izglītības

Demogrāfiskā slodze ir darbības vecumu nesasnējušo un pārsniegušo iedzīvotāju skaita attiecības pret darbības vecumā esošo iedzīvotāju skaitu, ko aprēķina uz 1000 iedzīvotājiem. ATTĒLS:10 salīdzināts demogrāfiskās slodzes līmenis un izmaiņas Latvijā, Zemgales reģionā un Rundāles novadā, atsevišķi atzīmējot arī izmaiņas Rundāles novadā astoņu gadu griezumā.

ATTĒLS:10. DEMOGRĀFISKĀS SLODZES LĪMENIS UN DINAMIKA¹⁰

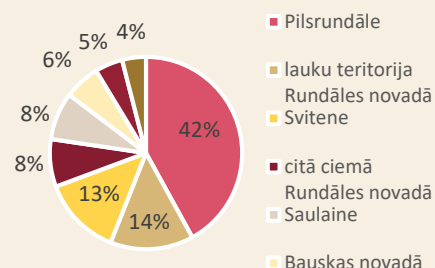
Analizējot iedzīvotāju vecuma struktūru, jāatzīmē pakāpeniska darbības vecumu iedzīvotāju īpatsvara samazināšanās gan valstī kopumā, gan arī Rundāles novadā, kas attiecīgi palielina demogrāfisko slodzi. Rundāles novadā visos gados bija lielāka demogrāfiskā slodze nekā Zemgales reģionā, savukārt salīdzinot ar Latviju kopumā, no 2013.-2017. gadam Rundāles novadā bija zemāks slodzes līmenis. Tomēr kopumā pēdējo astoņu gadu laikā novērojama tendence demogrāfiskajai slodzei pieaugt, katram strādājošajam atbalstot arvien vairāk pensionāru un bērnu.

¹⁰ Centrālā statistikas pārvalde, ISG19. Demogrāfiskās slodzes līmenis statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā.

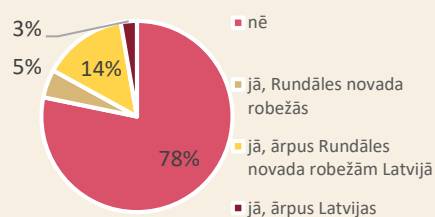
IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Pēc **dzīvesvietas** 42% respondentu atzīmējuši, ka dzīvo Pilsrundālē, 21% lauku teritorijā Rundāles novadā, 13% Svitenē, 8% citā ciemā Rundāles novadā (Ziedoņi, Vecrundāle, u.c), 8% Saulainē, 6% Bauskas novadā (tai skaitā, Bauskā), 5% Bērstelē un 4% Viesturos.

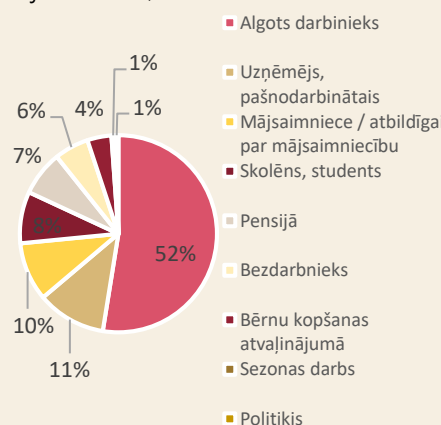

No aptaujas dalībniekiem 74% jeb 111 respondenti **Rundāles novadā dzīvo** jau vairāk nekā 11 gadus, 11% jeb 16 respondenti līdz pieciem gadiem, 9% jeb 14 respondenti no 6 līdz 10 gadiem, bet 6% jeb 9 respondenti nedzīvo Rundāles novadā.

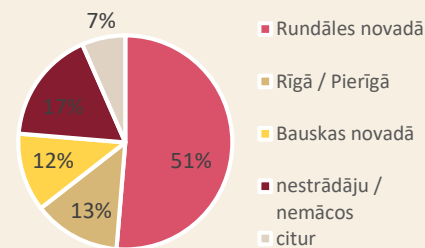
Tuvāko piecu gadu laikā dzīvesvietu neplāno mainīt 78% aptaujas dalībnieku, 14% plāno mainīt dzīvesvietu ārpus Rundāles novada robežām Latvijā, 5% Rundāles novada robežās, bet 3% ārpus Latvijas.

Pēc **nodarbošanās** 52% jeb 93 respondenti atzīmēja, ka ir algoti darbinieki, 11% jeb 20 respondenti ir uzņēmēji vai pašnodarbinātās personas, 10% jeb 17 respondentu ir mājāsaimnieces vai atbildīgais par mājāsaimniecību, u.c.

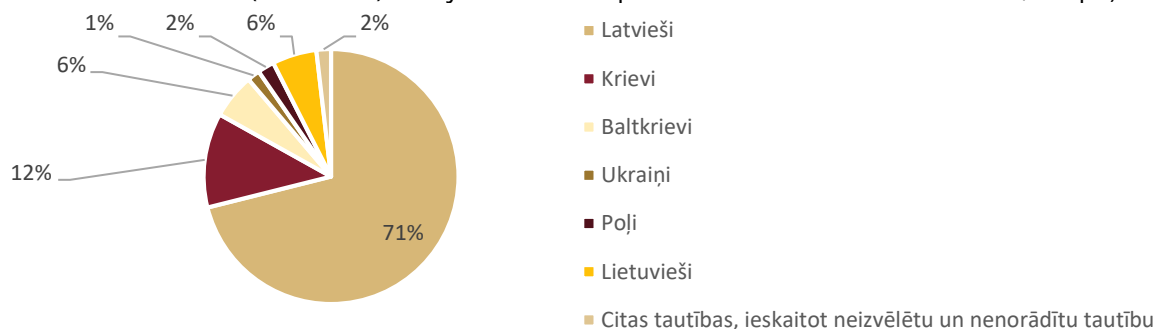

Kā savu **darba/mācību vietu** 51% respondentu atzīmējuši Rundāles novadu, 17%, ka nestrādā un nemācās, bet 10% citu variantu – Jelgavas pilsētu, novadu, Iecavu un ārpus Latvijas.

IEDZĪVOTĀJU ETNISKAIS SASTĀVS

Pēc etniskā sastāva Rundāles novadā¹¹ 2018. gada sākumā iezīmējas divas lielākās nacionalitātes - 71% latviešu un 12% krievu (ATTĒLS:11). Pārējās tautības kopumā sastāda 17% - 6% lietuviešu, 6% poļu u.c.

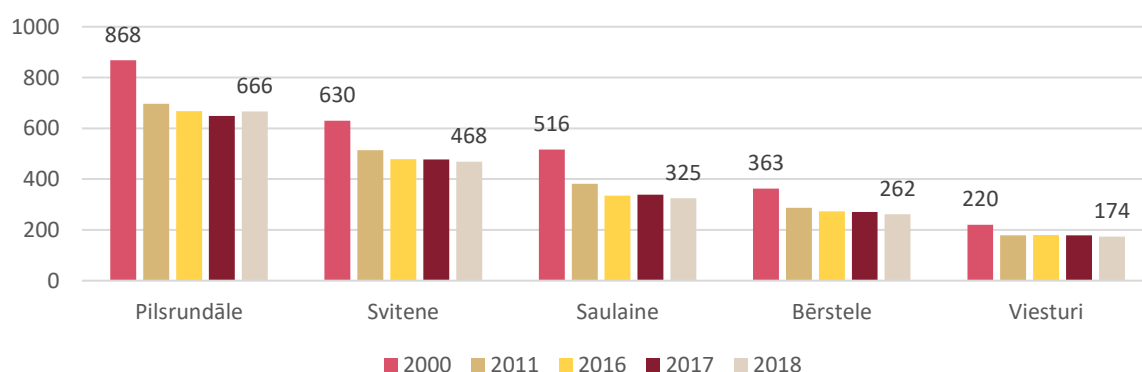
ATTĒLS:11. IEDZĪVOTĀJU ETNISKAIS SASTĀVS RUNDĀLES NOVADĀ 2018. GADĀ

3.2. Apdzīvojuma struktūra

Rundāles novada apdzīvojumu struktūru veido Pilsrundāles, Saulaines, Bērsteles, Svitenes, Viesturu, Jāņukroga, Lepšu, Mazbērsteles, Priedišu, Punslavu, Švirkales, Vecrundāles, Ziedoņu, Tīrumu un Vairogu ciemu teritorijas, kā arī lauku teritorijas viensētas un to grupas. Minētajiem 15 ciemiem ciema statuss noteikts pēc vietējā Rundāles novada teritorijas plānojuma 2012.-2025. gadam.

Ar 2017. gada 26. janvāra lēmumu ciema statuss atcelts Svitenes pagasta ciemam Virsīte, un Viesturu pagasta ciemiem Galzemji un Pērnavieši. Pašreizējā novada teritorija ir izveidota vairākkārtēju administratīvo reformu rezultātā. Pārsvārā tās ir administratīvi savienotas vēsturiski nesaistītas apdzīvotās vietas.¹²

Lai gan Pilsrundāles ciems kā novada administratīvais centrs ar 20% no visiem novada iedzīvotājiem ir apdzīvotākais, Rundāles novada apdzīvojuma struktūra raksturojama kā policentrisca. Ciemi veidojušies labi sasniedzamās un ainaviski skaistās vietās – upju ielejās un krastos, kā arī gar nozīmīgākajiem transporta koridoriem. Rundāles novads sastāv no Viesturu, Rundāles un Svitenes pagastiem, kuru centros (ATTĒLS:12) vēsturiski koncentrējušies vairāk iedzīvotāju un bijuši pieejami dažādi pakalpojumi un koplietojamā infrastruktūra.

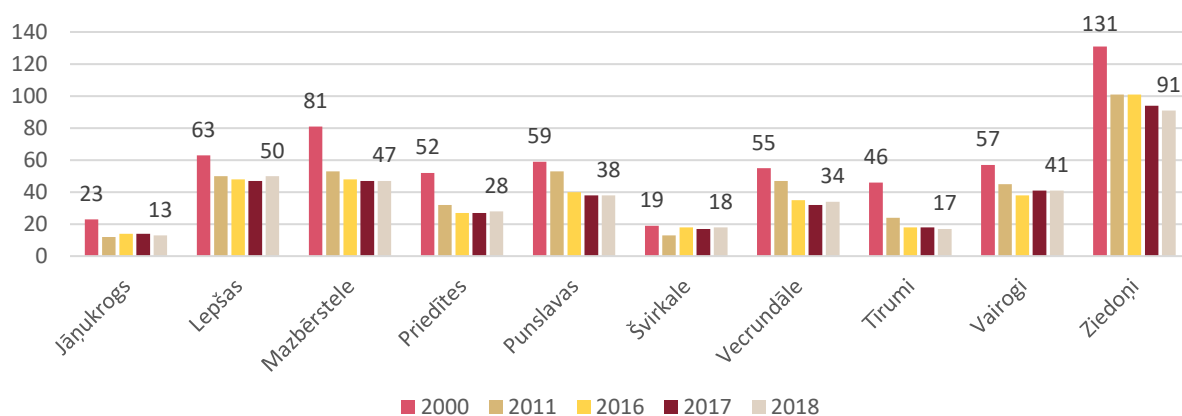

ATTĒLS:12. IEDZĪVOTĀJU SKAITA IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADA LIELĀKAJOS CIEMOS (CSP)

¹¹ Centrālā statistikas pārvalde, ISG20. Pastāvīgo iedzīvotāju etniskais sastāvs novados gada sākumā.

¹² Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

Centrālā statistikas pārvalde ir apkopojusi informāciju (eksperimentālā statistika) par iedzīvotāju skaitu ciemos (ciema statusu ieguvušie saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu), kur redzams, ka 2018. gada sākumā ciemos dzīvo 66,7% no visiem novada iedzīvotājiem.¹³ Pārējos desmit Rundāles novada ciemos iedzīvotāju skaits 2018. gada sākumā nepārsniedz 100, mazākajos ciemos – Jāņukrogā, Švirkalē, Vairogos – skaits nepārsniedz 30 (ATTĒLS:13).

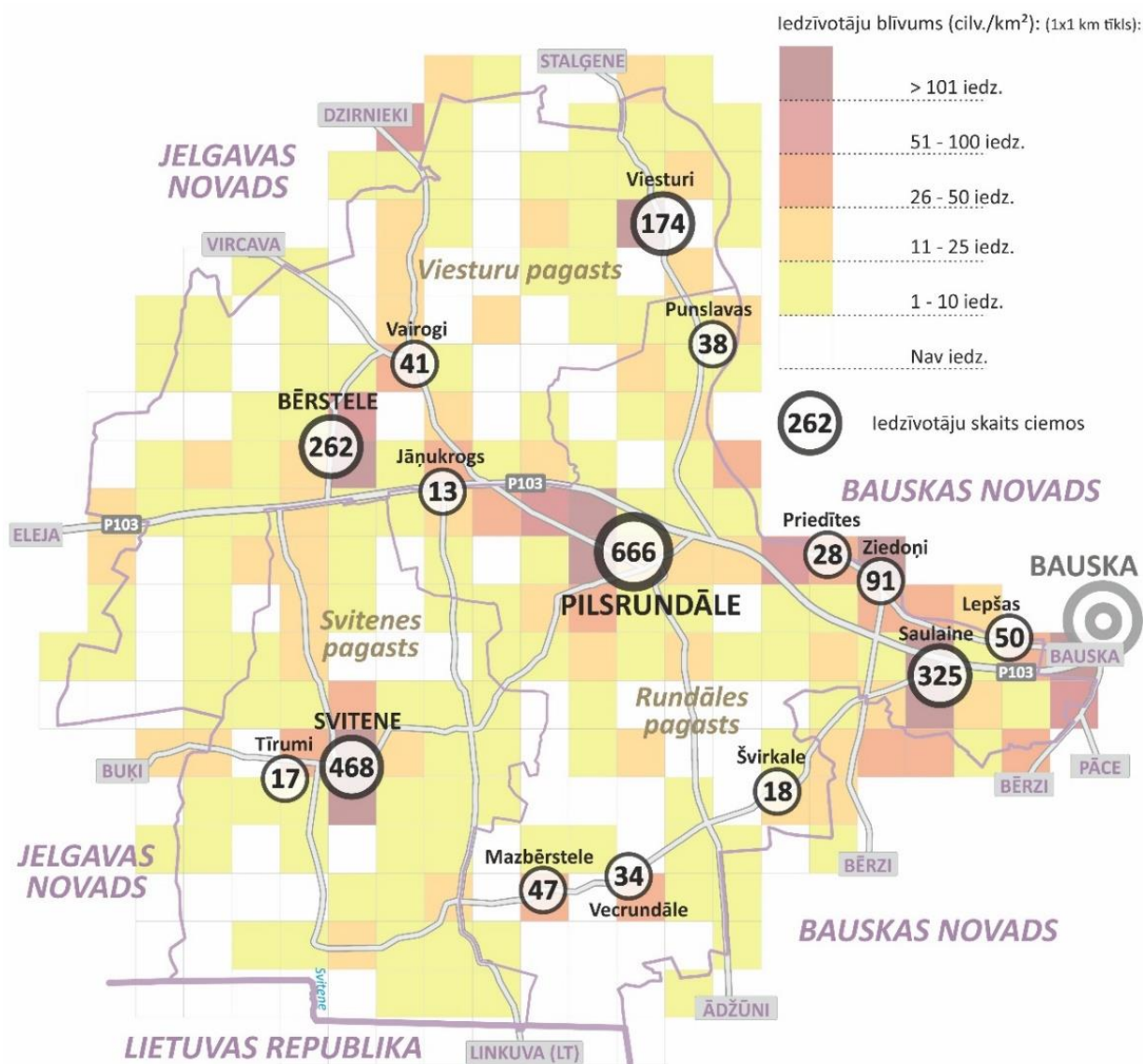

ATTĒLS:13. IEDZĪVOTĀJU SKAITA IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADA MAZĀKAJOS CIEMOS CIEMI AR LĪDZ 100 IEDZĪVOTĀJIEM 2018. GADA SĀKUMĀ) (CSP)

¹³ Centrālā statistikas pārvalde, RIG010. Skat.: http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_riga/RIG010.px/?rxid=d8919492-06f0-4d91-86c7-72286caaa641

Pilsrundāles, Saulaines, Svitenes, Bērsteles, Viesturu un Ziedoņu ciemā bez dzīvojamās funkcijas lielākā vai mazākā mērā attīstīta arī sabiedriskā, darījumu un nelielas ražošanas funkcija, pārējos mazajos ciemos tikai dzīvojamā funkcija ar skrajciema tipa izklaidētu apbūvi, kas praktiski gandrīz neatšķiras no novada lauku teritoriju viensētu apbūves. (IAS 2014-2030)

ATTĒLS:14. APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA UN IEDZĪVOTĀJU SKAITS, BLĪVUMS RUNDĀLES NOVADĀ 2018. GADA SĀKUMĀ

4. Pašvaldības pārvaldība

4.1. Administratīvā struktūra

Rundāles novada dome ir pašvaldības iestāde, kas izveidojusies administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2009. gada 1. jūlijā, apvienojoties Rundāles, Svitenes un Viesturu pagastu pašvaldībām. Rundāles novada dome darbojas, pamatojoties uz likumu "Par pašvaldībām" un 2009. gada 1. jūlija apstiprināto Rundāles novada pašvaldības nolikumu. Saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām” pašvaldības galvenie uzdevumi ir:

- izstrādāt novada sociāli ekonomiskās attīstības plānu, lai nodrošinātu līdzsvarotu novada attīstību;
- gādāt par iedzīvotāju komunālo pakalpojumu organizēšanu, administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību;
- veicināt sabiedrības izglītību, kultūru, kā arī tradicionālo vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību;
- nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, veicinot iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu, sniegt sociālo palīdzību;
- veicināt uzņēmējdarbību Rundāles novadā, rūpējoties par bezdarba samazināšanu;
- gādāt par cilvēku drošību, nodrošinot sabiedrisko kārtību.

Rundāles novada pašvaldība un tās struktūrvienības veic visas likumā noteiktās funkcijas, veicinot novada attīstību un iedzīvotāju labklājības līmeņa attīstību.

Rundāles novada pašvaldība 2014. gadā uzvarēja konkursā "Eiropas gada pašvaldība – 2014" kategorijā ar iedzīvotāju skaitu līdz 7000. Konkursā tika vērtēta pašvaldību spēja nodrošināt iedzīvotāju dzīves kvalitātes aspektus, piemēram, personības attīstības veicināšanā, aptverot izglītību, fizisko labsajūtu, mobilitāti, sociālo iekļaušanu, attālināto pakalpojumu pieejamību un citus kritērijus. Rundāles novads izvirzīts vērtēšanai konkursa otrajā kārtā pēc tam, kad pirmajā bija atzīts par 2014. gada labāko pašvaldību Zemgalē.¹⁴

Rundāles novada dome ievēlēja 9 deputātu sastāvā. Lai nodrošinātu savu darbību un izstrādātu Domes lēmumprojektus, no deputātiem ievēl divas pastāvīgās komitejas – finanšu komiteju un sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteju. Pašvaldības vadību novadā veido domes priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un izpilddirektors.

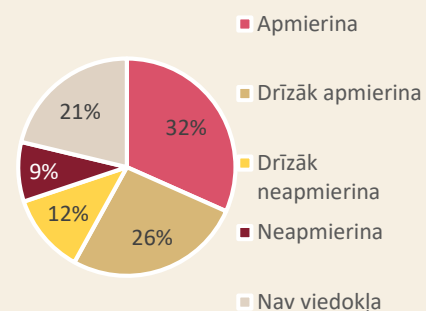
Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai no deputātiem, darbiniekiem un iedzīvotājiem izveidotas 11 **komisijas**:

- Administratīvā komisija;
- Dzīvokļu komisija;
- Vēlēšanu komisija;

¹⁴ Rundāles novada pašvaldība "Esam Eiropas gada pašvaldība 2014!!!", skat.: <http://rundale.lv/aktualitates/esam-eiropas-gada-pasvaldiba-2014>

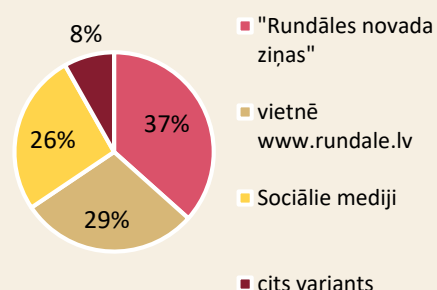
IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Rundāles novada domes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes novērtējums

Rundāles novada domes pakalpojumu kvalitāte un pieejamība kopumā apmierina 32% respondentu, 26% drīzāk apmierina, 12% drīzāk neapmierina, 9% neapmierina, bet 21% nav viedokļa vai neizmanto pašvaldības pakalpojumus.

Kur Jūs visvairāk iegūstat informāciju par Rundāles novada pašvaldības darbību?

37% aptaujas dalībnieki atzīmējuši, ka informāciju par Rundāles novada pašvaldības darbību iegūst pašvaldības informatīvajā izdevumā "Rundāles Novada Vēstis", 29% interneta vietnē www.rundale.lv, 26% sociālajos medijos, un 4% citur (bibliotēkā, tirgū, saziņā ar domes darbiniekiem, no citiem iedzīvotājiem, TV, "Bauskas dzīve" u.c.)

Ieteikumus pašvaldības darba uzlabošanai snieguši 83 respondenti. Galvenokārt aptaujas dalībnieki ieteikuši plašāk iesaistīt iedzīvotājus pašvaldības dzīvē, rīkojot sapulces un tikšanās iedzīvotājiem izdevīgā laikā, pieejamā un saprotamā veidā izklāstot savus plānus un esot atsaucīgākiem pret iedzīvotājiem. Tāpat iedzīvotāji aicina biežāk veikt šādas aptaujas, pievērst lielāku uzmanību novada attālākajiem ciemiem, un uz svētkiem izvietot dažādas dekorācijas vai vides objektus, lai radītu iedzīvotājiem svētku sajūtu un padarītu novadu pievilcīgāku.

- Iepirkuma komisija;
- Nekustamo īpašumu izvērtēšanas un izsoļu komisija;
- Apbalvošanas komisija;
- Būvju pieņemšanas komisija;
- Civilās aizsardzības komisija;
- Pedagoģiski medicīniskā komisija;
- Medību koordinācijas komisija;
- Konkursa "Sakoptākā sēta" vērtēšanas komisija.

ATTĒLS:15. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS PAKALPOJUMI

Rundāles novada dome (pašvaldības administrācija) ir iestāde, kas nodrošina domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu. Rundāles novada **pašvaldības administrācija** sastāv no finanšu un investīciju nodaļas, juridiskās nodaļas, kancelejas, kultūras nodaļas, sporta nodaļas, komunālo pakalpojumu dienesta, sabiedrisko attiecību speciālista, Svītenes pagasta pārvaldes, Viesturu pagasta pārvaldes, uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centra un Pašvaldības policijas. Izpilddirektora pakļautībā kā **iestādes** (ar juridiskās personas statusu) novadā darbojas:

- Pilsrundāles vidusskola;
- Pirmsskolas izglītības iestāde "Mārupukīte";

- Speciālā pirmsskolas izglītības iestāde "Saulespuķe";
- Rundāles novada Dzimtsarakstu nodaļa;
- Rundāles novada bāriņtiesa;
- Rundāles novada Sociālais dienests.

Rundāles novada dome ir paju turētāja Rundāles Kooperatīvajā krājaizdevu sabiedrībā.

Pamatojoties uz noslēgto deleģēšanas līgumu ar Bauskas novada domi par pašvaldības autonomās funkcijas „nodrošināt savas administratīvās teritorijas būvniecības procesa tiesiskumu” realizēšanu Rundāles novada administratīvajā teritorijā Rundāles novada teritoriju apkalpo Bauskas novada Būvvalde.

4.2. Pašvaldības budžets

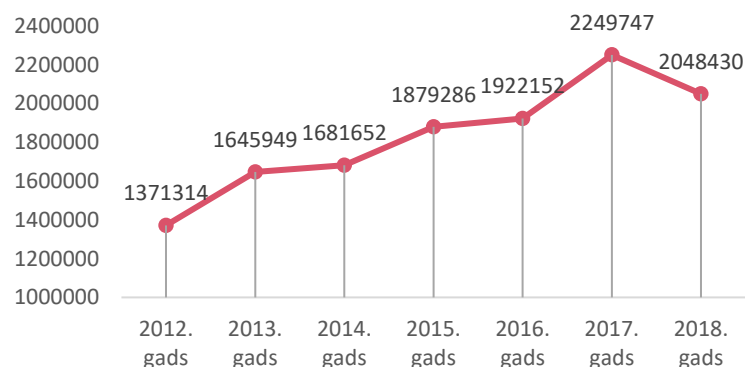
Pašvaldības budžets ir līdzeklis pašvaldības politikas realizācijai ar finanšu metodēm. Svarīgākais, kas jānodrošina pašvaldībai, ir ilgtspējīga administratīvās teritorijas attīstība, efektīvi izmantojot konkurētspējīgo priekšrocību un vienlaikus sabalansējot saimniecisko un ekonomisko attīstību ar sociālajām interesēm.

Pašvaldības budžets ir plānošanas un kontroles instruments, kas ļauj:

- novērtēt naudas ieņēmumu veidošanos;
- racionāli sadalīt un izmantot pieejamos finanšu resursus atbilstoši pašvaldības prioritātēm;
- uzraudzīt pakļauto iestāžu un uzņēmumu finanšu un saimniecisko darbību.

IEŅĒMUMI

Nodokļu ieņēmumi Rundāles novada pašvaldības budžetā laikā no 2012. gada pakāpeniski aug, 2017. gadā tiem sasniedzot 2 249 747 euro, jeb esot par 64% procentiem lielākam nekā 2012. gadā. 2018. gadā budžeta nodokļu ieņēmumi prognozēti zemāki, nekā 2017. gadā. (ATTĒLS:16)

ATTĒLS:16. RUNDĀLES NOVADA
PAŠVALDĪBAS PAMATBUDŽETA NODOKĻU
IEŅĒMUMI

Rundāles novada pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi ik gadu pārsniedz pamatbudžeta izdevumus, ar izņēmumu 2014. gadā, kad

DARBA GRUPAS

Rundāles novada attīstības programmas 2019.–2025. gadam izstrādes ietvaros tika organizētas trīs tematiskās darba grupas – labklājība, sabiedrība, ekonomika un vides jautājumi, kuru mērķis bija izvērtēt pašreizējo situāciju dažādās jomās, kas ticis īstenots pēdējo septiņu gadu laikā, kā arī, kas un kā būtu jāmaina tuvākajā nākotnē. Darba grupās piedalījās gan pašvaldības speciālisti, domes deputāti, gan sabiedrības pārstāvji. Turpmākajās sadaļās ietverti darba grupu rezultāti, kuri ņemti vērā plānošanas dokumenta izstrādē.

Pārvaldība

Kas labs?

- Mazs un pārredzams novads;
- Novada simbolika;
- Novada atpazīstamība;
- Pozitīvs tēls starp reģionālā līmeni;
- Labi izmantoti komunikācijas līdzekļi;
- Atvērti iedzīvotājiem;
- Kvalitatīvs pašvaldības darbs;
- Īstenota sadarbība ar citām pašvaldībām, t.sk., ārvalstu;
- Aktīva projektu virzība, realizācija;
- Gudri, zinoši, kompetenti pašvaldības speciālisti savā jomā;
- Tiek īstenotas aktivitātes visos pagastos novada teritorijā;
- Plaša informācija mājas lapā;
- "Rundāles novada ziņas".

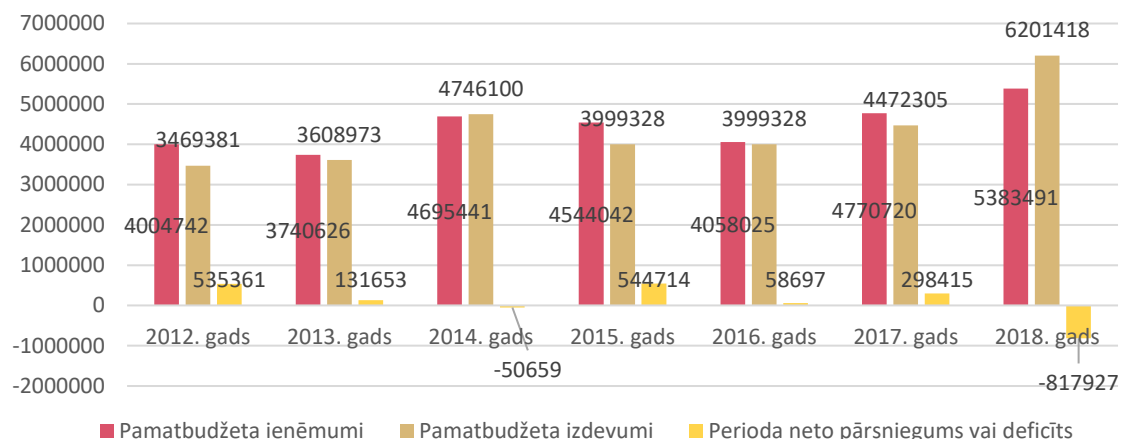
Kas slikts?

- Pašvaldības darbinieku pārslogde;
- Trūkst resursu pašvaldības darba un iedzīvotājiem svarīgo lietu izskaidrošanai;
- Trūkst atgriezeniskās saites no iedzīvotājiem;
- Iedzīvotāju kūtums iesaistē pašvaldības aktivitātēs;
- Pašvaldības darbinieku darba apstākļi (saspiestība, telpu klimats).

Kas jāmaina, kā?

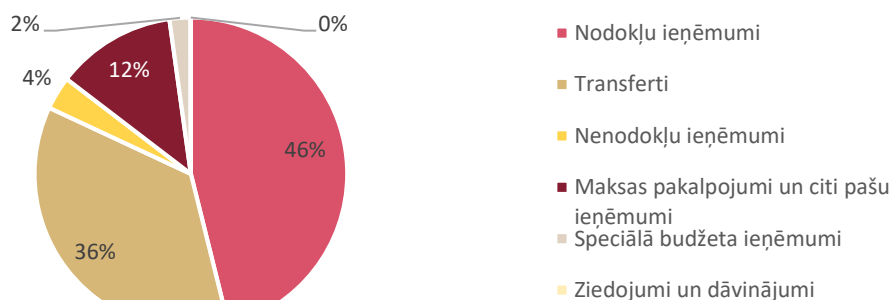
- Jāaktivizē sabiedrība (motivācijas programmas izveides piedāvājums iedzīvotājiem, līdzīgi kā citās pašvaldībās);
- Jārada jauni kanāli informācijas nodošanai - aplikācijas izveide, lai ātri saņemtu info par saimnieciskām problēmām, pārkāpumiem u.c.;
- Iekšējās lojalitātes programmas izveidošana darbiniekiem un deputātiem (lai neizplatītu iekšējās problēmas, rūpējoties par novada tēlu)
- Pārdomāt mājaslapas pārskatāmību (arī dokumentu meklēšanai);
- Darbinieku supervīzija;
- Vides objektu izvietošana visos pagasta centros.

neto deficīts sasniedza 50 659 euro, un 2018. gadā, kad plānotais budžeta deficīts sasniedz 817 827 euro. (ATTĒLS:17)

ATTĒLS:17. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS PAMATBUDŽETA IEŅĒMUMI, IZDEVUMI UN PĀRSNIEGUMS VAI DEFICĪTS (EUR)

Rundāles novada domes budžeta ieņēmumi 2017. gadā atspoguļo, ka 46% no ieņēmumiem sastāda nodokļi, 36% sastāda transferti. Transfertos ietilpst mērķdotācijas skolotāju algām, piešķirtās valsts investīcijas, valsts budžeta transferti ES struktūrfondu finansēto projektu īstenošanai, u.c. Šo līdzekļu izlietošana ir stingri iezīmēta un paredzēta konkrētajiem pasākumiem. 12% no ieņēmumiem sastāda pašvaldības maksas pakalpojumiem un citi ieņēmumi.

ATTĒLS:18. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS BUDŽETA IEŅĒMUMI PA FUNKCIONĀLAJĀM KATEGORIJĀM 2017. GADĀ

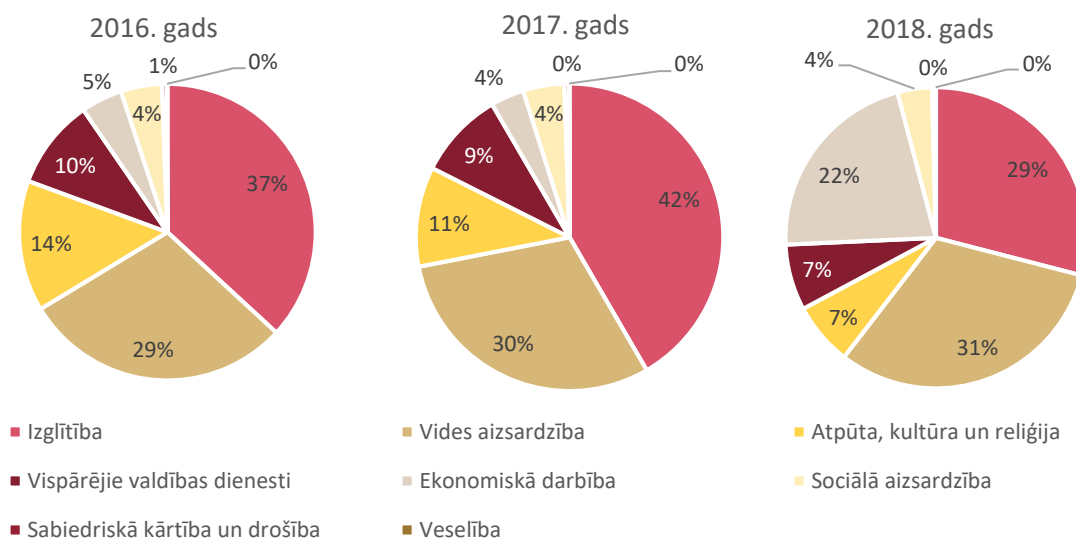
70,5% no pamatbudžeta nodokļu ieņēmumiem sastāda ienākuma nodokļi, 29,5% sastāda nekustamā īpašuma nodokļi.

IZDEVUMI

Rundāles novada domes budžeta izdevumi pa funkcionālajām kategorijām 2018. gadā parāda, ka 31% no kopējiem izdevumiem tiek tērēti vides aizsardzībai, aiz tā sekojot izglītības jomai ar 29%, ekonomiskai darbībai ar 22% no kopējiem izdevumiem, u.c. Ekonomiskā darbība ietver autoceļu uzturēšanu, tīrīšanu, greiderēšanu utt., izdevumus autotransportam (skolēnu pārvadājumiem, autobusu remontiem, atalgojumam, u.c.). 7% no izdevumiem tiek tērēti vispārējiem valdības dienestiem, tāpat 7% tiek tērēti atpūtai, kultūrai un reliģijai, savukārt 4% sociālai aizsardzībai. Sabiedriskai kārtībai un drošībai, un veselībai 2018. gada budžetā tiek tērēts vismazāk – attiecīgi 22 717 un 2957 euro.

Pedējo trīs gadu periodā redzams, ka izdevumu struktūrā ir notikušas izmaiņas – izdevumu proporcija izglītībai ir samazinājusies, un straujākās izmaiņas vērojamas izdevumos ekonomiskai darbībai – 2016. gada budžetā mērķim tērēti 5%, bet 2018. gada budžetā tam plānoti 22% no kopējiem izdevumiem. Izdevumu proporciju izmaiņas nenozīmē, ka kādam mērķim tiek tērēts mazāk līdzekļu. Visiem mērķiem,

izņemot atpūtu, kultūru, reliģiju un veselību, 2018. gadā plānots tērēt vairāk līdzekļu nekā 2016. gadā. Kopumā redzams, ka Rundāles novada pašvaldības izdevumu pozīcijas ir sabalansētas.

ATTĒLS:19. PAMATBUDŽETA IZDEVUMI PA FUNKCIONĀLAJĀM KATEGORIJĀM 2016.-2018. GADĀ

4.3. Komunikācija un sadarbība

Par Rundāles novada domes, pašvaldības aģentūras un iestāžu darbu, un aktualitātēm tiek veikti regulāri publicitātes un informēšanas pasākumi. Par pašvaldības darbību sabiedrisko attiecību un informācijas jautājumos atbild sabiedrisko attiecību speciālists. Pašvaldība iedzīvotājus informē, galvenokārt izmantojot:

- Rundāles novada domes informatīvo izdevumu "Rundāles novada Ziņas" (tirāža 1600 eksemplāri);
- Pašvaldības mājaslapu www.rundale.lv;
- Sociālo tīklu kontus portālos Facebook ([Rundāles novads](#), 739 sekotāji), Twitter ([Rundāles novads](#) 311 sekotāji), Draugiem.lv ([Rundāles novads](#), 633 sekotāji).

Regulāri sagatavoti paziņojumi un sniegtas atbildes uz mediju pieprasījumiem – reģionālajam laikrakstam „Bauskas Dzīve”, ziņu aģentūrai LETA, un citiem medijiem.¹⁵

Pašvaldība ir dalībnieks šādās biedrībās:

- biedrībā „Latvijas Pašvaldību savienība”;
- biedrībā „Bauskas rajona pašvaldību apvienība”;
- biedrībā „Bauskas rajona lauku partnerība”;
- biedrībā „Zemgales tūrisma asociācija”.

Ar Rundāles novada un kaimiņu pašvaldību kopīgo interešu teritorijām jeb funkcionālām saitēm tiek saprastas ar novadu funkcionāli saistītas teritorijas, kas administratīvi atrodas ārpus novada robežas. Sadarbība veidojas galvenokārt, pateicoties jomām, kas vērstas uz kopīgu pakalpojumu un resursu nodrošināšanas procesu. Lai gan Rundāles novads robežojas ar Jelgavas un Bauskas novadiem, ciešāka sadarbība izveidojusies ar Bauskas novadu, pateicoties kopīgajām interesēm, deleģētajām funkcijām, kā arī vēsturiskajai sadarbībai Bauskas rajona ietvaros līdz 2009. gadam.

Saskaņā ar [Bauskas novada attīstības programmu 2012.-2018. gadam](#), nozīmīgākas sadarbības jomas ir pārvaldībā (Būvvalde) un izglītības, sporta, tūrisma, bibliotēku, kultūras un informācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniegšanā. Vēlamā Bauskas novada funkcionālā ietekme Rundāles novadā 2018. gadā ir

¹⁵ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

vērsta uz darba migrāciju, izglītības pakalpojumiem, valsts pārvaldes un finanšu iestāžu pakalpojumiem, kvalitatīviem kultūras un mākslas pasākumiem, sporta pakalpojumiem un kultūrtūrisma pakalpojumiem.

Saskaņā ar Jelgavas novada attīstības programmu 2017.-2023. gadam, identificēta sadarbības veidošana Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plāna realizēšanā.

Funkcionālās Rundāles novada IAS 2014-2030 dažādās jomās un pakalpojumu līmeņos identificētas ar Bauskas, Rīgas un Jelgavas pilsētām.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA¹⁶

Rundāles novada pašvaldībai ir noslēgti sadarbības līgumi ar vairākām pašvaldībām ārvalstīs:

- Udžiate – Trevano pašvaldība Itālijā;
- Vjonzovnas pašvaldība Polijā;
- Pakrojas pašvaldība Lietuvā;
- Svislačas pašvaldība Baltkrievijā;
- Halingas pašvaldība Igaunijā;
- Ropšas pašvaldība Krievijā.

Sadarbības tiek īstenota kultūras jomā ar pašdarbības kolektīvu uzstāšanos pašvaldību tradicionālajos svētkos, delegāciju apmaiņu starp izglītības iestādēm un sadraudzības kontaktu dibināšana uzņēmējdarbības un lauksaimniecības jomā.

Starptautiskajā jomā izglītības iestādes sadarbojas ar Pjarnu – Jaagupi (Igaunija), Ukmerģi, Pakroju (Lietuva), Vjonzovnas pašvaldības (Polija) un Svisločas rajona (Baltkrievija) izglītības iestādēm.

4.4. E-pārvalde¹⁷

“Latvijas e-indekss” analizē pašvaldību īstenoto praksi e-pārvaldes un e-vides jomā, raksturojot situāciju pēc četriem faktoriem – e-vides infrastruktūras attīstības līmenis, interneta resursu popularitāte un cilvēku prasmes, e-pārvaldes līmenis un informācijas sistēmu un datu drošība, balstoties uz VARAM, VRAA, NVA, CERT datiem un pašvaldību aptaujas rezultātiem. Rundāles novada pašvaldība 2017. gada kopējā vērtējumā ierindojas 1. vietā starp novadiem ar iedzīvotāju skaitu zem 7000 (kopā 61 pašvaldība), ar rezultātu 58,27 punkti no maksimāli iespējamajiem 100 punktiem.

ATTĒLS:20. *BALVAS PASNIEGŠANA RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAI PAR 1. VIETU MAZO NOVADU KATEGORIĀ LATVIJAS E-INDEKSA MĒRĪJUMĀ¹⁸*

Pētījuma ietvaros pašvaldībām arī tika lūgts novērtēt savu e-vides infrastruktūru, iedzīvotāju e-prasmes, e-pakalpojumu pieejamību un izmantošanas ērtumu un datorsistēmu drošību. Rundāles novada pašvaldības pašvērtējums ir (netiek iekļauts e-indeksta aprēķinā) ir 7,0 punktiem no maksimāli iespējamajiem 10 punktiem. Pēc informācijas sistēmu un datu drošības vērtējuma, pašvaldība ierindojas 2. vietā starp vērtētajām pašvaldībām ar 19,80 punktiem no 30 iespējamajiem. E-pārvaldes līmeņa rādītājs Rundāles novadā ir 16,45 punkti no maksimālajiem 35, ierindojoties 13. vietā starp vērtētajām

¹⁶ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

¹⁷ “Latvijas e-indekss” pašvaldību mērījuma rezultāti. Skat. <https://www.eindekss.lv/lv/6-rezultati>

¹⁸ “Latvijas e-indekss” balvu pasniegšana, skat.: <https://www.eindekss.lv/lv/95-latvijas-e-indekss-pasvaldibas-stiprina-digitalo-drosibu-valsts-iestades-elektronisko-dokumentu-apriti>

pašvaldībām. 32,5% no ienākošās korespondences ir saņemti elektroniski, no kuras 97,8% bija parakstīti ar elektronisko parakstu.

Pašvaldības nodrošināto iedzīvotājiem brīvi pieejamo datoru skaits (piemēram, bibliotēkās, publiskajos interneta pieejas punktus, klientu apkalpošanas centrā u.tml.) uz 1000 iedzīvotājiem 2017. gadā ir 6,31, savukārt 2015. gadā tas bija 7,02 datori uz 1000 iedzīvotājiem. 35,5% no kopējā 2017. gadā Rundāles novadā deklarējušos iedzīvotāju skaita ir deklarējušies elektroniski. 19,2% nekustamo īpašuma nodokļa rēķini (gan fiziskām, gan juridiskām personām) tika izsūtīti elektroniski no kopējā 2017. gadā izsūtīto skaita.

Sekotāju skaits Rundāles novada pašvaldības profiliem sociālajos tīklos uz 1000 iedzīvotājiem 2017. gadā ir 457, kas ir vairāk nekā 2015. gadā. Savukārt kopējais sekotāju skaits 2017. gadā Rundāles novada pašvaldībai sociālos tīklos bija 1564.

Pašvaldības mājaslapā pieejamo ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem saistītu veidlapu sagatavju skaits 2017. gadā sasniedz 8, 2015. gadā pieejama bija 1 veidlapu sagatave. Pašvaldības mājaslapā pieejamo pašvaldības sniegto pakalpojumu aprakstu skaits 2017. gadā ir 10. Pašvaldības mājaslapā www.rundale.lv ir atsevišķa e-pakalpojumu sadaļa, kas ieviesta Latvijas – Lietuvas pārobežu sadarbības programmas 2007.-2013. gadam projekta „Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku pārobežu sadarbības tīkla izveidošana” ietvaros. Tāpat iedzīvotājiem mājaslapā ir iespēja uzdot jautājumu pašvaldībai, pierakstīties jaunumu saņemšanai un atbildēt uz aptaujas jautājumiem. 2017. gadā publisko pakalpojumu reģistrā Latvija.lv pieejami 10 pašvaldību sniegto pakalpojumu apraksti.

4.5. Projektu īstenošana¹⁹

Rundāles novada pašvaldība aktīvi izmanto iespējas finansējuma piesaistē novada teritorijas attīstībai. Ik gadu tiek realizēti projekti dažādās jomās - infrastruktūras pilnveides, teritorijas labiekārtošanas un plānošanas, veselības veicināšanas, mūžizglītības, profesionālās pilnveides, starptautiskās sadarbības, u.c. jomu projekti. Projekti tiek finansēti gan no pašvaldības budžeta, gan piesaistot publiskos līdzekļus. Laikā no 2012.-2017. gadam īstenoti vairāki projekti ar dažādu fondu un projektu līdzfinansējumu:

Eiropas Reģionālās attīstības fonds:

- Pilsrundāles vidusskolas infrastruktūras uzlabošana izglītojamajiem ar funkcionāliem traucējumiem;
- Atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei Pilsrundāles vidusskolā;
- Ūdenssaimniecības attīstība Rundāles novada:
 - Rundāles pagasta Pilsrundāles ciemā;
 - Rundāles pagasta Saulaines ciemā;
 - Viesturu pagasta Viesturu ciemā;
 - Svitenes pagasta Svitenes ciemā;
- Publisko interneta pieejas punktu attīstība Rundāles novadā;
- Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos;
- Rundāles novada skolu informatizācija;
- Satiksmes drošības infrastruktūras uzlabošana Saulainē;
- Gaišs ceļš uz skolu Bērstelē;
- Rundāles novada domes ēkas energoefektivitātes paaugstināšana;
- Pasākumi Rundāles novada vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei.

Klimata pārmaiņu finanšu instruments (KPFI):

- Siltumenerģijas ražošanas tehnoloģiju nomaiņa Pilsrundāles vidusskolas filiāles Bērsteles pamatskolas ēkā un Viesturu pagasta pārvaldes ēkā;

¹⁹ Rundāles novada domes publiskie pārskati 2012.-2017. gadam

- Esošo gaismekļu nomaiņa uz LED tehnoloģiju gaismekļiem Rundāles novadā.

Lauku atbalsta dienests:

- Meliorācijas sistēmas rekonstrukcija Pilsrundālē.

Lauku atbalsta dienests, Zivju fonds:

- Vimbu nārsta vietu atjaunošana Lielupes augštecē Rundāles novadā;
- Materiāli tehnisko līdzekļu iegāde zivju resursu aizsardzības uzlabošanai Rundāles novada ūdenstilpēs;
- Zivju resursu pavairošana Lielupes augštecē.

Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA):

- Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Rundāles novadā 1.kārta un 2.kārta;
- Svitenes Saieta nama rekonstrukcija;
- Drošs atbalsts brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu dažādošanai Rundāles novadā - mobilās (saliekamās) skatuves jumta iegāde;
- Mobilais aprīkojums Rundāles novada skatuvēm.

Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (EFLA) LEADER:

- Radošā darbnīca „Veidojam ar prieku”;
- Mobilā aprīkojuma iegāde kultūras pasākumu nodrošināšanai;
- Āra trenāžieru uzstādīšana Rundāles novada ciemos;
- Apgaismota gājēju celiņa būvniecība Pilsrundāles ciemā (II kārtā);
- Atklātas daudzfunkcionālas sporta arēnas būvniecība Svitenē;
- Pašvaldības ceļa "Pilsrundāle-Svitene" pārbūve.

Eiropas Sociālais fonds:

- Pašvaldības administratīvās kapacitātes paaugstināšana Rundāles novadā;
- Rundāles novada pašvaldības attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana;
- Rundāles novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana;
- Rundāles novada pašvaldības darbinieku zināšanu un prasmju paaugstināšana Eiropas Savienības un cita ārvalstu finansējuma piesaistīšanai un projektu ieviešanai;
- Pasākumi Rundāles novada vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei;
- Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs.

Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma:

- Radošo industriju attīstība Latvijas – Lietuvas pierobežas reģionos;
- Konkurētspējīga uzņēmējdarbība caur mūžizglītības un uzņēmēju sadarbību;
- Kopīgi ūdens apsaimniekošanas pasākumi pārrobežu Lielupes baseinā;
- Psihosociālā darba uzlabošana, veidojot sadarbību starp Sociālajiem dienestiem;
- Vietējo produktu attīstība Vidus Baltijā;
- Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Zemgalē un Ziemeļlietuvā apsaimniekošanas uzlabošana, radot ilgtspējīgu pamatu dabas teritoriju saudzīgai izmantošanai un dabas vērtību saglabāšanai;
- Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku pārrobežu sadarbības tīkla izveidošana;
- Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana komunālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai saglabāšanai.

Sabiedrības integrācijas fonds:

- Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās;

Valsts Kultūrkapitāla fonds:

- Mežotnes pilskalna vēsturiskā izpēte.

Vides aizsardzības fonds:

- Gadu tūkstošiem auklēti pamati stabilai nākotnei.

Izglītības un zinātnes ministrija:

- Informācijas punkta jauniešiem izveide Rundāles novadā;
- Sporta inventāra iegāde Rundāles novada vispārējās izglītības iestādēs.

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA):

- Apmācības Rundāles novada jauniešiem dzīvei un darba tirgum nepieciešamo kompetenču attīstībai;
- AIZIET!;
- Mēs esam TE.LV.

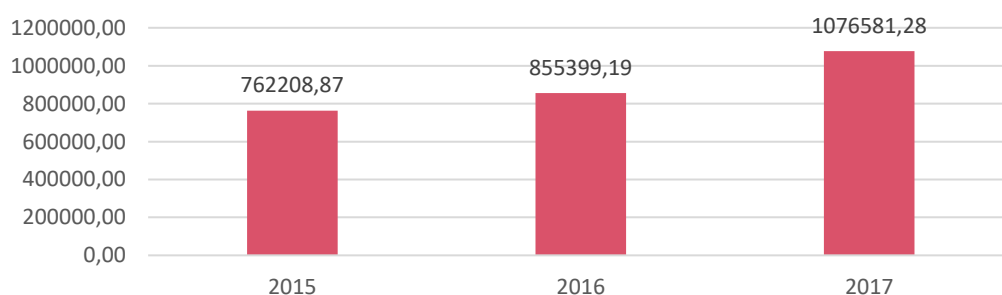
Eiropa Pilsoņiem:

- INVOLVING = GAINING.

Erasmus+:

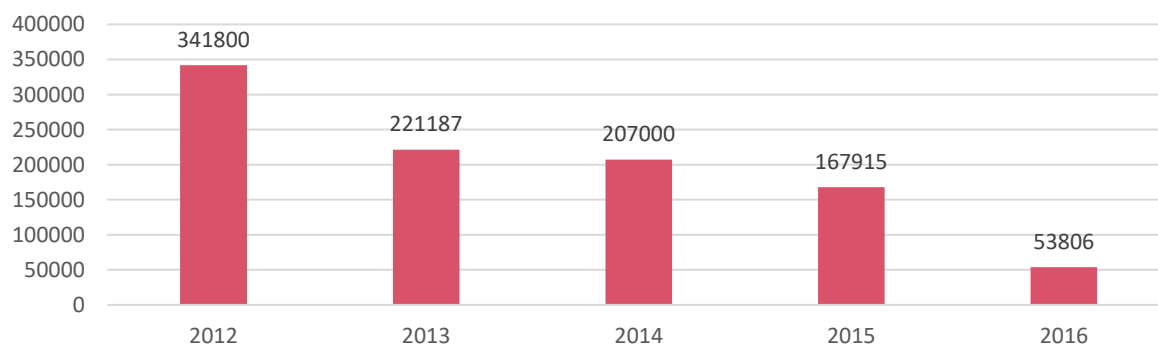
- Welcome to MySide.

Pēc Rundāles novadā īstenoto projektu publiskā finansējuma summas, vislielākie ieguldījumi Rundāles novadā veikti īstenojot projektus, piesaistot publisko finansējumu no Eiropas Lauksaimniecības garantijas fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), 2017. gadā kopējiem ieguldījumiem sasniedzot 3 918 210,90 euro. 65% no šīs summas sastāda ELGF finansējums.

ATTĒLS:21. ELGF, ELFLA PROJEKTU FINANSĒJUMA SUMMA UZ 1000 IEDZĪVOTĀJIEM (EUR, RAIM APRĒKINS)

Savukārt īstenojot projektus no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) un Kohēzijas fonda (KF), kopumā novadam tiek piesaistīts vairākkārt mazāks publiskais finansējums uz 1000 iedzīvotājiem, kas skaidrojams arī ar projekta mērogu un mērķu atšķirībām (ATTĒLS:22). 2016. gadā ERAF ieguldījumu kopējā summa (t.sk., privātais finansējums) sasniedz 186 867,78 euro.

ATTĒLS:22. ERAF, ESF, KF PROJEKTU FINANSĒJUMA SUMMA UZ 1000 IEDZĪVOTĀJIEM (EUR, RAIM APRĒKINS)

Dažādām iedzīvotāju grupām un sabiedriskajām organizācijām pieejams pašvaldības finansējums līdz 1000 EUR gadā dažādiem novada teritorijas labiekārtošanas darbiem un iniciatīvu atbalstam projektu

konkursa „Iedzīvotāji veido savu vidi” ietvaros. 2017. gadā projekta ietvaros tika atklāts jauns bērnu atpūtas laukums, ko izveidojuši vietējie iedzīvotāji. Rundāles novada dome piešķir finansiālu atbalstu Rundāles novada sabiedrisko organizāciju projektu realizācijai sociālajā, izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes politikas jomā līdz 500 eiro.²⁰

4.6. Novada identitāte

Rundāles novads ir viens no atpazīstamākajiem novadiem Latvijā, pateicoties unikālam un apmeklētām tūrisma objektam – Rundāles pils apbūves ansamblis ar parku. Rundāles novads pēc zīmola uztveres ierindojas 3.vietā Latvijā mazo novadu kategorijā.

Rundāles novada iedzīvotāji visvairāk lepojas ar Rundāles pili un sakopto vidi, ainavu. Kopumā 2018. gada maijā veiktajā iedzīvotāju aptaujā 112 respondenti snieguši atbildes uz jautājumu, ar ko lepojas, dzīvojot Rundāles novadā. 42 respondenti jeb 37,5 % minējuši, ka lepojas ar Rundāles pili. Vairāki respondenti papildus minējuši, ka lepojas ar novada iedzīvotājiem, ar to, ka paši dzīvo Rundāles novadā, kā arī ar sakoptu, skaistu, labiekārtotu apkārtni, pirmsskolas izglītības iestādi “Mārupķīte” u.c. (ATTĒLS:23)

ATTĒLS:23. AR KO LEPOJAS RUNDĀLES NOVADA IEDZĪVOTĀJI

Rundāles novada augsto popularitāti apliecina Aināra Brenča veiktais pētījums par pašvaldību teritoriju zīmoliem - “Mārketinga vadības metožu Latvijas pašvaldībās”. Rundāles novads ierindots mazo novadu līdz 5000 iedzīvotājiem kategorijā. Pēc zīmola uztveres – vērtēti dzīvesvietas/investīciju pievilcības un tūrisma aspekti - Rundāles novads ierindojas 2.vietā starp mazajām pašvaldībām (1.vietā Tērvetes novads, 3.vietā Līgatnes novads un 4.vietā Pāvilostas novads). Rundāles novadam ir augsta uztvertā vērtība tūrisma, bet zemāka dzīvesvieta aspektā, kas kopumā šim novadam dod trešo pozīciju. Rundāles novada zīmols ir pakārtots nozīmīgu objektu vai resursu zīmolam, kur mērķauditorija tos uzlūko caur tūrisma vērtības prizmu. Rundāles novada zīmolu ieteicams veidot kontekstā ar spilgtāko tūrisma resursu, izmantojot tā iegūto popularitāti. Tai pašā laikā novadam jāveicina šā resursa zīmola attīstība, jo teritorijas zīmola panākumi tam ir pakārtoti. Rundāles novads, pateicoties nozīmīgiem tūrisma resursiem, ir ar augstu, valsts līmenim atbilstīgu simbolisko vērtību, tāpēc novada zīmols jāattīsta kontekstā ar dominējošo novada resursu vai to kopumu.²¹

²⁰ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

²¹ Brenčis, A., “Mārketinga vadības metožu izmantošana Latvijas pašvaldībās”, 2015. Latvijas Universitāte. Skat.: <https://dspace.lu.lv/dspace/handle/7/31326>

Rundāles novada pašvaldības simbolika ir Rundāles novada ģerbonis, Rundāles novada karogs, Rundāles novada himna un logotips "Kronēts Rundālē", kura noteikta ar Rundāles novada Domes 2013. gada 19. decembra Saistošiem noteikumiem Nr.21 "Par Rundāles novada simbolikas izmantošanu".

²²Ģerbonī attēlota kronēta pussēdoša lauva, kas ar ķetnu tur vairogu. (ATTĒLS:24)

ATTĒLS:24. *RUNDĀLES NOVADA KAROGS XXVI
DZIESMU UN XVI DEJU SVĒTKU ĢĀJIENA LAIKĀ*

ATTĒLS:25. *RUNDĀLES NOVADA TALISMANS –
RUNDĀLES LAUVA*

Papildus Rundāles novada domes noteiktajai simbolikai, pašvaldības rīkotajos pasākumos bieži tiek izmantots talismans – Rundāles Lauva (ATTĒLS:25). Tāpat ik gadu novada dome lemj par augstākā pašvaldības apbalvojuma – godzīmes «Zelta lauva» – piešķiršanu par īpašiem sasniegumiem novada labā, kā arī apbalvojumi "Goda raksts" un Atzinības raksts.

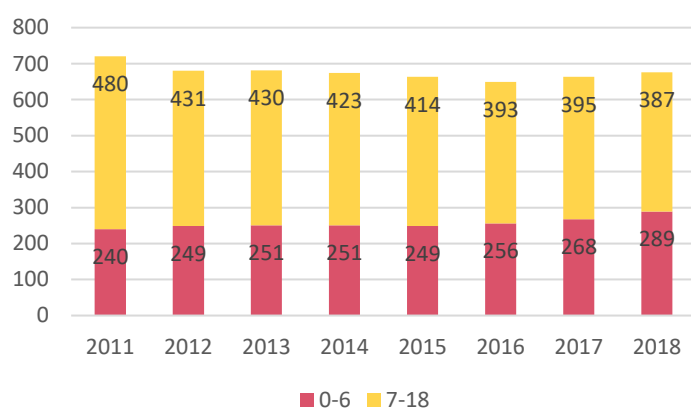
²² Rundāles novada domes 13.12.2013. Saistošie noteikumi Nr.21."Par Rundāles novada simbolikas izmantošanu", skat.: <http://www.rundale.lv/uploads/filedir/Saitosie/precizetisnparsimboliku.pdf>

5. Sociālā infrastruktūra un pakalpojumi

5.1. Izglītība²³

PIRMSSKOLAS UN VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBA

Bērnu un jauniešu skaits vecuma grupā no 7 līdz 18 gadiem Rundāles novadā, līdzīgi kā Latvijā kopumā, turpina pakāpeniski samazināties. Savukārt bērnu skaits vecumā līdz 6 gadiem laikā kopš 2011. gada pakāpeniski pieaug. Kopumā bērnu un jauniešu skaits līdz 18 gadu vecumam 2018. gada sākumā ir par 44 mazāks nekā 2011. gadā.²⁴ (ATTĒLS:26)

ATTĒLS:26. BĒRNU UN JAUNIEŠU LĪDZ 18 GADU VECUMAM SKAITA IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADĀ

Pirmsskolas un vispārējās izglītības pakalpojumus novadā sniedz vairākas izglītības iestādes:

- pirmsskolas izglītības iestāde "Mārpuķīte";
- speciālā pirmsskolas izglītības iestāde "Saulespuķe";
- Pilsrundāles vidusskola un tās struktūrvienības:
 - Bērsteles skola;
 - Svitenes skola;
 - Mūzikas un mākslas skola;
- Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālā struktūrvienība.

Skolēnu skaitam ir tendence samazināties, tomēr pēdējos gados izglītības iestādēs tas ir bez krasām izmaiņām. Straujākais izglītojamo skaita samazinājums vērojams Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālajā struktūrvienībā. (ATTĒLS:27)

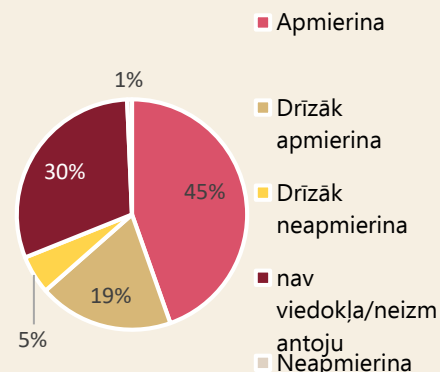
Pilsrundāles vidusskola sadarbojoties ar tās struktūrvienībām, nodrošina 11 izglītības programmu īstenošanu – pirmsskolas,

²³ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

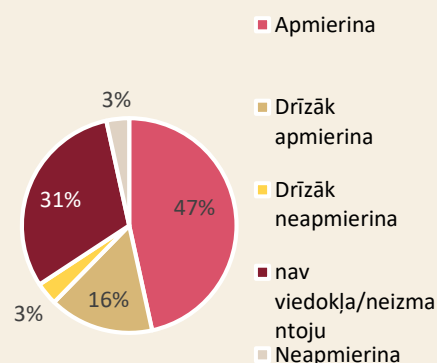
²⁴ Centrālā statistikas pārvalde, ISG181. Iedzīvotāju skaits vecuma grupā 0-18 statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados gada sākumā pēc dzimuma. Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_iedz_iedzskaitis/IS0181.px/?rxid=cd 31

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

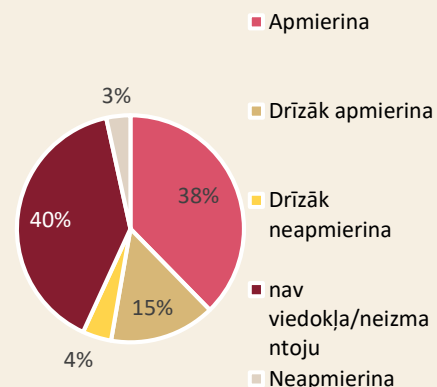
Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte apmierina 45% respondentu, un drīzāk apmierina 19%, bet drīzāk neapmierina 5% un neapmierina 1%. 30% respondentu nav viedokļa, vai neizmanto šos pakalpojumus.

Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte 47% respondentu apmierina, 16% drīzāk apmierina, bet drīzāk neapmierina 3% un neapmierina 3%. 31% respondentu nav viedokļa, vai neizmanto šos pakalpojumus.

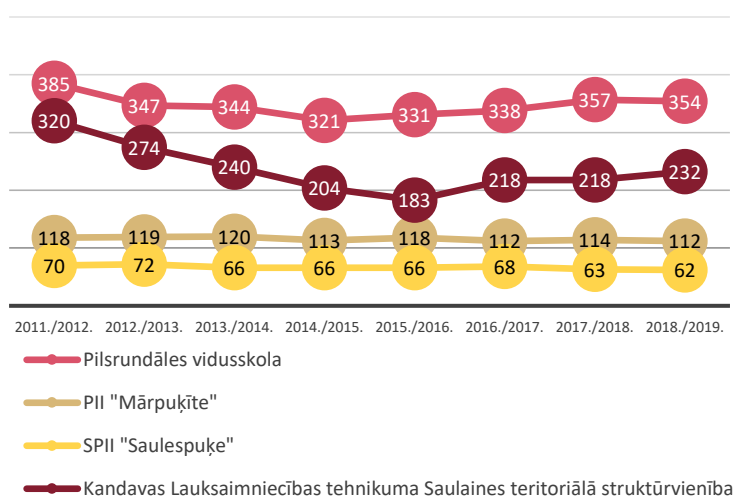

Skolēnu pārvadājuma transporta pieejamība un kvalitāte apmierina 38% respondentu, un drīzāk apmierina 15%, bet drīzāk neapmierina 4% un neapmierina 3% respondentu. 40% respondentu nav viedokļa, vai neizmanto šo pakalpojumu.

pamata, vidējās, speciālās izglītības, korekcijas un profesionāli orientētas izglītības programmas mūzikā, mākslā, sportā un interešu izglītību. Bērsteles skolā 2017./2018. mācību gadā mācības uzsāka 39 skolēni, Svitenes skolā – 25 skolēni. Pilsrundāles vidusskola par savām aktivitātēm iedzīvotājus informē sociālā tīklā Facebook ar 291 sekotāju (2018. gada septembrī).

Pirmsskolas izglītības iestāde "Mārpuķīte" kopš 2013./2014. mācību gada iesaistījusies Ekoskolu programmā, tāpat audzēkņi tiek iesaistīti dalībā dažādos pasākumos un konkursos, kas tiek rīkoti ārpus izglītības iestādes. Audzēkņiem ir iespēja apgūt angļu valodu, papildus kustības attīstības nodarbības, ritmiku, folkloru, vokālo ansambli, apmeklēt logopēdu. 2018./2019. mācību gadā iestādē mācās 112 audzēkņi.

ATTĒLS:27. SKOLĒNU SKAITA IZMAIŅAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS RUNDĀLES NOVADĀ

Rundāles novada speciālā pirmsskolas izglītības iestāde "Saulespuķe" dibināta 2011. gadā, un īsteno 8 izglītības programmas – pirmsskolas izglītība un septiņas speciālās izglītības programmas. Iestāde atrodas Bauskas pilsētas teritorijā. 2017. gada septembrī iestādē apmeklēja 20 bērni ar jauktiem attīstības traucējumiem, 15 bērni ar valodas attīstības problēmām, 14 bērni ar fiziskās attīstības traucējumiem u.c. bērni ar somatikas, garīgās attīstības u.c. traucējumiem. 2018./2019. mācību gadā iestādē mācās 62 audzēkņi. Ikdienas darbs ar jauktās attīstības, garīgās attīstības, vairāku smagu attīstības traucējumu programmās esošiem bērniem pārsvarā ir individuāls- gan apmeklējot speciālistus, gan strādājot grupā. SPII "Saulespuķe" ir UNESCO Asociēto skolu projekta dalībniece, strādājot ar tēmu "Cilvēktiesību izglītība".

Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālajā struktūrvienībā 2018./2019. mācību gadā iespējams apgūt vairākas profesionālās vidējās izglītības programmas (augkopības tehniks, datorsistēmu tehniks, pavārs, viesmīlības pakalpojumu speciālists, automehāniķis, lauku īpašumu apsaimniekotājs – ar

DARBA GRUPAS Vispārējā izglītība

Kas labs?

- Pašvaldības atbalsts;
- Profesionāli pedagogi;
- Gada skolēns, gada skolotājs (apbalvošana)
- Stipendijas un olimpiāžu uzvarētāju apbalvošana;
- Karjeras izglītības iespējas;
- Interešu izglītības iespējas;
- Mācību programmu daudzveidība, piedāvājums (piem., Mākslas un mūzikas skola);
- Īstenotie projekti (sporta inventārs, eko skolas programma, atbalsts individuālo kompetenču attīstībai u.c.);
- Mācību līdzekļu iegāde, bezmaksas ēdināšana;
- Uzlabota skolas, bērnudārza infrastruktūra
- PII tuvu dzīves vietai;
- Skolēnu pārvadāšana;
- Karjeras izglītība.

Kas slihts?

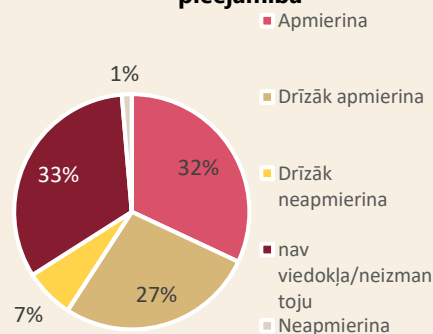
- Bērnu vecāki izvēlas skolu citā novadā (visbiežāk Bauskā);
- Skolēnu pārvadājumu pakalpojumu kvalitāte un autobusu stāvoklis (Rundāles Auto);
- Zema pedagogu iesaiste kultūras, sporta, projektu u.c. aktivitātēs;
- Nav piedāvājuma vasaras brīvlaikā skolēniem (nometnes u.c. aktivitātes);
- Nav tālmācība, vakarskola;
- Profesionālā izglītība.

Kas jāmaina, kā?

- Jāpārskata skolēnu pārvadāšanas maršruts;
- PII "Mārpuķīte" nepieciešamas deju nodarbības;
- Atjaunot, bruģēt piebraucamos ceļus pie Pilsrundāles vidusskolas, kā arī gājēju celiņus pie citām izglītības iestādēm;
- Jāuzlabo Bērsteles skolas infrastruktūra;
- Skolu saimniecības jomas un motivētu darbinieku pilnveide;
- Saglabāt Pilsrundāles vidusskolu;
- Sadarbība ar novada bibliotēku Pilsrundālē
- Skolas piedāvājuma paplašināšana skolēnu piesaistei;
- Sadarboties pedagogu profesionālās pilnveides kursu organizēšanā;
- Lielos koncertus skolā rīkot vakaros, lai visi vecāki var apmeklēt;
- Zaļās klases izveide pie PII "Mārpuķīte" (zaļajās zonās);
- Pārskatīt metodiku, lai vieglāk būtu iespējams uzaicināt izvēlēto lektoru izglītības iestādē.

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Interesu izglītības skolās kvalitāte un pieejamība

pamatskolas izglītību, iegūstot pilnu vidējo izglītību, un lauku īpašumu apsaimniekotājs ar vidējo izglītību, bez vecuma ierobežojuma).

Skolēnu attīstības un piederības sekmēšanai ik gadu tiek rīkots Bauskas, Iecavas, Vecumnieku un Rundāles izglītības iestāžu konkurss "Gada skolēns", tāpat ik gadu tiek godināts Rundāles novada "Gada skolotājs". Pedagogu godināšana notiek arī ikgadējā pedagogu konferencē, kas tiek organizēta augustā.

Pašvaldība piešķir finansējumu mācību procesa, materiāli tehniskās bāzes nodrošinājumam pašvaldības izglītības iestādēs, mācību līdzekļu iegādei, profesionālajai pilnveidei, izglītojamo un pedagogu motivācijai un mācību ekskursijām.

PROFESIONĀLĀS IEVIRZES UN INTEREŠU IZGLĪTĪBA

Novadā, neatkarīgi no vecuma, radīta iespēja bērnu un jauniešu personības vispusīgai un harmoniskai attīstībai, pilsoniski un sociāli aktīvas personības veidošanai 16 dažādos interešu izglītības pulciņos, kurus nodrošina pirmsskolas izglītības iestāde "Mārupukīte", Pilsrundāles vidusskola un tās struktūrvienība Svitenes skola. Rundāles novada pašvaldības izglītības iestādēs izglītojamie darbojas dažādu jomu programmās, 58% no tām ir kultūrizglītības programmas, 12% sporta, 12% tehniskās jaunrades, 6% vides izglītības un 12% novadpētniecības interešu izglītības programmas.

Saulaines teritoriālā struktūrvienība piedāvā pilnveidot savas intereses aktīvi darbojoties ārpusstundu aktivitātēs sportā un pašdarbībā.

Interēšu izglītības jomā sadarbība notiek ar Bauskas novada jauniešu centru, bet profesionālās ievirzes izglītības jomā ar Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skolu.

Pilsrundāles vidusskola, sadarbībā ar Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skolu, Rundāles novada izglītojamajiem piedāvā iegūt profesionālās ievirzes izglītību sportā. Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība Mūzikas un mākslas skola nodrošina profesionālās ievirzes pamatzglītības zināšanas un prasmes mūzikā un mākslā.

Projekta "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs" ietvaros Pilsrundāles vidusskolā tiek nodrošināts karjeras atbalsts izglītības iestāžu izglītojamiem, organizēti dažādi karjeras attīstības atbalsta pasākumi, grupu un individuālās karjeras konsultācijas, ir uzsākta datu bāzes par absolventu tālāko izglītību un nodarbinātību izveide.

Projekts "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai", kura mērķis ir nodrošināt izglītības pakalpojumu daudzveidību, kas balstīti uz individuālās mācību pieejas attīstību un ieviešanu vispārējās izglītības iestādēs, tādējādi uzlabojot izglītojamo kompetences un mācību sasniegumus.

DARBA GRUPAS

Interēšu, profesionālās ievirzes izglītība un mūžizglītība

Kas labs?

- Esošs piedāvājums (Mākslas un mūzikas skola, interēšu izglītības pulciņi skolās, bērnudārzos);
- Kultūras nodaļas organizētie pulciņi;
- Netiek liegts finansējums dažādām aktivitātēm;
- Bibliotēku aktivitātes;
- Prasmīgi pedagogi, pulciņu vadītāji;
- Sadarbība ar dažādām valstīs projektos;
- Iesaiste projektā par mūžizglītības veicināšanu;
- Uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centrs;
- Sporta aktivitātes.

Kas slikti?

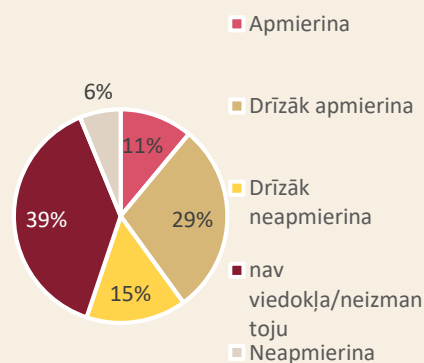
- Zema iedzīvotāju aktivitāte, nenovērtējot sniegto mūžizglītības piedāvājumu (īpaši Saulainē);
- Nav plānveidīgas mūžizglītības;
- Trūkst tehniskās ievirzes, jaunrades pulciņu, pedagogu un materiāli tehniskā bāzes;
- Bērniem trūkst aktivitātes pēcpusdienās, vakaros;
- Trūkst piedāvājuma senioriem.

Kas jāmaina, kā?

- Domāt plašāk attiecībā uz ārpusklasses nodarbību, nometņu organizēšanu;
- Uzlabot interēšu izglītības programmas skolās;
- Pilnveidot mūžizglītības pasākumus (lekcijas jauniešiem, skolēnu vecākiem);
- Apzināt vajadzības un intereses, pieprasījumu mūžizglītības jomā;
- Ar ikgadējām aptaujām mājaslapā (sadarbība ar bibliotekām, skolām, NVO);
- Neformālās izglītības kursu piedāvājums (maksas, bezmaksas);
- Vairāk motivēt iedzīvotājus iesaistīties (video rullīši, reklāma);
- Jauno studentu atbalstīšana nepieciešamajā specialitātē (daļēji finansēt studijas novada jauniešiem).

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Pieaugušo izglītības iespēju pieejamība un kvalitāte

MŪŽIZGLĪTĪBA

Par mūžizglītības pasākumu īstenošanu novadā rūpējas Rundāles novada uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centrs (RUKAC), kas tika izveidots 2013. gadā. Attiecībā uz sabiedrības izglītošanu centra funkcijas ietver esošā cilvēkkapitāla kapacitātes attīstības veicināšanu un mūžizglītības piedāvājuma iedzīvotājiem un uzņēmējiem atbilstoši viņu vēlmēm un interesēm, saskaņā ar novada attīstības vajadzībām un nozaru attīstības iespējām, veidošanu un īstenošanu.

Mūžizglītības pasākumu nodrošinājuma veidošanā svarīga ir esošā sadarbība ar Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centru Bauskā, Bauskas biznesa inkubatoru, Zemgales plānošanas reģionu, a/s "Attīstības finanšu institūcija Altum", u.c.

Laikā kopš 2012. gada īstenoti vairāki projekti Rundāles novada pašvaldības darbinieku zināšanu un prasmju paaugstināšanai, kapacitātes stiprināšanai, pedagogu konkurētspējas veicināšanai.

Lai pilnveidotu nodarbināto personu profesionālo kompetenci un laikus novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus pieprasījumam, veicinātu strādājošo konkurētspēju un darba produktivitātes pieaugumu, RUKAC ir iesaistījies Eiropas Sociālā fonda projekta "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" īstenošanā.

5.2. Nevalstiskais sektors²⁵

Nevalstiskās organizācijas ir viens no galvenajiem pilsoniskas sabiedrības attīstības mehānismiem, kā galvenās izdalot vietējo iedzīvotāju veidotas un uzturētas biedrības konkrētu mērķu izpildei. Rundāles novada pašvaldība sniedz informāciju par 13 novadā darbojošām biedrībām:

- Rundāles lauksaimnieku biedrība;
- Jauniešu biedrība "INICIO";
- Jauniešu biedrība "Mums pieder pasaule";
- Jauniešu biedrība "EUREKA";
- Viesturu pensionāru biedrība "Vakarvējš";
- Svitenes pensionāru apvienība "Sudrabupe";
- Senioru biedrība "Dzīvotprieks";
- Bērsteles evaņģēliski luteriskā draudze;
- Mežotnes evaņģēliski luteriskā draudze;
- Biedrība "Rūentāle";
- Rundāles mednieku biedrība;
- Biedrība "Vēsturisko rekonstrukciju studija Rokoko";
- BM studio Zemgale.

Kas labs?

- Aktīvas jauniešu organizācijas;
- Izglītoti, gudri jaunieši;
- Pašvaldības atbalsts jauniešiem;
- Interesu izglītības iespējas;
- Pieejams atbalsts jaunajiem uzņēmējiem (līdz 6000 €);
- Labas izglītības iespējas;
- Jaunieši organizē savus pasākumus un piedalās arī pašvaldības organizētajos pasākumos;
- Biedrība "Mums pieder pasaule" sadarbojas ar senioriem.

Kas slikts?

- Darba trūkums jauniešiem;
- Nepietiekama infrastruktūras uzlabošana;
- Trūkst vides objekti, atpūtas un izklaides vietas jauniešiem (kafejnīca, bārs, biljarda zāle), kur pulcēties;
- Vietējiem nelabvēlīgs tenisa laukuma piekļuves grafiks;
- Samazinās jauniešu NVO aktivitāte;
- Jaunieši neatgriežas uz dzīvi novadā, ko veicina Rīgas tuvums un sliktais ceļu stāvoklis;
- Trūkst dzīvojamā fonda jaunajām ģimenēm;
- Nav speciālista darbam ar jauniešiem – jauniešu aktivitāti var veidot, savlaicīgi uzsākot darbu ar jauniešiem speciālista vadībā;
- Neprot izmantot esošos resursus;
- Jauniešu sadrumstalotība, kūtrums, nelabprāt savstarpēji sadarbojas.

Kas jāmaina, kā?

- Izveidot jauniešu speciālista amata vietu;
- Nodrošināt vairāk brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešiem (tehniskā jomā) tuvāk dzīvesvietai;
- Saglabāt vidusskolu;
- Izstrādāt programmu dzīvojamā fonda uzlabošanai, lai jaunieši un jaunās ģimenes atgrieztos;
- Rekonstruēt Saulaines kopmītni, ko var izmantot arī dzīvojamā fonda nodrošināšanai;
- Veidot dzīvojamo fondu jaunajām ģimenēm un arī, lai jaunieši atgrieztos novadā;
- Izveidot kopstrādes telpu (jau ir Bērstelē), lai nodrošinātu attālināta darba iespējas
- Izveidot biznesa inkubatoru;
- Apzināt izbraukušos jauniešus un veicināt re-emigrāciju.

²⁵ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

Rundāles novadā kopā reģistrēta 31 biedrība, 3 nodibinājumi, divas draudzes un viena sabiedriskā organizācija.²⁶

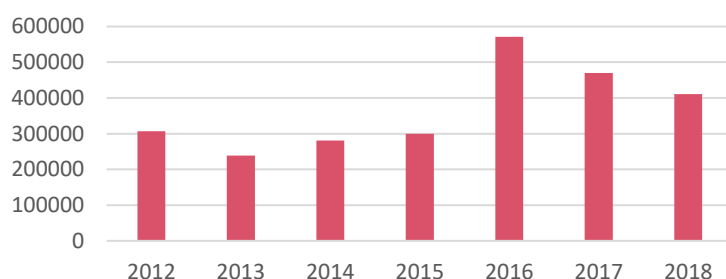
Rundāles novada dome piešķir finansiālu atbalstu Rundāles novada sabiedrisko organizāciju projektu realizācijai sociālajā, izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes politikas jomā. To regulē Rundāles novada domes apstiprinātais nolikums par finansiālā atbalsta piešķiršanu Rundāles novada sabiedrisko organizāciju darbībai. 2017. gadā ar pašvaldības finansiālu atbalstu savas iniciatīvas ir īstenojušas trīs novada biedrības – "Rūentāle" projektam "Veselam garam, zaļai dzīvei un priecīgam prātam", "Sudrabupe" projektam "Nāc un dari, tu vari", Mums pieder pasaule „Biedrības „Mums pieder pasaule” pasākumu organizēšana un kapacitātes paaugstināšana”.

Jau kopš 2011. gada Rundāles novada dome organizē vietējo projektu konkursu "Iedzīvotāji veido savu vidi", kas ir arī viens no nevalstiskā sektora atbalsta līdzekļiem ideju realizēšanā, iedzīvotāju aktivizēšanā, u.tml. Kopumā projekta ietvaros realizēti 23 projekti.

Biedrības īsteno sadarbību ar novada pašvaldību kultūras pasākumu organizēšanā – Rundāles novada domes Kultūras nodaļai izveidojusies laba sadarbība ar novadā esošajām jauniešu biedrībām "INICIO" un "Mums pieder pasaule", pensionāru biedrībām "Vakarvējš", "Sudrabupe" un "Dzīvotprieks". Biedrība "Upmale" ik gadu maijā organizē Mežotnes pilskalna svētkus, kurus finansiāli atbalsta arī Rundāles novada dome.

5.3. Kultūrvidē²⁷

Rundāles novadā kultūras dzīvi organizē pašvaldības struktūrvienība Kultūras nodaļa, kas apvieno Svitenes tautas namu, Bērstles kultūras namu, Viesturu kultūras centru un kultūras darba speciālistu Rundālē, kā arī amatierkolektīvu vadītājus un tehniskos darbiniekus.

ATTĒLS:28. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS BUDŽETA IZDEVUMI KULTŪRAI, ATPŪTAI UN RELIĢIJAI

Pašvaldības budžeta izdevumi kultūras, atpūtas un reliģijas jomai kopš 2013. gada ir ar pakāpeniski pieaugošu tendenci, vislielākos

²⁶ Lursoft statistika. Uzņēmumu reģistrācijas dinamika sadalījumā pa uzņēmējdarbības formām un likvidēšanas dinamika. Skat.: https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016165&id=517

²⁷ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

DARBA GRUPAS

Seniori

Kas labs?

- 3 aktīvas, atsaucīgas senioru biedrības;
- Senioru iesaiste kultūras dzīvē;
- Sanāksmes notiek reizi mēnesī, kurās pieaicina pašvaldības speciālistus, vai kādus citus interesējošos speciālistus, pakalpojumu sniedzējus – fizioterapeits, kosmetologs u.c.;
- Atbalsts projektu īstenošanai no pašvaldības līdz 500 €;
- Rikotas kopējas balles, ekskursijas;
- Viesturos un Saulainē labs sociālais punkts;
- Tiek rīkoti pasākumi represētajiem;
- Telpu nodrošinājums.

Kas slikti?

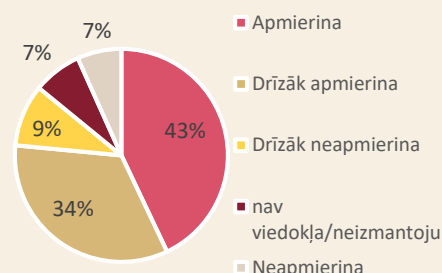
- Pensionāru apvienības pārāk sadalījušas;
- Grūti piesaistīt jaunus aktivistus;
- Daļa senioru neiesaistās nekādos pasākumos;
- Ierobežotas iespējas atbalsta saņemšanā senioriem.

Kas jāmaina, kā?

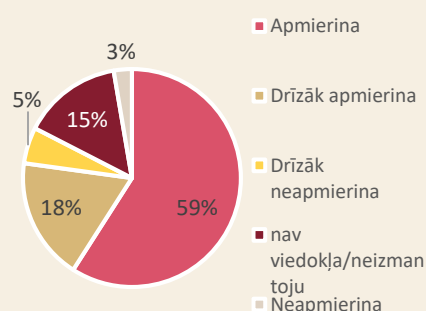
- Veicināt kopīgas senioru dienas, kongresa rīkošanu;
- Iesaistīt seniorus politikā, organizējot:
 - o Fokusgrupas;
 - o Senioru konsultatīvo padomi;
 - o Tikšanās ar politiķiem;
 - o Tikšanās ar speciālistiem;
- Stiprināt sadarbību starp senioru biedrībām;
- Esošajās senioru biedrībās apzināt neaktīvos biedrus un iesaistīt biedrību pasākumos;
- Palīdzēt renovēt biedrības "Dzīvotprieks" telpas;
- Izmantot senioru vaļaspriekus (rokdarbi, amatnieka darbi, kulinārija u.c.) organizējot tirdziņus labdarībai vai pašapdāvināšanās.

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Kultūras pasākumu pieejamība un kvalitāte

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamība un kvalitāte

izdevumus kultūrai sasniedzot 2016. gadā, kas skaidrojams ar multifunkcionālā kultūras centra izveides uzsākšanu Pilsrundālē. (ATTĒLS:28)

Rundāles pagastā darbojās vairāki amatierkolektīvi - deju kopa "Magnolijas", deju kopa "Ir varianti", teātra studijas "Savējie" trīs dažādu vecumu grupas, drāmas grupa, amatierteātris "Stella", sieviešu vokālais ansamblis, kā arī mūzikas grupa "Jumts", kura apvieno jauniešus kolektīvās muzicēšanas prasmju iegūšanai.

Svitenes pagastā darbojas Svitenes tautas nams. Tautas namā darbojas senioru deju kolektīvs „Šurpu turpu”, folkloras kopa „Svitene”, bērnu deju kolektīvs, amatierteātris „Šurumburums”, Mākslas studijas nodarbības Mākslinieces Īras Rozentāles vadībā. Tautas nama vadītājas pārziņā darbojas arī VPDK "Rundāle" un sieviešu koris "Runda". Svitenes tautas namam izveidojusies laba sadarbība ar NVO "MPP", "INICIO" un "Sudrabupe".

Viesturu pagastā darbojas Bērsteles kultūras nams un Viesturu kultūras centrs. Bērsteles kultūras namā darbojās bērnu amatierteātra kolektīvs "Ursula", bērnu vokālais ansamblis, līnijdeju grupa "Hilla" un radošā izpausmju pulciņš. Viesturu kultūras centrā darbojas bērnu deju kolektīvi "Annele" un "Sprīdītis". Kultūras centram izveidojusies laba sadarbība ar NVO "Vakarvējš".

Rundāles novada Kultūras nodaļa 2017. gadā organizēja 110 pasākumus (2016. gadā - 107 pasākumus, 2015. gadā – 133 pasākumus).

Rundāles novadā atrodas 5 vietējas nozīmes bibliotēkas: Pilsrundāles, Bērsteles, Viesturu, Vecrundāles un Svitenes bibliotēka, kuras 2014. gadā tika akreditētas uz turpmākajiem pieciem gadiem. Tās saviem lietotājiem piedāvā tikai bezmaksas pakalpojumus, pieprasīts ir starpbibliotēku pakalpojums (SBA), kas nodrošina jebkura lasītāja vēlmes, saņemot nepieciešamo iespieddarbu no jebkuras novada vai Latvijas bibliotēkas. Lietotāju skaits bibliotēkās pieaug, savukārt bibliotēkas apmeklējumu un izsniegumu skaitam ir tendence samazināties. Saistībā ar iedzīvotāju skaita samazināšanos un lietotāju skaita pieaugumu, bibliotēkas aptver arvien vairāk novada iedzīvotāju, 2017. gadā sasniedzot 22,3%. (tabula 3)

Tabula 3. Rundāles novada pašvaldību bibliotēku pamatrādītāji

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lietotāju skaits	759	734	761	817	808	852
Bibliotēkas apmeklējums	15159	20397	14291	13325	12392	13197
Izsniegums kopā	22555	23082	18866	19286	20194	19987
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	18	18	19	20,9	21,04	22,3

Kas labs?

- Pašvaldības atbalsts;
- Daudz aktīvu amatieru kolektīvu;
- Nodrošināta kultūras pasākumu pieejamība visās apdzīvotās vietās;
- Salīdzinoši laba infrastruktūra kultūras iestādēs;
- Ikgadējie tradicionālie pasākumi (novada svētki, bazārs, ražas svētki Viesturos, Līgo svētki Svitenē u.c.);
- Laba sadarbība ar NVO, brīvprātīgajiem;
- Laba sadarbība ar citām pašvaldībām (kolektīvu apmaiņa);
- Bibliotēku lokālais pienesums iedzīvotāju informēšanā, izklaidē;
- Amatieru kolektīvu sasniegumi skatēs un festivālos;
- Mākslas plenēri un gleznu kolekciju izrādīšana.

Kas slikti?

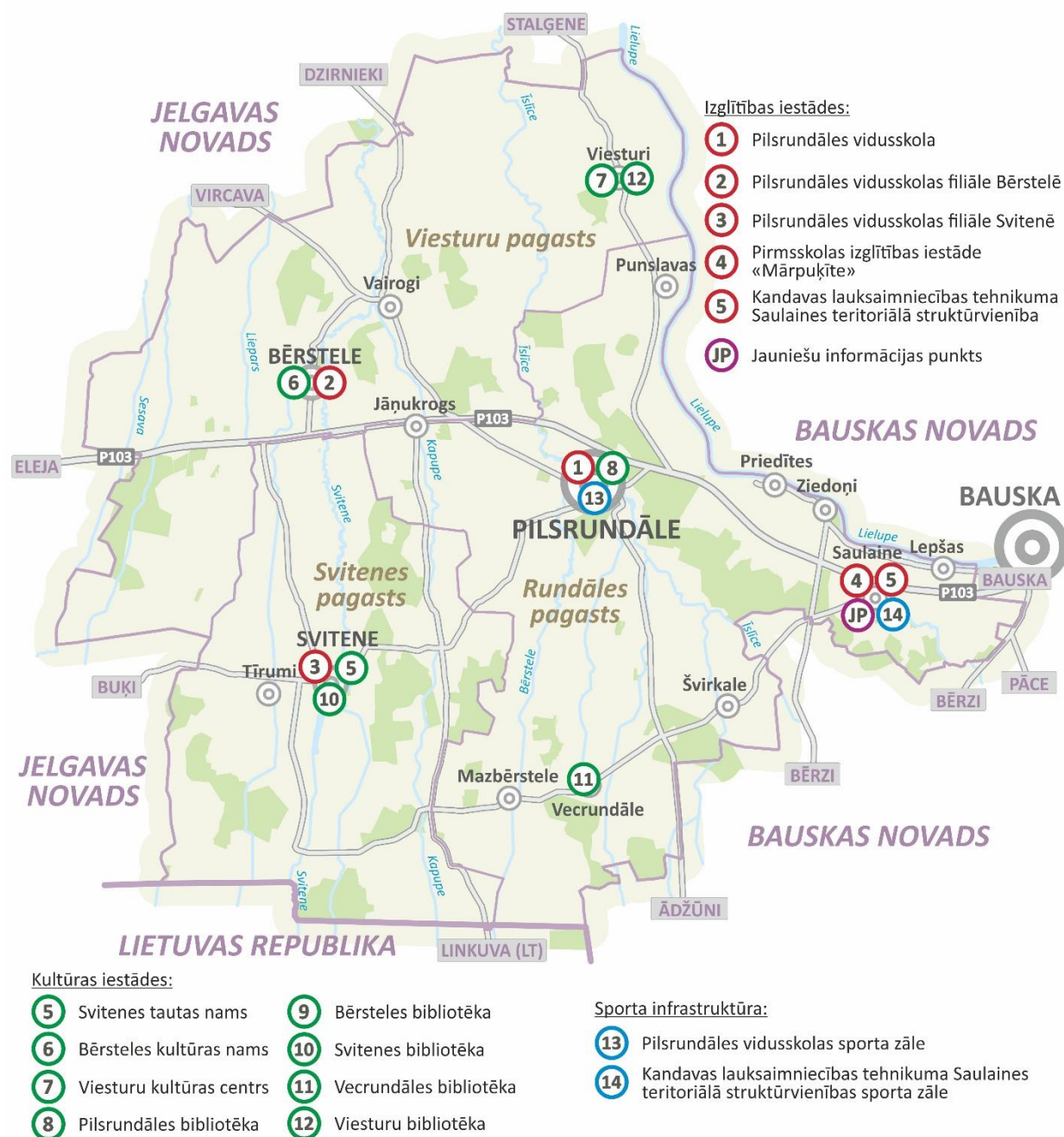
- Nav kopīgas kultūras koncepcijas;
- Trūkst profesionālu kultūras darbinieku;
- Trūkst profesionālu mākslinieku pasākumus;
- Pasākumu vienveidība;
- Maz pasākumu Saulainē;
- Iedzīvotāju zemā aktivitāte pasākumu apmeklēšanā;
- Sporta un kultūras pasākumi nereti notiek vienlaicīgi;
- Dažreiz Pilsrundālē par pasākumu norisi informācija pieejama novēloti;
- Sadrumstalots kultūras piedāvājums;
- Kultūras pasākumu budžetā nereti daudz līdzekļu tiek tērēti ēdināšanai.

Kas jāmaina, kā?

- Jāizstrādā vienota Kultūras nodaļas koncepcija;
- Pilnveidot kultūras darbinieku profesionālo izglītību, kompetenci – regulāri Kultūras nodaļas izbraukumi, pieredzes apmaiņa, arī kursi, semināri u.c.);
- Iedzīvotāju aktivizēšanu īstenot, gadā rīkojot 5 lielus, kvalitatīvus pasākumus, nevis daudzus maza mēroga pasākumus;
- Kultūras nodaļai jādarbojas vienotāk;
- Iesaistīt citus organizatorus pasākumu veidošanā (balles u.c.);
- Pilnveidot kultūras iestāžu darbu pārskatīšanu, ar mērķi to uzlabot;
- Sniegt informāciju par skolās organizētajiem pasākumiem ar iespēju apmeklēt arī iedzīvotājiem (atvērtā skola);
- Saulaines skolas bibliotēkas resursu izmantošanas piedāvāšana iedzīvotājiem;
- Novada domei atbalstīt profesionālo mākslinieku konkursus, tādā veidā piesaistot atbraukt uz Rundāli un iedzīvotājus baudīt.

5.4. Sports un aktīvā atpūta²⁸

Sporta dzīvi Rundāles novadā organizē Rundāles novada pašvaldības struktūrvienība - Sporta nodaļa, kas ietver sporta

ATTĒLS:29. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS IZGLĪTĪBAS, SPORTA UN KULTŪRAS IESTĀDES

nodaļas vadītāju, Svitenes, Bērsteles, Saulaines, Viesturu un Pilsrundāles sporta organizatorus. Iedzīvotājiem divas reizes nedēļā laikā no 1. oktobra līdz 30. aprīlim pastāvīgi tiek nodrošināts inventāra un sporta telpu pieejamība, tāpat reizi nedēļā katrā pagastā ir iespēja vingrot trenera vadībā un nodarboties ar galda tenisu Pilsrundāles vidusskolā. 2017. gadā Sporta nodaļa organizējusi 29 sporta pasākumus, ietverot pasākumus smilšu volejbolā, hokejā, tenisā, galda tenisā, minifutbolā, basketbolā,

²⁸ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

ielu basketbolā, florbolā, galda spēlēs, novusu, badmintonu, arī vairākas sporta dienas un sporta spēles iestādēm un uzņēmējiem.

Sporta darba organizācija Rundāles novadā ir vērsta uz tautas sporta attīstību un veselīga dzīvesveida popularizēšanu dažādos sabiedrības slāņos, iesaistot pēc iespējas vairāk dažāda vecuma un dzimuma novada iedzīvotājus novada ciemos:

- Saulainē iedzīvotājiem sporta nodarbībām ir pieejami Saulaines profesionālās vidusskolas sporta zāle un stadions;
- Pilsrundālē sporta nodarbībām un pasākumiem tiek izmantoti Pilsrundāles vidusskolas sporta zāle un sporta laukums;
- Svitenes Saieta namā ir izbūvētas telpas regulārām fitnesa nodarbībām un sporta treniņu izvietojšanai, kur sportistiem ir pieejamas arī dušas telpas. Svitenē sporta aktivitātes notiek Svitenes muižas parkā izveidotajā sporta laukumā;
- Bērstelē iedzīvotāji sporta aktivitātēm un nodarbībām izmanto Bērsteles kultūras centra zāli un 1.stāva foajē izvietotos treniņus, kur pēc pieprasījuma tiek izlikti arī tenisa un novusa galdi. Vasaras periodā ārā notiek nodarbības florbolā un futbolā;
- Viesturos iedzīvotājiem ir pieejams sporta laukums pie Viesturu kultūras centra. (Rundāles novada AP 2012-2018)

5.5. Veselības aprūpe un veselīgs dzīvesveids

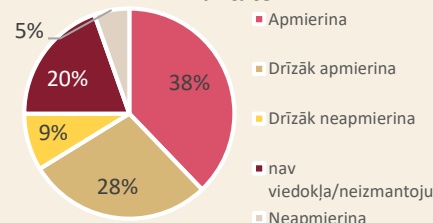
Veselības aprūpes pakalpojumus Rundāles novadā sniedz:

- S. Gulbes ģimenes ārsta prakse (pieņem Pilsrundālē un Saulainē);
- S. Lapsas – Ārentas ģimenes ārsta prakse (pieņem Svitenē, Bērstelē un Bauskā);
- Rundāles novada domes zobārstniecības kabinets.

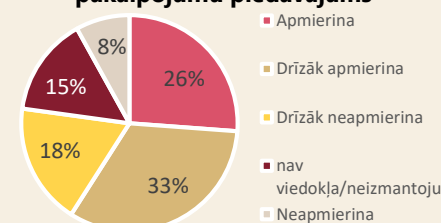
Rundāles novada domes budžeta izdevumi veselības jomā laikā kopš 2012. gada ir ar tendenci pakāpeniski samazināties. (ATTĒLS:30)

Rundāles novada pašvaldība iesaistījusies Nacionālā veselīgo pašvaldību tīklā. Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla mērķis ir sekmēt labās prakses piemēru, pieredzes un ideju apmaiņu starp pašvaldībām, atbalstīt pašvaldības un sniegt tām metodoloģisku atbalstu dažādu sabiedrības veselības un veselības veicināšanas jautājumu risināšanā lokālā līmenī un paaugstināt pašvaldību darbinieku kapacitāti. No 2017. gada līdz 2019. gadam pašvaldība īsteno Eiropas Savienības fonda projektu SAM 9.2.4.2. "Pasākumi Rundāles novada vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei", kura ietvaros līdz 2019. gada beigām tiek īstenots apjomīgs aktivitāšu komplekss, lai sekmētu visu vecuma grupu iedzīvotāju informētību, attieksmju un veselīgu paradumu veidošanos. Vairums publiskie pasākumi

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA Sporta aktivitāšu pieejamība un kvalitāte

Aktīvās atpūtas iespēju un tūrisma pakalpojumu piedāvājums

DARBA GRUPAS Sports

Kas labs?

- Pieejami āra treniņi;
- Materiālā bāze;
- Sporta laukumi ciemos (Pilsrundālē, Svitenē, Viesturī, Bērstelē);
- Skolas sadarbība ar Bauskas novada bērnu un jaunatnes sporta skolu;
- Sadarbība ar Bausku;
- Aktīva sporta speciāliste;
- bezmaksas sporta nodarbības visās apdzīvotajās vietās;
- Sporta spēles, sacensības;
- Uz ģimenēm orientēti pasākumi;
- Materiālās stimulēšanas nolikums;
- Veselības projekts.

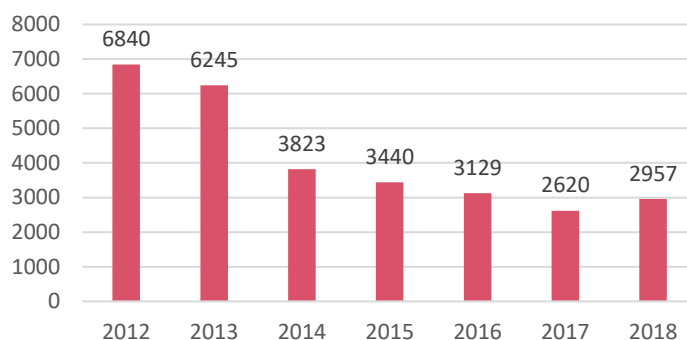
Kas slikts?

- Zema iedzīvotāju aktivitāte;
- Nav veloslietu;
- Maz peldvietas un nepietiekams to aprīkojums;
- Netiek attīstīta un paaugstināta vietējo komandu meistarība sporta veidos (volejbols, teniss utt.);
- Pilsrundālē nav nūjošanas un pastaigu celiņu;
- Trūkst atgriezeniskā saite par sporta organizāciju un pasākumiem;
- Pilsrundālē nav svaru zāles;
- Iedzīvotāji nav pietiekami informēti par veselīgu dzīvesveidu;
- Cilvēku kautrēšanās apmeklēt sporta, vingrošanas nodarbības.

Kas jāmaina, kā?

- Jāattīsta sporta bāzes Saulainē un Bērstelē;
- Pilnveidot un Pilsrundālē izveidot treniņu zāles;
- Rundāles novads jāvirza uz sportu profesionālā līmenī, ne tikai novada līmenī;
- Popularizēt veselīgu dzīvesveidu, sportu veidojot video rullīšus;
- Izveidot skeitborda laukumu;
- Izveidot veloslietņu un pastaigu takas;
- Izveidot tautas sporta skolu;
- Kemperu novietnes izveides izvērtēšana;
- Sportiskas nometnes pagasta iedzīvotājiem;
- Fitness skolēniem (veselības projekta ietvaros ir, bet maz apmeklēti);
- Attīstīt sporta popularizēšanu.

vērsti tieši uz ģimenēm, dodot iespēju pavadīt laiku kopā lietderīgi, fiziski aktīvi, vienlaicīgi arī pilnveidojot zināšanas un izpratni par veselīgu dzīvesveidu. Projekta mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, īstenojot vietēja mēroga pasākumus Rundāles novadā.

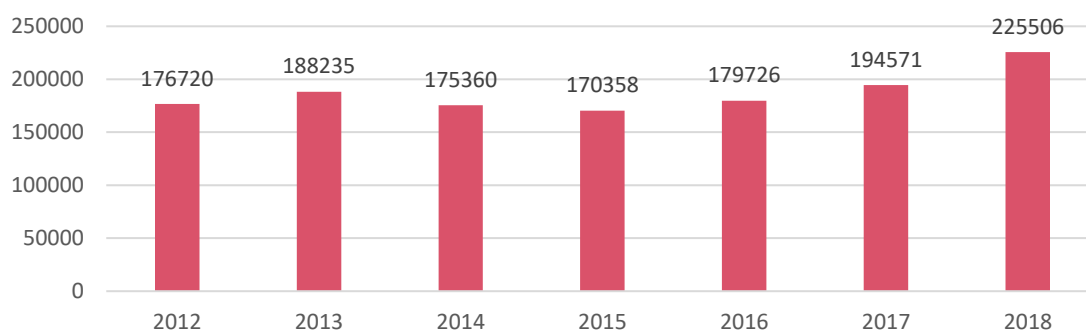
ATTĒLS:30. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS BUDŽETA IZDEVUMI VESELĪBAI

Novadā darbojas pašvaldības pedagoģiski medicīniskā komisija, kas veic pirmsskolas vecuma bērnu un 1. - 4. klašu skolēnu psiholoģisku un medicīnisku izpēti, lai ieteiktu bērna attīstībai, spējām un veselības stāvoklim piemērotāko izglītības programmu.

5.7. Sociālie pakalpojumi

Par iedzīvotāju sociālā atbalsta īstenošanu Rundāles novadā rūpējas pašvaldības iestāde Sociālais dienests četru darbinieku sastāvā. Sociālā palīdzība un pašvaldības pabalsti tiek sniegti, pamatojoties uz Rundāles novada domes 2015. gada saistošajiem noteikumiem Nr. 4 "Par sociālās palīdzības un pašvaldības pabalstiem Rundāles novadā" (ar 2016. un 2018. gada grozījumiem).

Izdevumi sociālai aizsardzībai pašvaldības budžetā ir ar pieaugošu tendenci, kas skaidrojams, ne tikai ar atbalsta saņēmēju skaita palielināšanos, bet arī ar piešķirto pabalstu apmēra pieaugumu (ATTĒLS:31). 2017. gadā trūcīgās personas statuss piešķirts 64 ģimenēm, maznodrošinātās personas statuss piešķirts 14 personām. Dzīvokļa pabalstam tērēti visvairāk līdzekļu – 20 280 euro, ko saņēma 141 persona, savukārt garantēto minimālā ienākuma pabalstu saņēma 34 personas.²⁹

ATTĒLS:31. RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS IZDEVUMI SOCIĀLAI AIZSARDZĪBAI

Iedzīvotāju pieņemšana tiek nodrošināta Saulaines Sociālajā centrā, Rundāles novada domē, Viesturu pagasta pārvaldē, Svitenes pagasta pārvaldē un Viesturu pagasta kultūras centrā. Sociālā dienesta pakļautībā darbojas divas struktūrvienības:

- Saulaines sociālais centrs – pieejamas daudzpusīgas dienas centra brīvā laika pavadīšanas iespējas un atbalsta pasākumi, un dzīvojamās telpas īrei;

²⁹ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

- Krīzes centrs – vides nodrošinājums un individuālas konsultācijas krīzes situācijā nonākušām personām un ģimenēm.

Trūcīgām personām, pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti novadā pieejami veļas mazgāšanas un dušas izmantošanas pakalpojumi - Saulaines sociālajā centrā, Viesturu kultūras centrā un Svitenes saietā namā.

Sociālais dienests Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros 2012.-2013. gadā sadarbībā ar Iecavas novada un Pakrojas rajona pašvaldībām ieviesa projektu "Psihosociālā darba uzlabošana, veidojot sadarbību starp Sociālajiem dienestiem". Projekta ietvaros tika uzlabota sociālā infrastruktūra un iegādāts nepieciešamais aprīkojums dažādu sociālo pakalpojumu realizācijai, kā arī īstenotas sociālo darbinieku un sociālā riska personu apmācības.

Zemgales plānošanas reģiona Deinstitutionalizācijas plāna 2017.-2020. gadam ietvaros Rundāles novadā ar ERAF finansējuma atbalstu plānots attīstīt sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus. Projekta "Atver sirdi Zemgalē" ietvaros Rundāles novadā paredzēta dienas aprūpes centra infrastruktūras izveide bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem Saulaines sociālajā centrā. Deinstitutionalizācijas plāna mērķis ir samazināt bērnu skaitu aprūpes iestādēs, vienlaikus veicinot alternatīvus ārpusģimenes aprūpes pasākumus – aizbildnību un audžuģimeņu kustību.³⁰

5.8. Drošība

Drošības sajūtas nodrošināšanā svarīga ir ne tikai sabiedriskās kārtības, bet arī Bāriņtiesas darba loma. Rundāles novada bāriņtiesa gādā par Rundāles novada teritorijā dzīvojošo bērnu un pieaugušu personu ar rīcībspējas ierobežojumu tiesību un interešu aizsardzību, kā arī sava novada teritorijā veic notariālās darbības, t.i., apliecina fizisku personu parakstus, sagatavo pilnvaras u.c.

2017. gadā **Bāriņtiesā** pieņemti 25 lēmumi - par aizgādības tiesībām, par aizbildnības jautājumiem, par adopcijas jautājumiem, par mantojuma aizgādību, par viesģimenes statusa piešķiršanu, par darbībām ar rīcībspējīgas personas mantu, nepilngadīgā nodošanu citas personas aprūpē uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem, par atļauju sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes audzēkņim īslaicīgai izceļošanai no valsts. 2017. gadā bāriņtiesa sniegusi palīdzību mantojuma lietu kārtošānā 2 personām, veikusi 113 apliecinājumus un citas notariālās darbības Pārskata periodā ārpusģimenes aprūpē atrodas 11 bērni, aizgādībā ir 10 personas, 8 bērni atrodas aizbildnībā, 3 bērni ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādēs, un adoptējamo bērnu skaits, kuri ir juridiski brīvi, ir 6. Novadā ir reģistrēta viena audžuģimene.

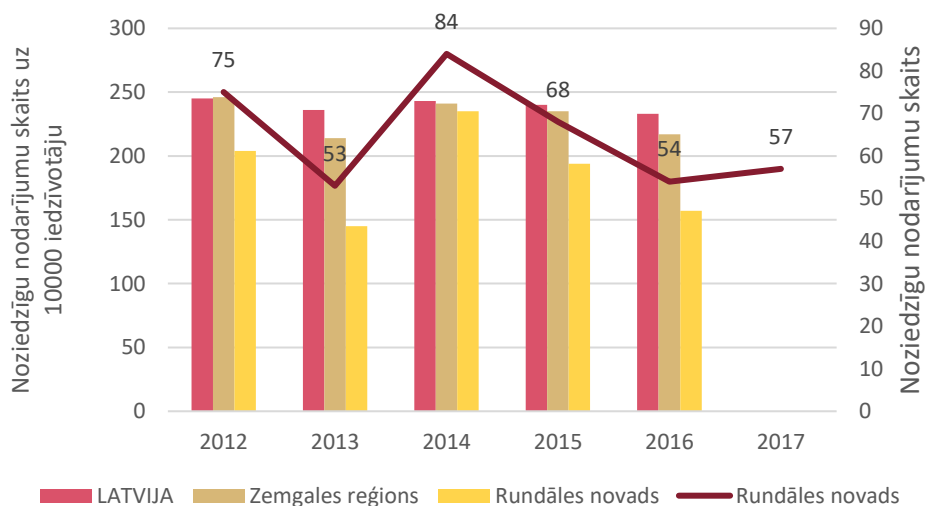
Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, iegūt un popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā.

Pašvaldības policija kā struktūrvienība viena darbinieka sastāvā Rundāles novadā nodrošina sabiedriskās kārtības, tiesiskās kārtības, lēmumu un saistošo noteikumu prasību ievērošanu. Iedzīvotāju pieņemšana tiek nodrošināta Rundāles novada domē, Saulaines sociālajā centrā, Svitenes un Viesturu pagasta pārvaldēs, un Viesturu kultūras centrā. 2017. gadā Rundāles novada pašvaldības policijas inspektors saņēmis 181 iedzīvotāju izsaukumu. Ir sastādīti 56 administratīvo pārkāpumu protokoli un 37 protokoli-lēmumi par apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu. Izskatīšanai Administratīvajā komisijā sagatavotas 65 administratīvo pārkāpumu lietas un lēmumprojekti. Regulāri tiek veikta sadarbība ar izglītības iestādēm, nodrošinot sabiedrisko kārtību iestāžu rīkotajos pasākumos, kā arī reaģējot uz izglītojamo izdarītajiem iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumiem. Kopā ar Rundāles

³⁰ Zemgales plānošanas reģiona Deinstitutionalizācijas plāns 2017.-2020. gadam. Skat.: <https://www.zemgale.lv/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/category/41-zemgales-planosanas-regiona-deinstitutionalizācijas-plans-2017-2020>

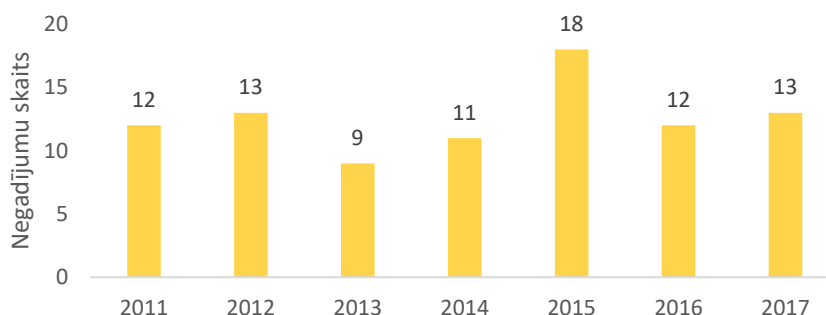
novada Sociālo dienestu un Bāriņtiesu regulāri tiek veiktas apsekošanas riska ģimenēs, lai konstatētu un novērstu dažādus pārkāpumus.

Pēc noziedzīgo nodarījumu skaita uz 10 000 iedzīvotājiem, Rundāles novadā tas ik gadu ir zemāks nekā Zemgales reģionā un Latvijā. Šis rādītājs tāpat kā noziedzīgo nodarījumu skaits laikā no 2012.-2016. gadam ir svārstīgs, bet ar tendenci skaitam samazināties. 2017. gadā Rundāles novadā tika nodarīti 57 noziedzīgi nodarījumi.³¹ (ATTĒLS:32)

ATTĒLS:32. NOZIEDZĪGIE NODARĪJUMI UZ 10 000 IEDZĪVOTĀJIEM UN KOPSKAITS RUNDĀLES NOVADĀ (CSP)

Ceļu satiksmes un drošības direkcijas apkopotā informācija norāda, ka Rundāles novadā 2017. gadā ir bijuši 13 ceļu satiksmes negadījumi, savukārt pēdējo septiņu gadu laikā lielākais CSN skaits bijis 2015. gadā – 18. Laikā kopš 2011. gada negadījumos kopumā cietuši 19 cilvēku. (ATTĒLS:33)³²

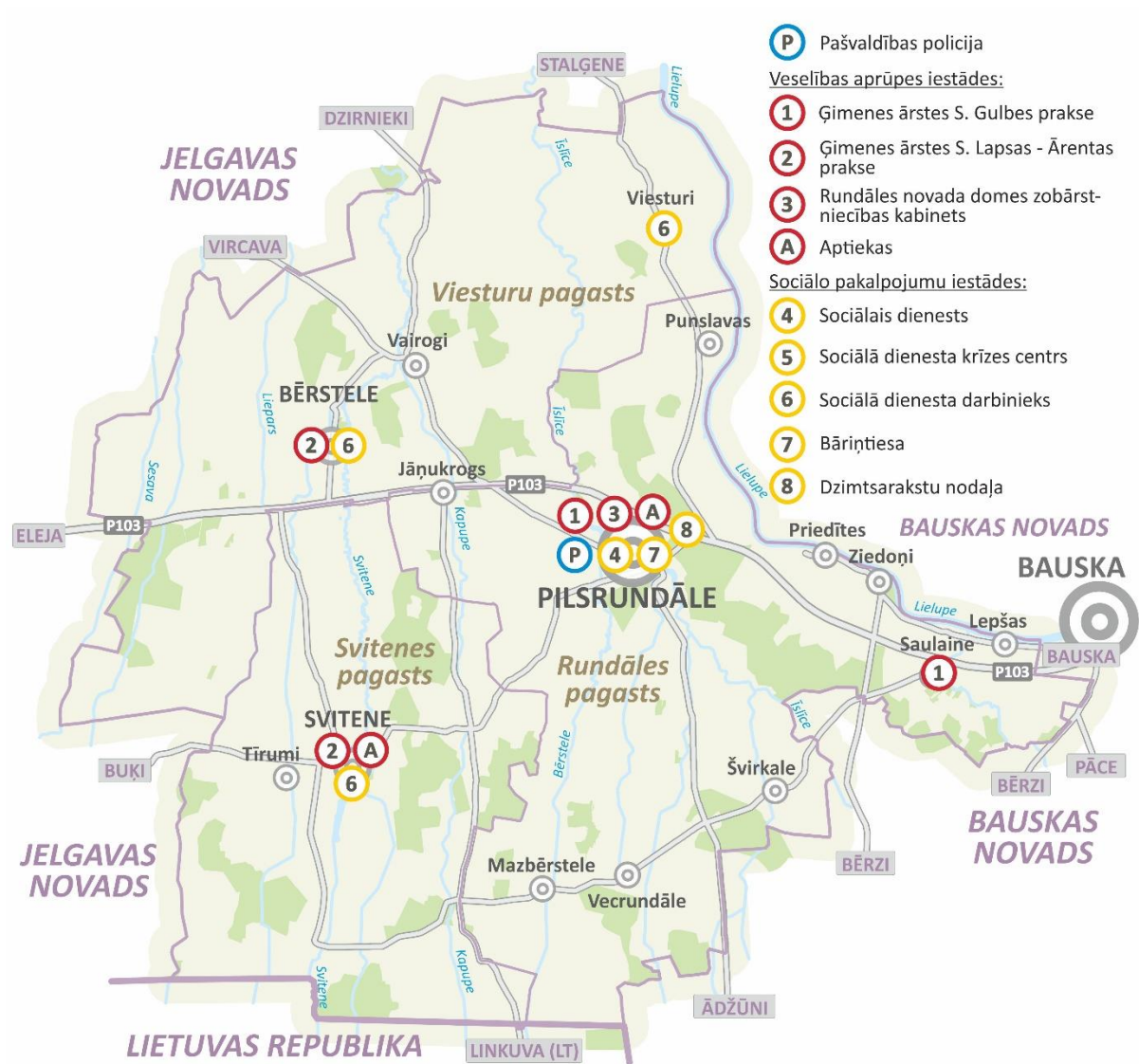

ATTĒLS:33. CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMU SKAITS RUNDĀLES NOVADĀ (CSDD)

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Bauskas iecirkņa dežūrdaļas inspektori pieņem iedzīvotājus reizi mēnesī Rundāles novada domē, Viesturu un Svitenes pagastu pārvaldes ēkās. Tuvākā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta nodaļa ir Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļa, ~12 km attālumā no novada centra.

³¹ Centrālā statistikas pārvalde, SKG021.Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_sabkart/SK0021.px/?rxid=

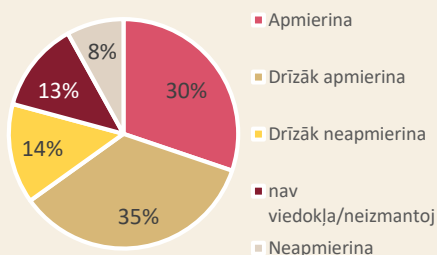
³² Ceļu satiksmes un drošības direkcija. Skat.: <https://www.csdd.lv/celu-satiksmes-negadijumi/celu-satiksmes-negadijumu-sadalijums-pa-pagastiem>

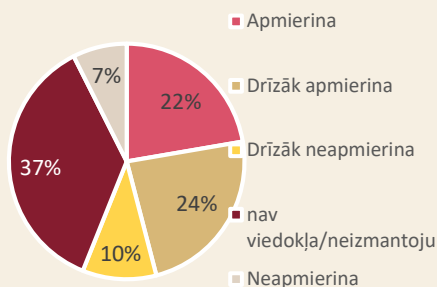
ATTĒLS:34.

RUNDĀLES NOVADA PAŠVALDĪBAS VESELĪBAS APRŪPES, SOCIĀLO PAKALPOJUMU UN DROŠĪBAS IESTĀDES

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA Veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāte un pieejamība

Sociālā dienesta darba pieejamība un kvalitāte

DARBA GRUPAS

Veselīgs dzīvesveids, veselības aprūpe Kas labs?

- 2 ģimenes ārstu prakses;
- 2 zobārstniecības kabineti;
- Ir sporta infrastruktūra – 2 sporta zāles, 2 sporta laukumi, 2 multifunkcionālie laukumi, āra treniņi;
- Realizēts veselības veicināšanas projekts, tai skaitā, nodarbības;
- 2 aptiekas (Rundālē un Svitenē);
- Tiek realizēts LAT/LIT projekts sociālā darba uzlabošanā – fizioterapijas nodarbības;
- Tiek organizētas vingrošanas, sporta nodarbības;
- Veselīga dzīvesveida nodrošināšanai uzstādīti treniņi 5 apdzīvotās vietās;
- Sociālā dienestā ir liela tehnisko palīdzību bāze (iespējams iedzīvotājiem izmantot bez maksas) un projekta ietvaros tiks vēl iepirkti.

Kas slihts?

- Trūkst labiekārtotas peldvietas;
- Trūkst veloceļu no Rundāles uz Bausku;
- Piedāvātos sporta pasākumus apmeklē maz;
- Zema iedzīvotāju interese un motivācija piekopt veselīgu dzīvesveidu;
- Īss ģimenes ārsta pieņemšanas laiks Bērstele, Svitenē (1x nedēļā uz dažām stundām);
- Trūkst veloceļu, pastaigu takas;
- Viesturos ģimenes ārsts pieņem tikai 1x mēnesī;
- Nav atsevišķa veselības veicināšanas speciālista (papildus slodze nenodrošina efektivitāti);
- Ģimenes ārsti nav tendēti uz sadarbību;
- Ģimenes ārsts nenodrošina informāciju par speciālistu pieejamību un ārstniecības iespējām, valsts atbalstu;
- Ģimenes ārsta regulārs darbs ar pacientu (profilaktiskās pārbaudes).
- Nepietiekamas sporta aktivitātes;

DARBA GRUPAS

Veselīgs dzīvesveids, veselības aprūpe Kas jāmaina, kā?

- Modernizēt zobārstniecības kabinetus un pakalpojumu sniedzējus;
- Palielināt ģimenes ārstu pieņemšanas laikus un vietas;
- Viesturos nodrošināt vairāk iespējas (3x nedēļā) izmantot treniņu zāli;
- Ziemas sporta spēles, zemledus makšķerēšana;
- Izveidot video rullīšus par aktivitātēm – motivācijai iesaistīties veselīga dzīvesveida uzlabošanā;
- Ierīkot veloceļus visās apdzīvotās vietās;
- Veicināt cilvēku domāšanas maiņu, lai iztiktu bez naudas balvām un dāvanu kartēm kā motivatora;
- Organizēt pasākumus plašākai mērķauditorijai;
- Organizēt centralizētu dalību Vislatvijas tautas sporta pasākumos.

Sociālie pakalpojumi, sociālā palīdzība Kas labs?

- Saulaines sociālais centrs;
- Personīgās higiēnas punkti;
- Iedzīvotāju pieņemšana visās pagasta pārvaldēs;
- Cilvēkiem ar kustību traucējumiem nodrošināta piekļuve;
- Plašs sociālo pabalstu, palīdzības klāsts;
- Tiek nodrošināti psihologa pakalpojumi;
- Drāmas terapijas iespējas;
- Tiks realizēts LAT/LIT projekts "Mājas aprūpe";
- Atsaucīgi, pretimnākoši darbinieki.

Kas slihts?

- Nav nodrošināta cilvēkiem ar kustību traucējumiem piekļuve Svitenē, Bērstele, arī visos veikalos;
- Darbinieku trūkums sociālajā dienestā;
- Trūkst regulārs, mērķtiecīgs profilaktiskais darbs ģimenēm ar pārtrauktām aizgādības tiesībām, kā arī apmācības;
- Lielākā daļa sociālās palīdzības vērsta uz sociāliem pabalstiem, nevis pakalpojumiem;
- Nepietiekoša psihologu pieejamība;
- Vairākas paaudzes turpina dzīvot no pabalstiem;
- Trūkst atbalsta Černobiļas AES avārijas seku likvidētājiem.

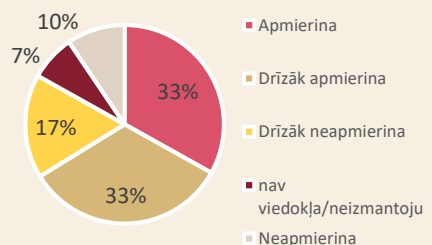
Kas jāmaina, kā?

- Jāpalielina sociālo darbinieku skaits darbam ģimenēm ar bērniem;
- Saulaines sociālajā centrā nodrošināt fizioterapijas pakalpojumus;
- Sāls istaba izveide;
- Atbalsta grupu izveide (jaunajām māmiņām u.c.);
- Veicināt mērķtiecīgu, regulāru preventīvo darbu;
- Pievērst uzmanību senioriem, strādājot ar ne tikai riska grupām;
- Sabiedrības līdzatbildības veicināšana, audzināšana, izglītošana;
- Veicināt sociālo uzņēmējdarbību;
- Sniegt ierosinājumus Labklājības ministrijai, lai samazinātu birokrātiju;

- Jāuzlabo informācijas pieejamība par psihologa izbraukumiem ciemos, lai var pieteikties;
- Izveidot vietējo krīzes centru no ģimenēm izņemtiem bērniem;
- Nepieciešams atbalsts Černobiļas AES avārijas seku likvidētājiem;
- Izvērst jaunu audzūģimeņu piesaistīšanas pasākumus;
- Asistenta pakalpojumu nodrošināšana.

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas pieejamība un kvalitāte

DARBA GRUPAS Drošība

Kas labs?

- Atbildīgais darbinieks sasniedzams;
- Pēc pieprasījuma pasākumos tiek nodrošināta drošība;
- Margas, norobežojošās barjeras gar celiņiem, ielu apgaismojums.

Kas slihts?

- Tikai viens darbinieks, kurš nevar aptvert visu teritoriju nepārtraukti;
- Drošība pasākumos un nedēļas nogalēs;
- Nav videonovērošanas;
- Grausts Viesturos apdraud bērnu drošību, dzīvību;
- Pierobežas noziedzība;
- Policists dažkārt lieki pārcenšas.

Kas jāmaina, kā?

- Vajadzīgi papildus darbinieki, lai nodrošinātu dežūras;
- Pašvaldības policijas sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām;
- Pierobežas policiju sadarbības veicināšana;
- Izveidot videonovērošanu pie pašvaldības objektiem, kur izveidota publiskā infrastruktūra;
- Mazrundālē, Švirķenē un Vairogos vajadzīgs ielu apgaismojums;
- Nepieciešams atskurbtuves pakalpojums;
- Nepieciešams speciālais transports ar aizmurtu nodalījumu;
- Vajadzīgas novērošanas kameras pie skolas;
- Aktualizēt ceļa zīmes, brīdinājuma zīmes;
- Publiskajās pulcēšanās vietās lielāku monitoringu nedēļas nogalēs (pie veikaliem notiek kautiņi);
- Pie daudzdzīvokļu mājām ierīkot videonovērošanas kameras;
- Rīkot regulārus izglītošanas pasākumus bērniem;
- Ielu apgaismojuma izveide ceļa posmā no Svitenes ciema robežas līdz ciema robežām

6. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības

GEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS

Rundāles novads atrodas Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenuma dienvidu daļā. Novads rietumos un ziemeļos robežojas ar Jelgavas novada Sesavas, Vircavas un Jaunvirslaukas pagastiem. Novada ziemeļu robežu iezīmē Lielupe. Austrumos Rundāles novads robežojas ar Bauskas novada Mežotnes pagastu, dienvidaustrumos ar Codes pagastu un Bauskas pilsētu, un dienvidos ar Īslīces pagastu, dienvidrietumos – ar Šauļu apriņķa Jonišķu un Pakrojas pašvaldībām Lietuvā.

Attālums no Rundāles novada administratīvā centra Pilsrundāles līdz tuvākajai pilsētai Bauskai ir 15 km, līdz Zemgales reģiona centram – Jelgavai 45 km, un līdz valsts galvaspilsētai Rīgai 80 km. Rundāles novads iekļauts Zemgales plānošanas reģionā.

Rundāles novada teritorijas kopējā platība ir 231,21 km², no kuriem 91,39 km² aizņem Rundāles pagasts, 81,63 km² ir Viesturu pagasta teritorija un 58,19 km² – Svitenes pagasta.

ZEMES UN MEŽA RESURSI

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) informāciju par 2017. gadu, Rundāles novadā ir 3714 zemes vienības, no kurām 1738 ir Rundāles pagastā, 1060 – Viesturu pagastā un 916 Svitenes pagastā. Zemes vienību kopējā platība Rundāles pagastā ir 91,54 km², Viesturu pagastā 58,22 km², Svitenes pagastā 81,79 km². Zemes vienību kadastrālās vērtības kopsumma novadā ir 45 344 061 euro. Rundāles pagastā reģistrētas 1406 ēkas, Viesturu pagastā 942, Svitenes pagastā 903. Rundāles pagastā reģistrētas 63 inženierbūves, Viesturu pagastā 14, Svitenes pagastā 7.

Valsts zemes dienests sniedz datus uz 01.01.2018. par zemes sadalījumu pa zemes lietošanas veidiem hektāros Rundāles novadā (tabula 4). Rundāles novadā galvenais zemes izmantošanas veids ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas sastāda 17 798 ha jeb 76,86 % no kopējās zemes platības. Meži aizņem 13,6% novada teritorijas.

Rundāles novada pašvaldības teritorija kopā ar Bauskas, Dobeles, Tērvetes un Jelgavas novadiem ir iekļauta nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju sarakstā. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas neatkarīgi no īpašumu robežām veido nedalītus zemes nogabalus ar zemes kvalitātes vērtību ne zemāku par 60 ballēm un ar platību ne mazāku par 50 ha.³³

VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" dati liecina, ka 2018. gadā Rundāles novadā 15901 ha zemes ir meliorētas.³⁴

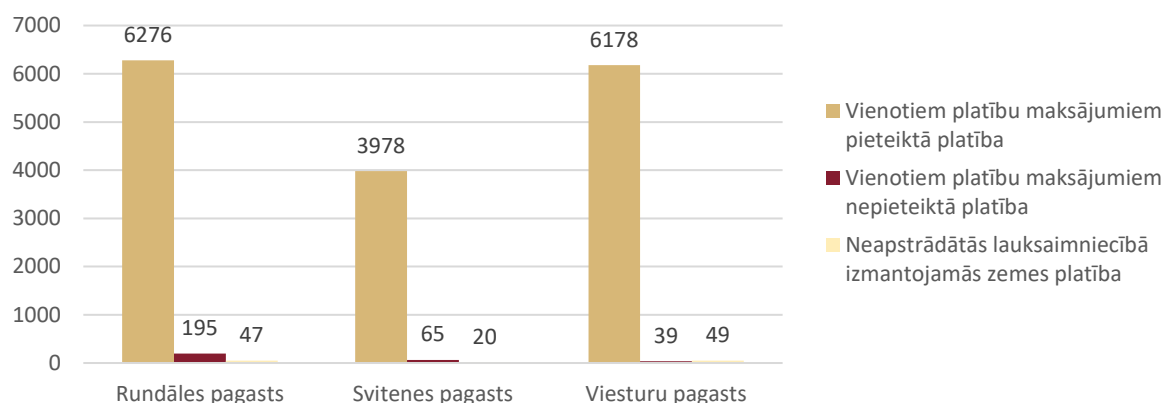
2017. gada Lauku atbalsta dienesta dati liecina, ka Rundāles pagastā ir 6276 ha vienotiem platību maksājumiem pieteiktā zeme, savukārt Viesturu pagastā – 6178 ha, un Svitenes pagastā – 3978 ha. 299 ha novadā sastāda vienotiem platību maksājumiem nepieteiktā zeme, un 116 ha ir neapstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Tabula 4. Zemes lietošanas veidi Rundāles novadā (ha) (VZD)

Kopplatība (ha)		23156
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme		17798
t.sk.	arāmzeme	16527
	augļu dārzs	294
	plava	77
	ganības	900
mežs		3418
krūmājs		176
purvs		4
ūdens objektu zeme		537
t.sk.	zeme zem zivju dīķiem	537
	zeme zem ūdeņiem	0
zeme zem ēkām un pagalmiem		505
zeme zem ceļiem		466
pārējās zemes		252

³³ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

³⁴ VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi", Skat.: <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/melioretas-platibas>

ATTĒLS:35. *PLATĪBU MAKSĀJUMIEM PIETEIKTĀS UN NEAPSTRĀDĀTĀS LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES RUNDĀLES NOVADĀ (LAD)*

Rundāles novada pašvaldībai 2017. gadā pieder 9,35 ha meža zemes, no kuriem 9,11 ha ir meži.³⁵ Pēc piederošās meža zemju platības starp visām Latvijas pašvaldībām Rundāles novads ierindojas 116. vietā. Valsts meža dienesta dati liecina, ka 2017. gadā Rundāles novadā nav ieaudzētas un atmežotas meža platības, savukārt kopējā inventarizētās meža zemes platība ir 3400,17 ha³⁶.

ŪDENS RESURSI

Rundāles novada teritorija atrodas Lielupes baseina apgabalā. Lielupe ir viena no lielākajām Latvijas upēm, 25 km no Bauskas līdz Mežotnei tā tek pa senleju, vienlaikus atdalot Rundāles novadu (kreisais krasts) no Bauskas novada Codes un Mežotnes pagastiem (labais krasts). Ūdens objektu zeme aizņem 2,3% no kopējās novada platības. Hidrogrāfisko tīklu veido Lielupe ar tās kreisā krasta pietekām - Kauču strautu un Īslīces upi ar tās sateces baseina ūdenstecēm – Kapupi, Anteļu grāvi, Bērsteli, Melnupi, Svirkali, Dzirnupi, u.c., Sviteni ar tās sateces baseina upēm Liepāri un Virsīti un Sesavu, kā arī mazām upītēm, strautiem, novadgrāvjiem. (Rundāles novada AP 2012-2018)

Rundāles novada teritorijā ir ierīkoti 53 ekspluatācijas urbumi, dažādos ūdens nesošajos horizontos no 22 m līdz 250 m dziļumā. Daudzi urbumi patlaban netiek izmantoti - atstāti rezervē, vai jau likvidēti vai to statuss nav zināms (Rundāles novada TP 2012-2025)

ZEMES DZĪĻU KRĀJUMI UN ĢEOLOĢISKIE PROCESI

Rundāles novada teritorija nav bagāta ar derīgajiem izrakteņiem. Saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra" (turpmāk arī LVĢMC) atradņu reģistra informāciju, novadā atrodas septiņas būvmateriālu izejvielu atradnes (smilts, dolomīts, māls, smilts-grants), kuras netiek izmantotas.

LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra 2018. gada dati liecina, ka Rundāles novadā atrodas 14 potenciāli piesārņotas vietas – bijušās fermas, sadzīves atkritumu izgāztuves, lidlauks, karjeri, degvielas uzpildes stacija, katlu māja, u.c.

AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS³⁷

Rundāles novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Dabas parks "Bauska", mikroliegums un Natura 2000 teritorija "Ozoldārzs", un dabas piemineklis – dendroloģiskais stādījums "Lielbērsteles parks", kā arī vairāki aizsargājami koki. Tāpat novadā atrodas pieci mikroliegumi. Rundāles pagastā mikroliegumu kopējā platība – 60,82 ha un Svitenes pagastā – 26,96 ha. Valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kopējā platība Rundāles pagastā ir 310,32 ha, Viesturu pagastā – 5,65 ha.

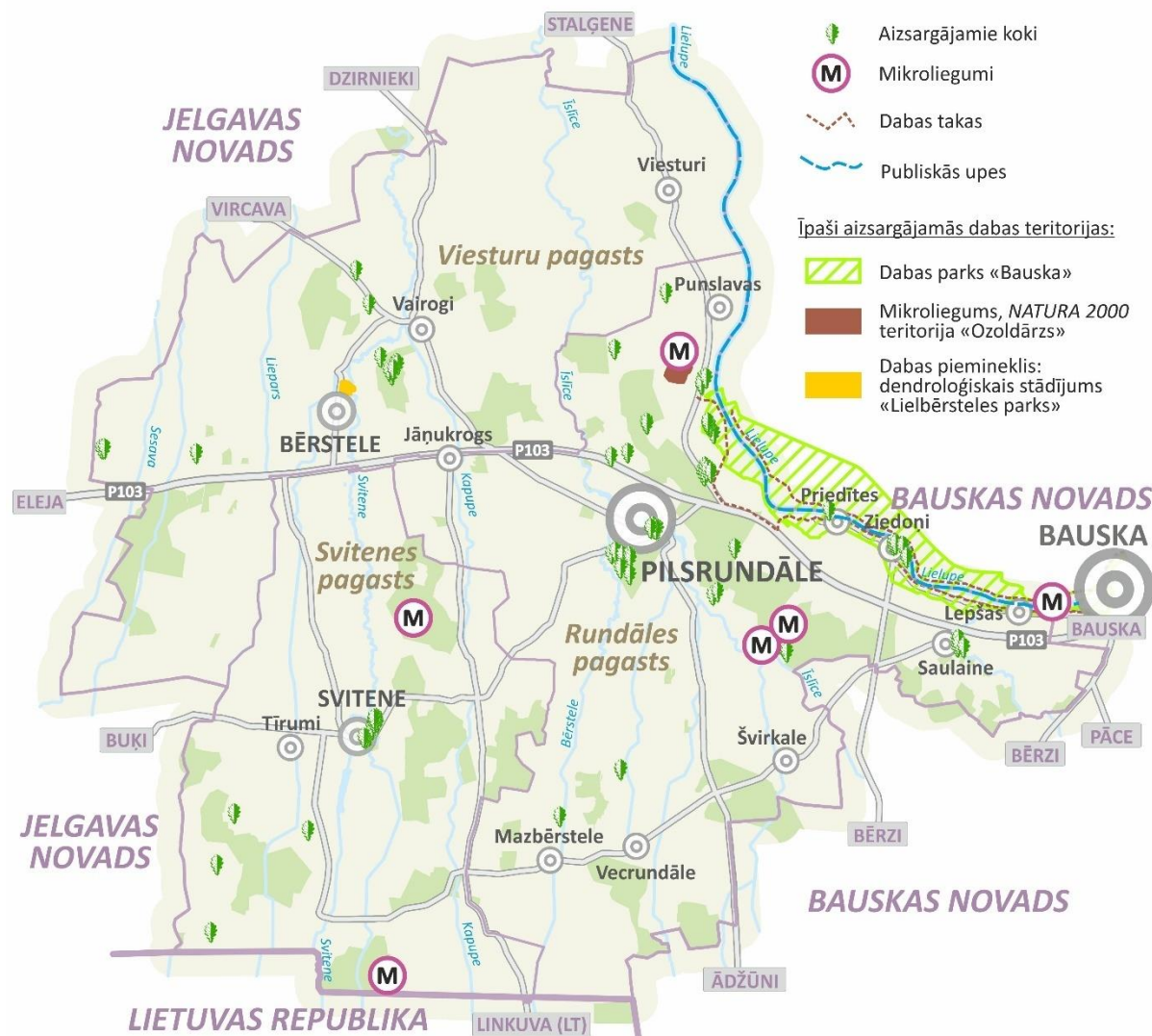
³⁵ BLIS, Pašvaldībām piederošo meža zemju un mežu platības 2017. gadā.

Skat.: https://blis.lps.lv/lv/struktureti-dati?view=data&file_id=120&sheet_id=136&start=0

³⁶ Valsts meža dienests. Skat.: <https://data.gov.lv/dati/eng/dataset/novadi-mk-35-not>

³⁷ BLIS, Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu platības un to īpatsvars administratīvo teritoriju vienībās 2017. gadā. Skat.: https://blis.lps.lv/lv/struktureti-dati?view=data&file_id=126&sheet_id=142&start=0

Kopējā mikroliegumu un ĪADT platība Rundāles novadā ir 382,37 ha jeb 1,65% no novada kopējās teritorijas. (ATTĒLS:36)

ATTĒLS:36. DABAS VĒRTĪBAS UN AIZSARGĀJAMĀS TERITORIJAS RUNDĀLES NOVADĀ

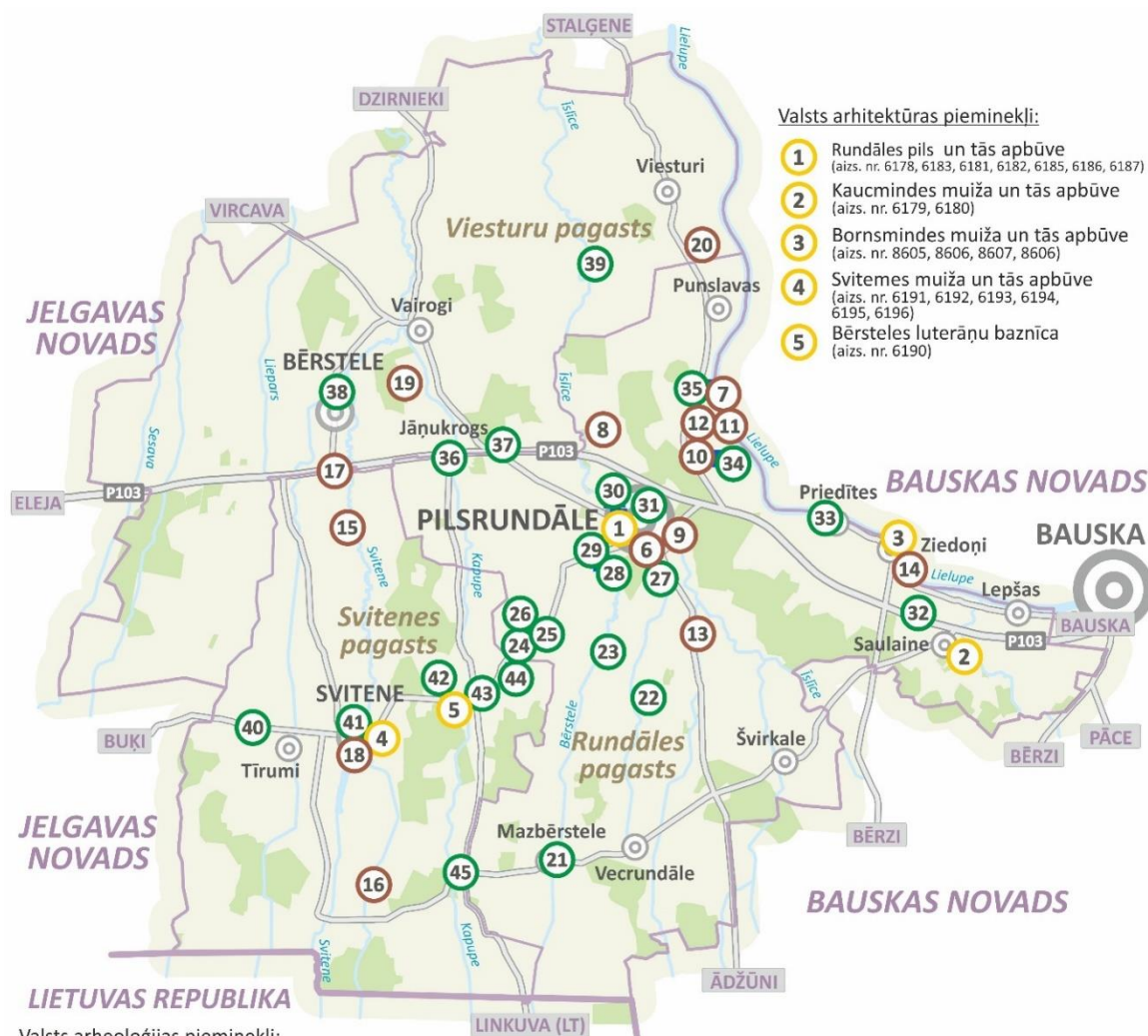
KULTŪRVĒSTURISKIE OBJEKTI

Saskaņā ar Valsts Kultūras un Pieminekļu aizsardzības inspekcijas informāciju Rundāles novadā atrodas:

- 5 valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi (Rundāles pils apbūve ar parku, Bornsmindes muižas apbūve ar parku, Svītenes muižas apbūve ar parku, Bērsteles luterāņu baznīca; Kaucmindes muižas apbūve) un viens vietējas nozīmes - Bornsmindes muižas kalpu un kungu mājas;
- 9 valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļi;
- 6 vietējas nozīmes arheoloģijas pieminekļi.³⁸

Kultūras un dabas pieminekļi attēloti ATTĒLS:37.

³⁸ Nacionālā kultūras un mantojuma pārvalde. Skat.: <http://mantojums.lv/lv/piemineklu-saraksts/>

Valsts arhitektūras pieminekļi:

- 1 Rundāles pils un tās apbūve (aizs. nr. 6178, 6183, 6181, 6182, 6185, 6186, 6187)
- 2 Kaucminde muiža un tās apbūve (aizs. nr. 6179, 6180)
- 3 Bornsmindes muiža un tās apbūve (aizs. nr. 8605, 8606, 8607, 8606)
- 4 Svītes muiža un tās apbūve (aizs. nr. 6191, 6192, 6193, 6194, 6195, 6196)
- 5 Bērsteles luterāņu baznīca (aizs. nr. 6190)

Valsts arheoloģijas pieminekļi:

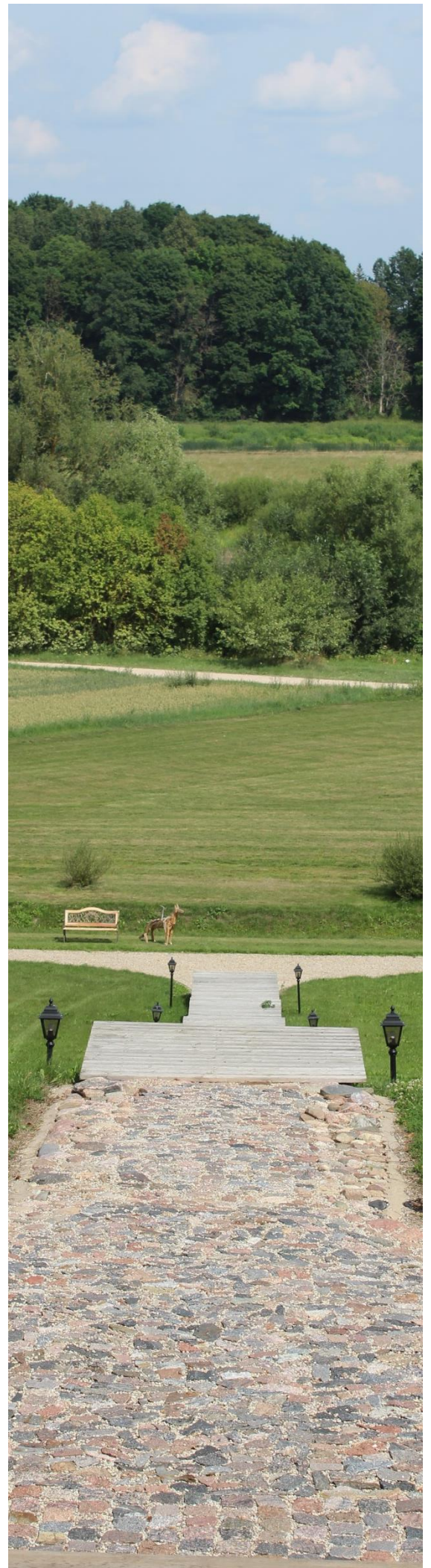
6 Rundāles viduslaiku pils (aizs. nr. 9175)	11 Mežotnes senkapi (aizs. nr. 355)	16 Melnzemes kalns - apmetne (aizs. nr. 356)
7 Mežotnes pilskalns ar senpilsētu (aizs. nr. 354)	12 Vīna kalns - pilskalns (aizs. nr. 356)	17 Putniņu viduslaiku kapsēta (aizs. nr. 357)
8 Sīpēļu viduslaiku kapsēta (aizs. nr. 350)	13 Smēdes viduslaiku kapsēta (aizs. nr. 357)	18 Svītes parka senkapi (aizs. nr. 351)
9 Cepļu viduslaiku kapsēta (aizs. nr. 354)	14 Ziedoņu apmetne un senkapi (aizs. nr. 351)	19 Galzemju senkapi (aizs. nr. 378)
10 Līgotņu apmetne (aizs. nr. 353)	15 Liksmāņu senkapi (aizs. nr. 355)	20 Mazzeltiņu viduslaiku kapsēta (aizs. nr. 351)

Pašvaldības kultūrvēsturiskie un dabas objekti:

21 Kultūrvēsturiskās mājas «Mazbērstele»	30 Vējdzirnavu drupas un ūdensdzirnavas	39 II Pasaules karā kritušo sarkanarmiešu brāļu kapi
22 Kultūrvēsturiskās mājas «Baļči»	31 Represēto piemiņas vieta	40 Kultūrvēsturiskās mājas «Melliši»
23 Kultūrvēsturiskās mājas «Spricēni»	32 Kultūrvēsturiskās mājas «Strautiņi»	41 Represēto piemiņas vieta
24 Kultūrvēsturiskās mājas «Anteļi»	33 Priediņu kapliča	42 Kultūrvēsturiskās mājas «Vecbullēni»
25 Kultūrvēsturiskās mājas «Āžēļi»	34 Mazmežotnes muižas apbūve	43 Kultūrvēsturiskās mājas «Birzuļi» un «Baznīcgrogs»
26 Kultūrvēsturiskās mājas «Vīstīki»	35 Mežotnes baznīca	44 Kultūrvēsturiskās mājas «Brēdiķi»
27 Kultūrvēsturiskās mājas «Spuldzes»	36 Kultūrvēsturiskās mājas «Jāņukrogs»	45 Kultūrvēsturiskās mājas «Palejas»
28 Kultūrvēsturiskās mājas «Āboliņi»	37 Kultūrvēsturiskās mājas «Kukšukrogs»	
29 Mazrundāles muižas dzīvojamā ēka	38 Bērsteles muižas kalpu māja	

ATTĒLS:37.

VALSTS UN PAŠVALDĪBAS KULTŪRVĒSTURISKIE PIEMINEKĻI UN DABAS OBJEKTI

7. Infrastruktūra

7.1. Transporta infrastruktūra

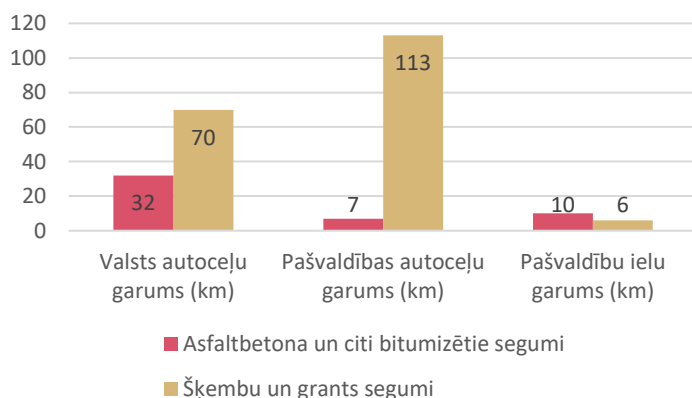
Rundāles novada transporta infrastruktūru veido valsts, pašvaldības un privāto īpašnieku ceļu un ielu tīkls. Esošais tīklojums nodrošina novada administratīvā centra un attīstības centru sasniedzamību no visām apdzīvotām vietām, kā arī sasniedzamību ar lielākajiem pakalpojumu centriem.

VALSTS AUTOCEĻI

Rundāles novadu šķērso, tā sauktā, Zemgales josta jeb valsts reģionālais autoceļš P103 Dobeles – Bauskas. Novadu nešķērso valsts galvenie autoceļi, tuvākie no tiem ir A7 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) un A8 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle).

Valsts vietējie autoceļi savstarpēji savieno novada ciemus un attīstības centrus ar Pilsrundāles ciemu un valsts reģionālo autoceļu P103 Dobeles – Bauskas, kā arī ar apdzīvotām vietām Bauskas un Jelgavas novados. Rundāles novadā atrodas šādi valsts vietējie autoceļi:

- V1002 Dzirnieki - Pilsrundāle;
- V1029 Ziedoņi - Bērzi - Lībieši - Lietuvas robeža;
- V1030 Saulaine - Vīrsīte - Svitene – Senči;
- V1031 Pilsrundāle – Ādžūni;
- V1032 Lietuvas robeža - Svitene – Jāņukrogs;
- V1033 Pilsrundāle - Svitene – Kliņi;
- V1034 Bauska – Priedītes;
- V1038 Mežotne – Viesturi – Jaunsvirlauka;
- V1044 Jačūni – Bērstele;
- V1054 Dimzas - Vircava – Vairogs. (ATTĒLS:42)

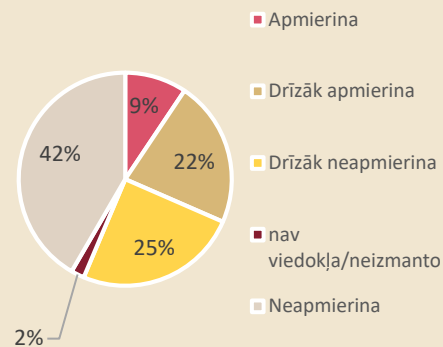

ATTĒLS:38. VALSTS UN PAŠVALDĪBAS AUTOCEĻU GARUMS UN PAŠVALDĪBU IELU GARUMS RUNDĀLES NOVADĀ (KM)

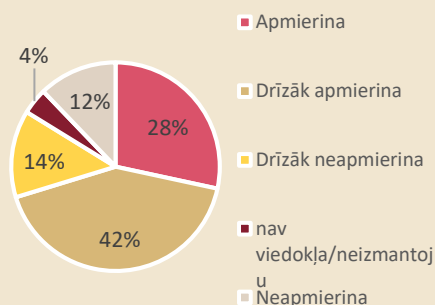
Kopējais valsts autoceļu garums Rundāles novadā ir 102 km, savukārt kopējais pašvaldības ceļu un ielu garums ir 136 km. Ar asfalta segumu ir klāti 18% no valsts un pašvaldības autoceļiem.

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

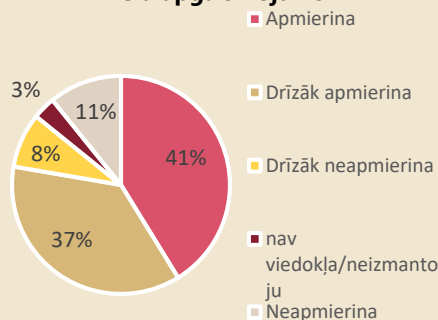
Ielu un ceļu tehniskais stāvoklis

Gājēju ietves, celiņi, gājēju pārejas, u.c.

Ielu apgaismojums

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Visvairāk pietrūkst:

- Sakārtoti ceļi (8 atbildes);
- Velo un gājēju celiņi, nūjošanas ceļi (tai skaitā, no Saulaines līdz Bauskas robežai, dome-Enitēni) (5 atbildes).

Steidzamākie darbi:

77 atbildēs jeb 64% no visām kā pirmkārt veicama darbs tika minēta ceļu sakārtošana, remonts, nereti atzīmējot arī konkrētus ceļa posmus vai nosaukumus - Pilsrundāle-Svitene, ceļš uz Viesturiem no Bauskas - Elejas šosejas, autoceļš Bauska-Eleja, ceļš posmā Lepšas-Ziedoņi, Ziedoņi-Priedītes, likvidēt pelķi pie Saulgriežiem u.c.

Uzsvērta sadarbības uzlabošana ar "Latvijas Valsts ceļi" autoceļu sakārtošanas jautājumos. T

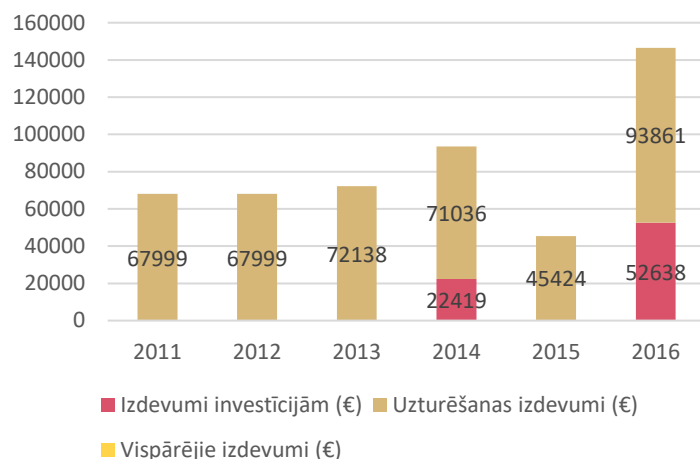
āpat bieži minēta ielu apgaismojuma izveide, sakārtošana, spuldžu nomaiņa, soliņu uzstādīšana, gājēju celiņu sakārtošana, ietves izveide uz Enitēniem, "Pilsrundāle-2".

Aptaujātie uzsver arī autobusa pieturvietu sakārtošanu – pielikt sānus, sakārtot pieturu pretī PII "Mārpuķīte" Saulainē, kur arī ierīkot lielāku autostāvvietu.

65% no visiem asfaltētajiem ceļiem un ielām Rundāles novadā ir valsts autoceļi.³⁹

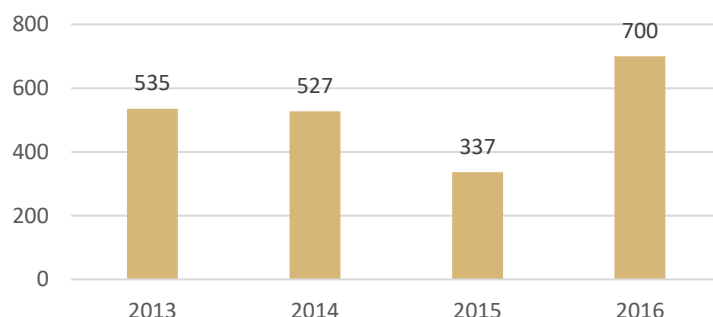
PAŠVALDĪBAS CEĻI, IELAS. VELOCEĻI

Valsts autoceļu tīklojumu papildina pašvaldības autoceļi, no kuriem 17 km ceļu un ielas ir ar asfalta segumu, savukārt 119 km ar grants vai šķembu segumu.

ATTĒLS:39. PAŠVALDĪBU CEĻU UN IELU FINANSĒŠANAS LĪDZEKĻU IZMANTOŠANA RUNDĀLES NOVADĀ (EURO)⁴⁰

Uzturēšanas izdevumi pašvaldības ceļiem un ielām uz 1 km ik gadu pieaug, 2016. gadā sasniedzot 700 euro izlietojumu uz vienu pašvaldības ceļu un ielu uzturēšanu. (ATTĒLS:40)

ATTĒLS:40. PAŠVALDĪBU CEĻU UN IELU UZTURĒŠANAS IZDEVUMI UZ 1 KM (EURO)⁴¹

2018. gada 1. janvārī Rundāles novadā reģistrēti 1717 transportlīdzekļi, no kuriem 1312 ir vieglie auto, 131 kravas auto, 19 autobusi, 44 motocikli, 141 piekabes un puspiekabes, 1

³⁹ Centrālā statistikas pārvalde, TRG011. Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/transp/transp_ikgad_transp/TR0011.px/?rxid=562c2205-ba57-4130-b63a-

⁴⁰ Centrālā statistikas pārvalde, TRG041. Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/transp/transp_ikgad_transp/TR0041_euro.px/?rxid=562c2205-ba57-4130-b63a-

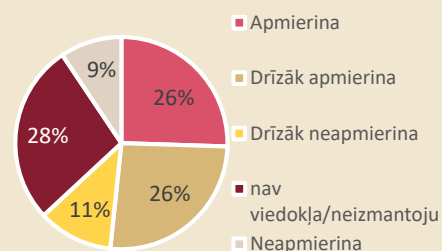
⁴¹ BLIS, Pašvaldību autoceļu un ielu finansējums 2013.-2016. gadā. Skat.: <https://blis.lps.lv/lv/struktureti-dati?limit=50&limitstart=0>

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

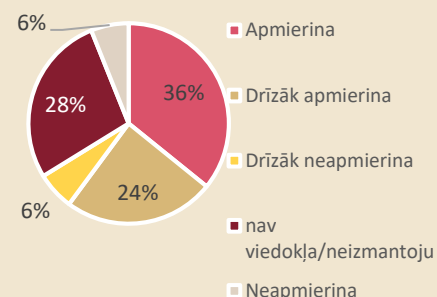
Ieteikumi pašvaldības darba uzlabošanai:

- Vairāk rūpēties par ceļiem, lauku māju piebraucamajiem ceļiem (t.sk., pie mājas Saulgrieži, apgaismojumu tālāk ceļam aiz veikala, uzlikt spoguļus uz līkuma pie darbnīcām, lai ir redzamība) (5 atbildes);
- Pieturām nepieciešamas sānu malas.

Sabiedriskā transporta reisu skaita pieejamība un kvalitāte

Sabiedriskā transporta maršrutu pieejamība un kvalitāte

DARBA GRUPAS

Transports, ielas ceļi

Kas labs?

- Sakārtoti gājēju celiņi un ielu apgaismojums;
- Sabiedriskais transports;
- Skolēnu pārvadājumi;
- Pārņemts Svitenes ceļš un tiek remontēts.

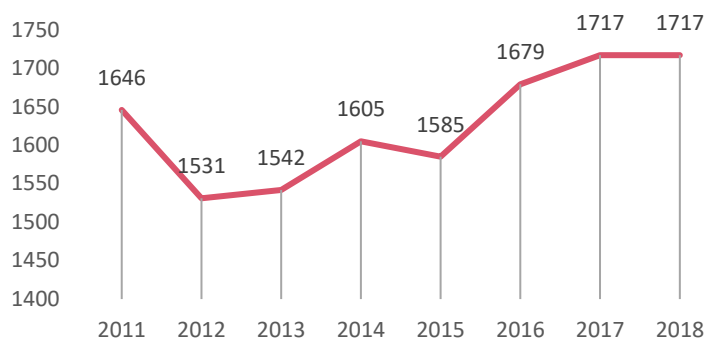
Kas slikt?

- Apgaismot visus galvenos ceļus ciemos (līdz ceļa posma galam);
- Ielu, asfaltēšana apdzīvotās vietās;
- Slikti valsts autoceļi;
- Stāvvietu trūkums pie daudzdzīvokļu mājām;
- Nav kvalitatīva seguma pie daudzdzīvokļu mājām (bruģa klājums);
- Velo un gājēju celiņu bīstamība dažos posmos;
- Nav taksometra pakalpojumi;
- Nolietoti autobusi (Rundāles auto, AIVA auto).

Kas jāmaina, kā?

- Jāmaina ielu segumi apdzīvotajās vietās;
- Jāpiesaista lielāki līdzekļu ceļu remontam;
- Jāturpina ielu apgaismojuma uzstādīšana, piesaistot līdzekļus;
- Velo un gājēju celiņu izbūve;
- Biežāka valsts un pašvaldības ceļmalu apjaušana;
- Jāsakārto autoceļu malas, lai neveidojas valnis un nodrošināta ūdens notecē.

kvadracikls un 69 mopēdi. Kopš 2011. gada vērojama tendence reģistrēto transportlīdzekļu skaitam pakāpeniski pieaugt. (ATTĒLS:41)

ATTĒLS:41. REĢISTRĒTO TRANSPORTLĪDZEKĻU IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADĀ (CSDD)

ATTĒLS:42. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA RUNDĀLES NOVADĀ UN TUVĒJĀ TERITORIJĀ

SABIEDRISKAIS TRANSPORTS

Skolēnu pārvadājumus četros maršrutos nodrošina pašvaldība, savukārt sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina SIA "AIVA auto", SIA "AIPS", SIA "Jelgavas autobusu parks" autobusu pārvadājumi. Autobusi maršrutā Pilsrundāle – Bauskas autoosta darbadienās kursē 11 reizes dienā, savukārt maršrutā Bauskas autoosta – Pilsrundāle autobusi kursē 10 reizes dienā. Sabiedriskā transporta maršrutu apkalpotās un pieturvietas teritorijas redzamas ATTĒLS:43.

Uz Bausku:

- No Svitenes uz Bausku iespējams nokļūt piecas reizes dienā, atpakaļ – sešas;
- No Bērsteles uz Bausku iespējams nokļūt septiņas reizes dienā, atpakaļ – deviņas;
- No Saulaines (pietura uz lielā ceļa) uz Bausku iespējams nokļūt 23 reizes dienā, atpakaļ arī 23;
- No Viesturiem uz Bausku iespējams nokļūt piecas reizes dienā, atpakaļ arī piecas;
- No Mazbērsteles uz Bausku iespējams nokļūt piecas reizes dienā, atpakaļ – četras;
- No Vecrundāles uz Bausku iespējams nokļūt piecas reizes dienā, atpakaļ – četras.

Uz novada centru:

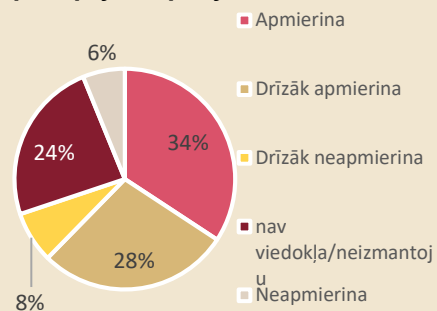
- No Svitenes uz Pilsrundāli iespējams nokļūt divas reizes dienā, atpakaļ arī divas;
- No Bērsteles uz Pilsrundāli iespējams nokļūt četras reizes dienā, atpakaļ – piecas;
- No Saulaines uz Pilsrundāli iespējams nokļūt 11 reizes dienā, atpakaļ arī 11 reizes;
- No Viesturiem uz Pilsrundāli iespējams nokļūt divas reizes dienā, atpakaļ arī divas;
- No Mazbērsteles uz Pilsrundāli iespējams nokļūt vienu reizi dienā, atpakaļ arī vienu;
- No Vecrundāles uz Pilsrundāli iespējams nokļūt vienu reizi dienā, atpakaļ arī vienu.

Rundāles novada iedzīvotājiem uz Rīgu iespējams nokļūt, pārsēžoties Bauskas autoostā, no kurienes pārsvarā ik pēc 40 minūtēm kursē autobusi. Pa autoceļu P103 Dobeles – Bauska piecas reizes dienā kursē autobuss uz Jelgavu, savukārt divas reizes uz Dobeli.

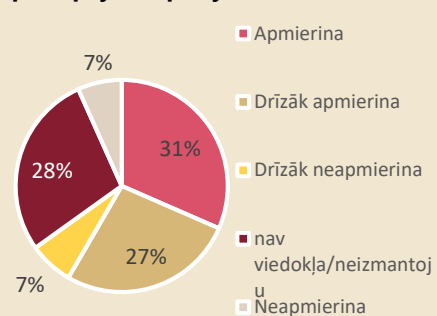
No novada centra attālāk atrodamo un retāk apdzīvoto teritoriju sasniedzamība ar sabiedrisko transportu ir nepietiekama - nav nodrošināts reģionālās un vietējās nozīmes autobusu maršrutu tīkls. (Rundāles novada AP 2012-2018).

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

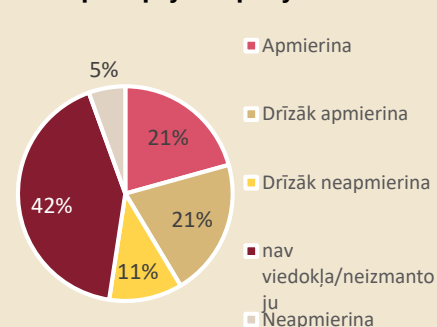
Centralizētās ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība un kvalitāte

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumu pieejamība un kvalitāte

Centralizētās siltumapgādes pakalpojumu pieejamība

Ieteikumi pašvaldības darba uzlabošanai:

- Ziemas aukstākajā laikā nodrošināt pietiekoši siltas telpas izglītības iestādēs;

DARBA GRUPAS

Inženiertīkli, objekti

Kas labs?

- Realizēti ūdenssaimniecības projekti Svitenē, Pilsrundālē, Saulainē, Viesturos, Bērstelē;
- Realizēti projekti ielu apgaismojumam;
- Gāzesvada esamība Pilsrundālē, Svitenē;
- Ūdens kvalitāte Saulainē, Pilsrundālē.

Kas slikts?

- Apsaimniekošanas tarifi pieaug;
- Atsevišķu ciemu teritorijās nav iespējama pieslēgšanās pie inženiertīkliem, optiskā kabeļa;
- Nav likvidēti gaisvadu līniju stabi, un nav gaisvadu līniju nomaiņa pret pazemes kabeļiem;
- Trūkst ielu apgaismojuma;
- Meliorācija (lauksaimniekiem, apdzīvotās vietās, ceļu malās);
- Biežas sūdzības par apkuri Saulainē.

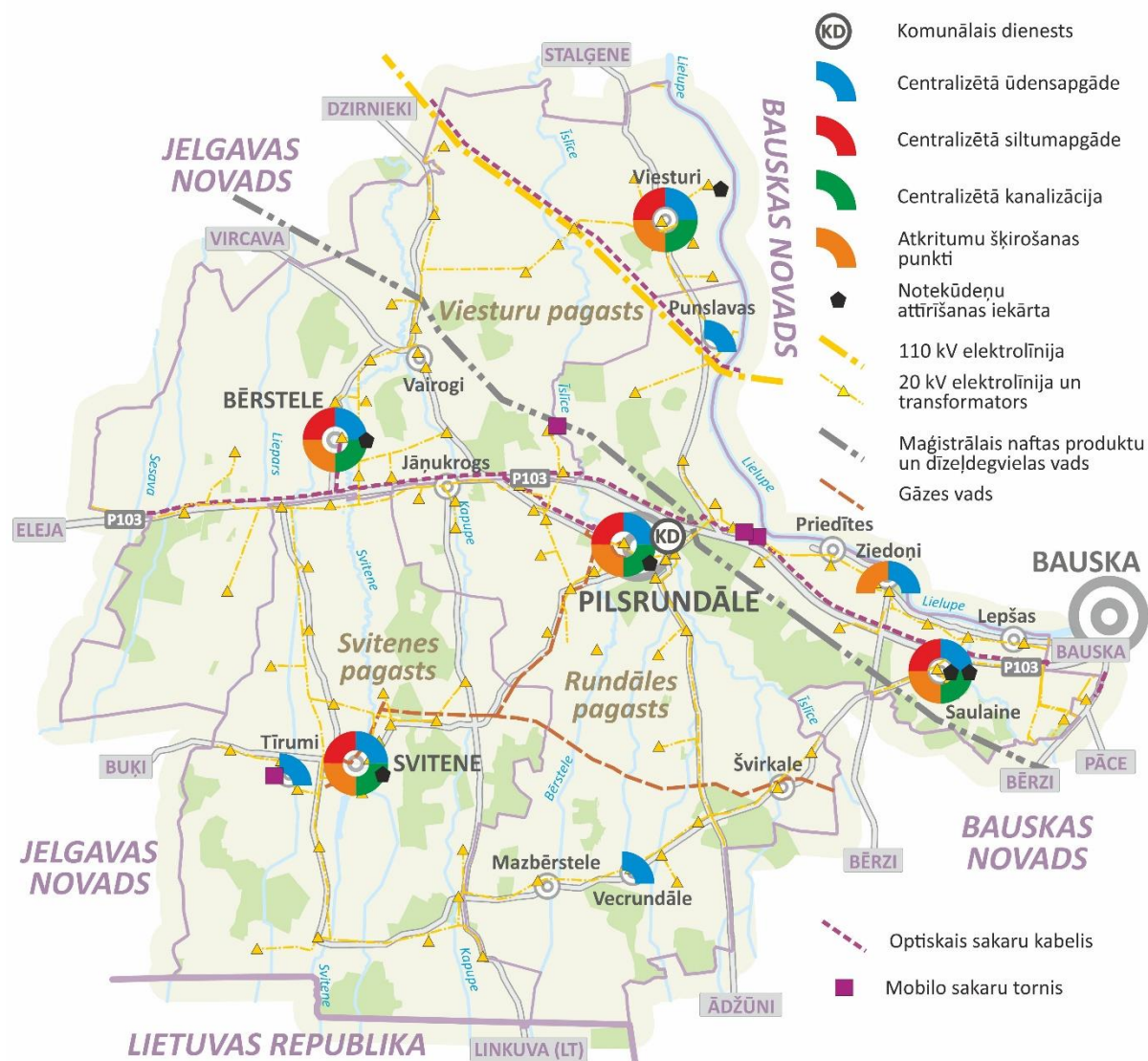
ATTĒLS:43. SABIEDRISKĀ TRANSPORTA MARŠRUTI UN PIETURVIETAS RUNDĀLES NOVADĀ

7.2. Inženiertehniskā infrastruktūra⁴²

Rundāles novada iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus nodrošina Rundāles novada domes Komunālais dienests. Iedzīvotāji un juridiskās personas tiek centralizēti apgādāti ar dzeramo ūdeni un nodrošināti ar kanalizācijas notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tiek nodrošināta siltumenerģijas piegāde, organizēta atkritumu savākšana, tiek veikta daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pašvaldības dzīvokļu remonts, nodrošināts ielu apgaismojums. Rundāles novadā pieejamā inženiertehniskā infrastruktūra redzama ATTĒLS:44.

Ūdensapgāde un kanalizācija. Pašvaldības teritorijā tiek veikta 10 artēzisko urbumu - Pilsrundāles ūdenstornis, Vētras, Punslavas, Ziedoņi, Saulaine, Pagastmāja, Bērstele, Tīrumi, Viesturi, Vecrundāle, - un to ūdens apgādes tīklu apsaimniekošana. Kanalizācijas notekūdeņu savākšana un attīrīšana tiek nodrošināta Pilsrundāles, Saulaines, Bērsteles, Viesturu un Svitenes ciemos. Ar ERAF atbalstu īstenoti ūdenssaimniecības attīstības attīstības projekti Pilsrundāles, Saulaines, Viesturu un Svitenes ciemos.

⁴² Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

ATTĒLS:44. INŽENIERTEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA RUNDĀLES NOVADĀ UN TUVĒJĀ TERITORIJĀ

Siltumapgāde tiek nodrošināta 8 daudzdzīvokļu mājām un Rundāles novada domes ēkai Pilsrundāles ciemā (ar dabasgāzi). Saulaines ciemā siltumenerģija (kokskaidu briķetes un saulespuķu čaulu briķetes) tiek piegādāta ciemata 3 daudzdzīvokļu mājām, Kandavas lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālajai struktūrvienībai (mācību korpusam, ēdnīcai, laboratoriju un angāru korpusam), PII "Mārpuķīte" un Saulaines sociālajam centram.

Elektroapgāde. Rundāles novada teritoriju šķērso 110 kV gaisvadu elektrolinijas, kā arī vidēja sprieguma 20 kV un zemsprieguma 0,4 kV gaisvadu un kabeļu līnijas. Pašvaldības teritorija ir pilnībā elektrificēta un pieļauj patērētās jaudas pieaugumu.

Elektroniskie sakari. Tīklu operatori piedāvā mobilo elektronisko sakaru un fiksēto elektronisko sakaru un datu pārraides, kā arī interneta un kabeļtelevīzijas pakalpojumus. Novada teritorijā darbojas trīs pasta nodaļas - Pilsrundāles, Lielsvītenes un Bērsteles pasta nodaļas. Kopumā sakaru infrastruktūra ir laba.

Gāzes apgāde. Rundāles novada teritoriju šķērso A/S „Latvijas Gāze” vidēja spiediena (līdz 0,4 MPa) un augstā spiediena gāzesvadi (0,4 - 1,6 MPa). Gāzes apgāde ir pieejama Pilsrundāles un Svītenes ciema dzīvojamajam un sabiedriskajam sektoram. Nākotnē, izbūvējot gāzes pievadu, iespējama arī Saulaines ciema gazifikācija.

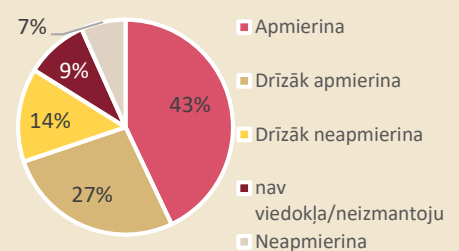
Inženiertikli, objekti

Kas jāmaina, kā?

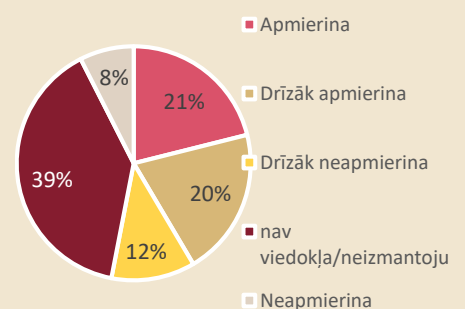
- Nepieciešams lielāks ES atbalsta finansējums projektiem;
- Meklēt alternatīvu Pilsrundāles (katlu mājas) pāreja uz atjaunojamiem energoresursiem;
- Inovatīva degradēto vai neizmanto to objektu izmantošana (ūdenstornis → skatu tornis);
- Veco ūdensvadu posmu maiņa;
- Sakārtot Pilsrundāles katlu mājas teritoriju un uzlabot pašas ēkas stāvokli, ierīkot izlauztos vārtus;
- Nodrošināt regulāri kvalitatīvu ūdensapgādi Vecrundālē.

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu kvalitāte

Mājokļu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamība un kvalitāte

Steidzamākie darbi: Bieži atzīmēta iekšpagalmu un celiņu sakārtošana pie daudzdzīvokļu mājām, tāpat nepieciešamība renovēt daudzdzīvokļu mājas, sakārtot siltumapgādi un kanalizācijas sistēmu Saulainē (PII bieži smako pēc kanalizācijas). Vairākkārt minēts, ka vajag veicināt atkritumu šķirošanu, kā arī vairāk rūpēties par vides sakopšanu tālākos ciemos. Atjaunot Bornsmindes muižas, Kaucmindes pils parku, Svitenes parku, organizēt graustu un sabrukušo ēku demontāžu Rundālē un Viesturos. Ieteikums regulārāk sekot līdz ūdens kvalitātei, rūpēties par vietējo upju ieleju aizsardzību (izvairīties no krastu degradācijas).

Visvairāk trūkst:

- Centralizētā kanalizācijas sistēma, sakārtošana (2 atbildes);
- Internets, TV, telefona sakari ārpus centra (Viesturi);
- Iespējas šķirot atkritumus (tai skaitā, šķirotu atkritumu konteineri, kas pieejami lauku ter. Iedzīvotājiem, nodrošināt iedzīvotājiem iespēju atbrīvoties no sadzīves tehnikas, utilizācijai) (3 atbildes).

Atkritumu apsaimniekošana. Sadzīves atkritumi novada teritorijā netiek apglabāti, bet tiek transportēti uz sadzīves atkritumu izgāztuvi „Grantiņi”. Saskaņā ar Rundāles novada domes noslēgto līgumu ar SIA “Ragn Sells” par cieto sadzīves atkritumu izvešanu, Pilsrundāles, Saulaines, Ziedoņu, Svitenes, Bērsteles un Viesturu ciemos tiek veikta sadzīves un dalīto atkritumu savākšana. Ir izbūvēti 7 dalīto atkritumu vākšanas punkti. 2017. gadā izvestas 2572,1 tonnas nešķirotu un 32,78 tonnas šķirotu sadzīves atkritumu.

Elektromobiļu uzlādes stacijas. Ceļu satiksmes un drošības direkcija atklāja 2018. gadā izveidoto elektromobiļu ātrās uzlādes staciju tīku, nodrošinot brīvas elektromobiļu pārvietošanās iespējas praktiski visā Latvijas teritorijā. Rundāles novadam tuvākās uzlādes stacijas atrodas Elejā un Bauskā. Līdz 2021. gadam kopumā Latvijā paredzēts uzstādīt līdz 150 ātrās uzlādes stacijām.

7.3. Mājokļi un publiskā ārtelpa

Par būvniecības procesu likumīgu norisi Rundāles novadā, pamatojoties uz deleģējuma līgumu, atbildi Bauskas novada Būvvalde. Iestādes darbinieki Rundāles novada domes telpās pieņem iedzīvotājus reizi mēnesī, savukārt Bauskā divas dienas nedēļā iespējams saņemt pakalpojumus un konsultācijas.

2017. gadā Rundāles novada domes Komunālais dienests sniedza daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apsaimniekošanas pakalpojumus Pilsrundāles, Punslavu, Saulaines un Ziedoņu ciemos. Apsaimniekošanas pasākumu ietvaros tiek veikti ēku koplietošanas telpu un pieguļošās teritorijas uzkopšanas darbi, ēku koplietošanas konstruktīvo elementu, inženiertehnisko tīklu uzturēšanas darbi, u.c.⁴³

2017. gadā energoefektivitātes paaugstināšanas dzīvojamās ēkās projekta ietvaros uzsākts darbs daudzdzīvokļu ēku Saulaine 21, Līvi, Saulgrieži un Zelmeņi energoefektivitātes projekta realizācijai.⁴⁴

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas 2016. gada pārskatu par pašvaldību palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā, Rundāles novada pašvaldības īpašumā esošo un nomātā dzīvokļu skaits ir 84. No tiem 24 ir neprivatizētie dzīvokļi (izīrēti), 8 neizīrētie dzīvokļi un viens izīrēts dzīvoklis (lai sniegtu palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā). Laikā no 1995. gada 1. novembra līdz 2015. gada 31. decembrim pieņemti lēmumi par 29 pašvaldības dzīvojamo māju nodošanu privatizācijai. Līdz 2016. gada 31. decembrim privatizācijai nodoto pašvaldības dzīvojamo māju skaits sasniedza 97% no kopējā privatizācijai nododamo pašvaldības dzīvojamo māju skaita.⁴⁵

⁴³ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

⁴⁴ Rundāles novada domes publiskais pārskats par 2017. gadu

⁴⁵ Ekonomikas ministrija. Skat.:

https://em.gov.lv/lv/nozares_politika/majokli/petijumi_statistika/

Saskaņā ar sludinājumu portālā www.ss.com ievietoto informāciju, 2018. gada oktobrī Rundāles novadā pārdošanā ir vairāki objekti – trīs viensētas, četras dzīvojamās mājas, seši dzīvokļi, apbūves gabals, u.c. Attiecībā uz lauksaimniecībā izmantojamo zemi, portālā izvietoti vairāki sludinājumi ar vēlmi nomāt vai pirkt zemi. Tāpat sastopami sludinājumi, kur jaunās ģimenes vēlas īrēt māju vai dzīvokli.

Nodarbinātības valsts aģentūras un Eiropas Sociālā fonda nodarbinātības projekta ietvaros algoto pagaidu sabiedrisko darbu veikšanai 2017. gadā mazkvalificētos darbos tika iesaistīti 22 cilvēki. Kopā labiekārtošanas darbi (puķu stādīšana, kopšana, zāles pļaušana, bīstamo koku zāģēšana, u.c.) tiek veikti 41,46 hektāru lielā teritorijā.

Rundāles novada teritorijā atrodas 15 kapsētas ar kopējo platību 27,7 ha, no kurām apbedījumi notiek 10 kapsētās (Rundāles novada TP 2012-2025).

Ik gadu novadā tiek rīkots konkurss – "Rundāles novada sakoptākā sēta", apbalvojot iedzīvotājus vairākās nominācijās.

2012.-2013. gadā Pilsrundālē izveidots Mājtiņus laukums ar 11 tirdzniecības vietām, kas aprīkotas ar nojumi, koka galdiņiem un soliņiem, pieguļošajā teritorijā labiekārtojot arī stāvlaukumu. Izstrādāts zaļā tirgus logo un sauklis, iepakojuma paraugi, kā arī informatīvās plāksnes un reklāmas norādes.

Ieteikumi pašvaldības darba uzlabošanai mājokļu un teritorijas labiekārtošanas jomā no iedzīvotāju aptaujas:

- Pašvaldības mājokļu apsaimniekošanas uzlabošana (tai skaitā, zāles applaušana, Vecrundālē māja "Eglītes" – korpusu durvis un logi sapuvuši, pagalmā drīz pat ar traktoru neiebrauks, Svitenes muižas sakārtošana, Svitenes multifunkcionālais sporta laukums);
- Orientēties uz iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, uzlabot drošības sajūtu;
- Uz valsts svētkiem (Ziemassvētki, Lieldienas, 18. novembris) izvietot dažādas dekorācijas vai vides objektus, lai radītu iedzīvotājiem svētku sajūtu un padarītu novadu pievilcīgāku;
- Rundāles novada labiekārtošana;
- Katram ciemam iecelt atbildīgo, kurš uzklausi vietējos, sniedzot atbildes uz jautājumiem un palīdzot risināt vides vai cita rakstura problēmas.

DARBA GRUPAS Mājokļi, labiekārtošana, publiskā ārtelpa

Kas labs?

- Dažu daudzdzīvokļu māju (5) renovācija un 4 māju renovācija ir procesā;
- Iekārtoti stāvlaukumi ciemos;
- Apgaismoti gājēju celiņi;
- Āra treniņi;
- Sporta daudzfunkcionālā arēna.

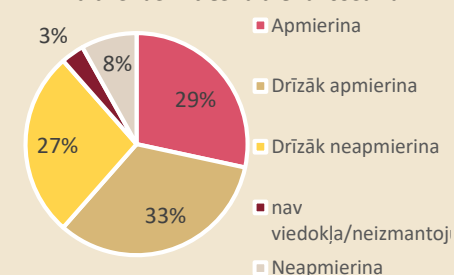
Kas slikt?

- Daudzdzīvokļu māju, kuras nav renovētas, kuras nav apsaimniekošanā, sliktais stāvoklis;
- Pašvaldībā apdzīvoto teritoriju noformēšanas trūkums svētkos (rotājumi, lampiņas, karogi);
- Trūkst publisko pulcēšanās vietu;
- Trūkst vides objektu;
- Trūkst publisko apstādījumu;
- Trūkst objektu nosaukumu (adreses) uz mājokļiem un citiem objektiem.

Kas jāmaina, kā?

- Publisko atpūtas vietu izveidošana visos ciemos un esošo uzturēšana, uzlabošana;
- Atpūtas vietu, peldvietu iekārtošana Lielupes krastā;
- Pārliecināt iedzīvotājus veikt daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus;
- Īstenot publiskās telpas dizaina projektu – iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas vietu, pulcēšanās vietu ierīkošana, tai skaitā, Pilsrundālē;
- Vides objektu uzstādīšana;
- Publisko apstādījumu ierīkošana vietās pievilcībai;
- Visām daudzdzīvokļu mājām ir jābūt apsaimniekotājām, tās ir nepieciešams renovēt;
- Novadā jāpieņem ainavu speciālists;
- "Skursteņu" daudzdzīvokļu māju apkures sakārtošana.

Iedzīvotāju aptauja Publiskās vides labiekārtošana

Visvairāk trūkst:

- Dekorācijas publiskajā telpā uz svētkiem (2 atbildes)
- Vairāk atpūtas vietas, skvērus, soliņus ciemata teritorijā, publiskās vides sakoptība (4 atbildes);
- Mazdārziņu apkalpošanas pasākumi (applaušana, kultivēšana, transports utt.) (2 atbildes);
- Kvalitatīvi mājokļi-dzīvokļi;
- Siltinātas daudzdzīvokļu mājas;
- Graustu sakārtošana vai nojaukšana;
- Saulainē vajadzētu izlikt atkritumu urnas gar gājēju ietvi, arī parka teritorijā;
- Baskāju takas iekārtošana Bornsmindes parkā vai kur citur;
- Ātruma ierobežojums "Pilsrundāle-2" teritorijā.

8. Ekonomiskā vide

Rundāles novada ģeogrāfiskā atrašanās vieta, dabas resursi un klimatiskie apstākļi veicinājuši lauksaimniecības nozares vēsturisko attīstību un tās nozīmīgo īpatsvaru vietējā ekonomikā. Plašās un auglīgās nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes ir priekšnoteikums uzņēmējdarbības izaugsmei arī nākotnē. Iedzīvotāju nodarbinātībā nozīmīga loma ir ne tikai uzņēmējiem, bet arī valsts un pašvaldību iestādēm – Rundāles novada pašvaldībai, Rundāles pils muzejam, Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines teritoriālai struktūrvienībai. Rundāles novada ekonomisko specializāciju iezīmē skaidri lauksaimniecība, tūrisms un pakalpojumi.

50 Rundāles novada uzņēmumu apgrozījums 2017. gadā pārsniedz 50 tūkstošus euro, no kuriem 62% nodarbojas ar lauksaimniecību, savukārt 38% sniedz pakalpojumus, galvenokārt ēdināšanā, tirdzniecībā, pārvadājumos un būvniecībā. Lielākie novada zemnieki un uzņēmēji apsaimnieko no 100 ha līdz 2000 ha lielas platības, zemnieku saimniecības galvenokārt specializējušās intensīvajā graudkopībā un rapšu audzēšanā, mazākā mērā arī piena lopkopībā, dārzenu un ogu audzēšanā (Rundāles novada IAS 2014-2030). 2017. gadā pēc LURSOFT datiem, 21 uzņēmuma darbības veids ir graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana, pieciem – jauktā lauksaimniecība u.c.⁴⁶

Teritorijas attīstības indeksu aprēķina Valsts reģionālās attīstības aģentūra, balstoties uz datiem par ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaitu uz 1000 iedzīvotājiem, bezdarba līmeni, trūcīgo personu īpatsvaru, dabiskās kustības saldo, ilgtermiņa migrācijas saldo, noziedzīgo nodarījumu skaitu, iedzīvotāja ienākuma nodokļu lielumu, demogrāfisko slodzi. 2017. gadā Rundāles novadā teritorijas attīstības indekss ir -0,211, ieņemot 60. vietu starp 110 novadu pašvaldībām. Kaimiņu pašvaldības apsteidz Rundāles novadu - Bauskas novadā indekss 2017. gadā ir -0,122 (50. vieta), Jelgavas novadā 0,009 (33.vieta). Rundāles novadā teritorijas attīstības indeksa vērtība ik gadu svārstās – 2014. gadā nokrītot līdz zemākajai vērtībai pēdējo piecu gadu laikā -0,672 (83. vieta rangā)

8.1. Iedzīvotāju nodarbinātība un labklājība

Centrālā statistikas pārvalde uzkrāj datus arī par aizņemtajām darba vietām.⁴⁷ Visvairāk aizņemto darba vietu 2017. gadā Rundāles novadā ir sabiedriskajā sektorā – 381 darbinieks. Sabiedriskais sektors ietver vispārējo valdības sektoru, kas savukārt ietver valsts struktūrās un pašvaldību struktūrās nodarbinātos. Dati par privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu zem 50 cilvēkiem netiek uzkrāti (tabula: 5).

Tabula 5: Aizņemtās darbviētas Rundāles novadā

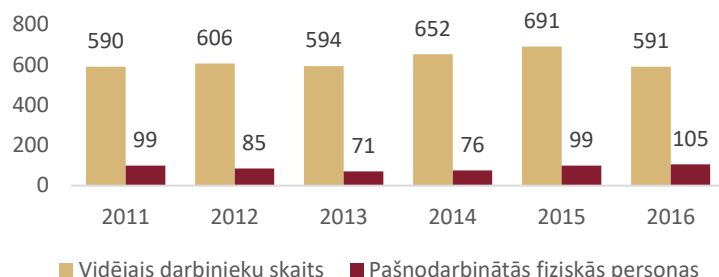
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50	392	401	410	433	403	378	381
Sabiedriskajā sektorā	392	400	409	433	391	378	381
Vispārējās valdības sektorā	392	400	409	431	391	378	381
..valsts struktūrās	199	203	209	214	183	152	138
..pašvaldību struktūrās	193	197	201	218	208	226	243
Privātā sektora komersanti ar nodarbināto skaitu >=50	1	1	1	-	12	-	-

Vidējais darbinieku skaits Rundāles novadā kopš 2011. gada līdz 2015. gadam ir pieaudzis par 17%, bet 2016. gadā atgriezies 2011. gada līmenī, savukārt pašnodarbināto skaitam ir tendence augt

46 Lursoft statistika. Aktīvo uzņēmumu skaits, sakārtots pēc nozares 2017. gadā. Skat.: https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016165&id=516

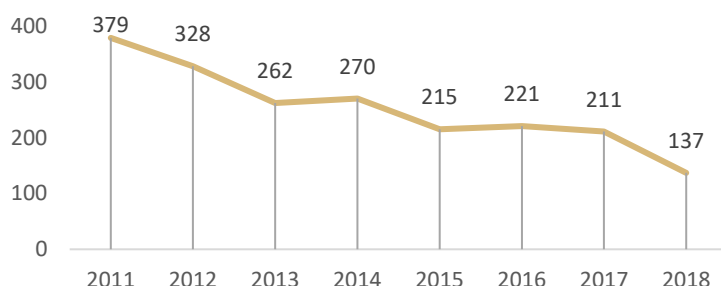
47 Centrālā statistikas pārvalde, JVSG012. Aizņemtās darbviētas republikas pilsētās un novados vidēji gadā, skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_aiznemtdv/jvs0012g.px/?rxid

(ATTĒLS:45).⁴⁸ Iedzīvotāju skaits darbības vecumā laikā no 2011. gada pārsniedz novadā nodarbināto skaitu vidēji par 3-3,5 reizēm, kas norāda uz plašu iedzīvotāju nodarbinātību ārpus Rundāles novada robežām.

ATTĒLS:45. VIDĒJAIS DARBINIEKU UN PAŠNODARBINĀTO PERSONU SKAITS (CSP)

Bezdarbnieku skaits 2018. gada 31. janvārī pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem⁴⁹ Rundāles novadā bija 137, bet bezdarba līmenis 6,4%. No tiem 55% bija sievietes un 45% vīrieši. Problēmgrupā bezdarbnieki sastādīja 32% no kopējā skaita jeb kopā 45 cilvēki. Bezdarbnieku skaitam Rundāles novadā ir tendence samazināties un no 2011. gada līdz 2018. gadam ievērojami sarucis – par 2,8 reizēm. (ATTĒLS:46)

ATTĒLS:46. BEZDARBNIKU SKAITA IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADĀ

Bezdarba līmenis Rundāles novadā 2011. gadā bija 13,2%, tas līdz 2018. gadam sarucis divas reizes un sastāda 6,4%. Kopš 2011. gada kopumā arī Zemgales statistikas reģionā vērojama pakāpeniska tendence bezdarba līmenim samazināties, 2018. gadā sasniedzot 5,2%. (ATTĒLS:47)

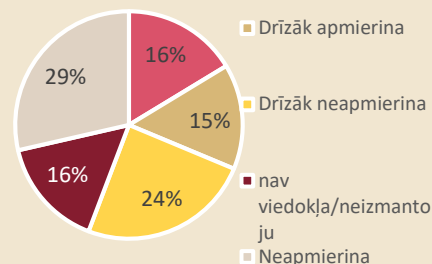
Augstākā strādājošo vidējā mēneša bruto alga⁵⁰ Rundāles novadā 2017. gadā bija pašvaldību struktūrās – 801 EUR pirms nodokļu nomaksas, nedaudz zemāka tā bija sabiedriskajā un vispārējās

⁴⁸ Centrālā statistikas pārvalde, JVS071. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas republikas pilsētās, novados, pagastos un reģionos, skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_aiznemtdv/jvs0071g.px/?rxid=

⁴⁹ Nodarbinātības valsts aģentūras statistikas dati, bezdarbnieku skaits uz katra gada 31. janvāri.

⁵⁰ Centrālā statistikas pārvalde, DSG070 Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa republikas pilsētās un novados (euro), skat.: http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_dsamaksa_ikgad/DSG070.px/?rxid=7911956a-136c-48e5-825a-b4e72a1f7a5b

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA Darba vietu pieejamība

Steidzamākie darbi: Vairāki aptaujātie min nepieciešamību attīstīt uzņēmējdarbību, sniegtot finansiālo atbalstu, radot jaunas darba vietas, veicinot kopdarbību/sadarbību starp vietējiem uzņēmējiem, turpināt atbalstīt lauksaimniekus, pilnveidot tūrisma pakalpojumus un izveidot jaunus objektus. Vairāk strādāt ar mazajiem uzņēmējiem un dibināt biedrības.

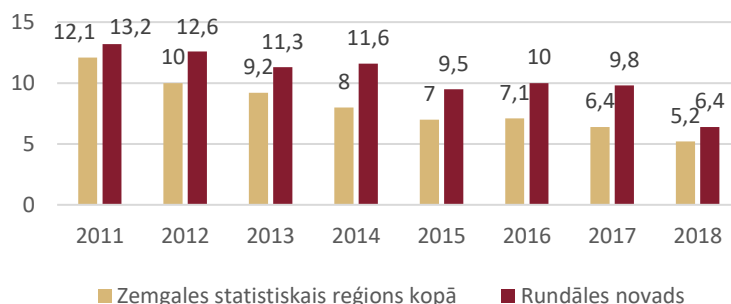
Visvairāk trūkst:

- Darba iespējas (8 atbildes);
- Citi sadzīves pakalpojumi (ķīmiskā tīrītava, kosmetologs, manikīrs) (7 atbildes);
- Frizieris (7 atbildes);
- Pirts (tai skaitā, izbraukuma pirts pakalpojums senioriem) (4 atbildes);
- Bankomāts (3 atbildes);
- Aptieka (3 atbildes);
- Sabiedriskā ēdināšana (2 atbildes);
- Autoveikals;
- Pasta nodaļa;
- Netiek strādāts pie Pilsrundāles tirgus laukuma ielu tirdzniecības un gadatirgu organizēšanas.

Ieteikumi pašvaldības darba uzlabošanai:

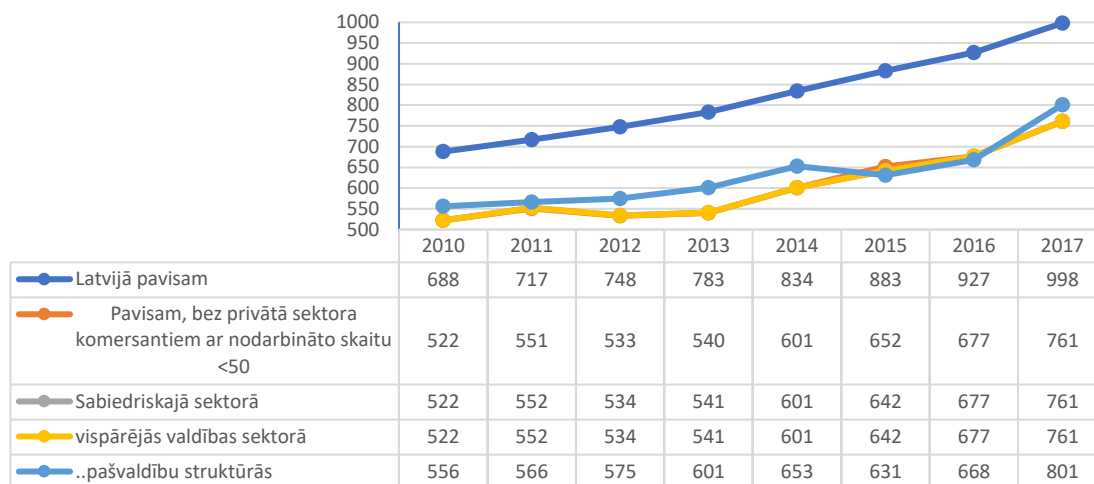
- Nodrošināt vairāk darba vietu novadā (tai skaitā, progresīvas, lai motivētu cilvēkus palikt un uzlabotu sociālo profilu) (3 atbildes);
- Izveidot telpas vietējiem uzņēmējiem, kur varētu tirgot pašvaldībā ražoto produkciju;
- Ielu tirdzniecības attīstīšanu Pilsrundāles tirgus laukumā;
- Nestrādājošo un darba devēju, kam trūkst darbaspēka, koordinēšana;
- Rīkot kursus, seminārus.

valdības sektorā – 761 EUR (ATTĒLS:48). Salīdzinot ar Latviju kopumā, vidējais atalgojums Rundāles novadā 2017. gadā ir par 24% zemāks. Rundāles novadā pēdējo astoņu gadu laikā vērojams pakāpenisks algu kāpums, kopumā vidējais atalgojums kopš 2010. gada ir pieaudzis par 31%. (tabula: 6)

ATTĒLS:47. BEZDARBA LĪMENIS (%) ZEMGALES STATISTIKAS REĢIONĀ UN RUNDĀLES NOVADĀ 2011.-2018. GADĀ

Darba ņēmēju skaita sadalījums % pēc mēneša bruto darba ienākumiem Rundāles novadā⁵¹, vidēji 2017. gadā lielāko daļu sastāda darba ņēmēji, kuru ienākumi ir robežās no 300,01 līdz 500,00 EUR jeb 30%. Darba ņēmēji, kuru ienākumi bija robežās no 500,01 līdz 700,00 EUR sastādīja 20%.

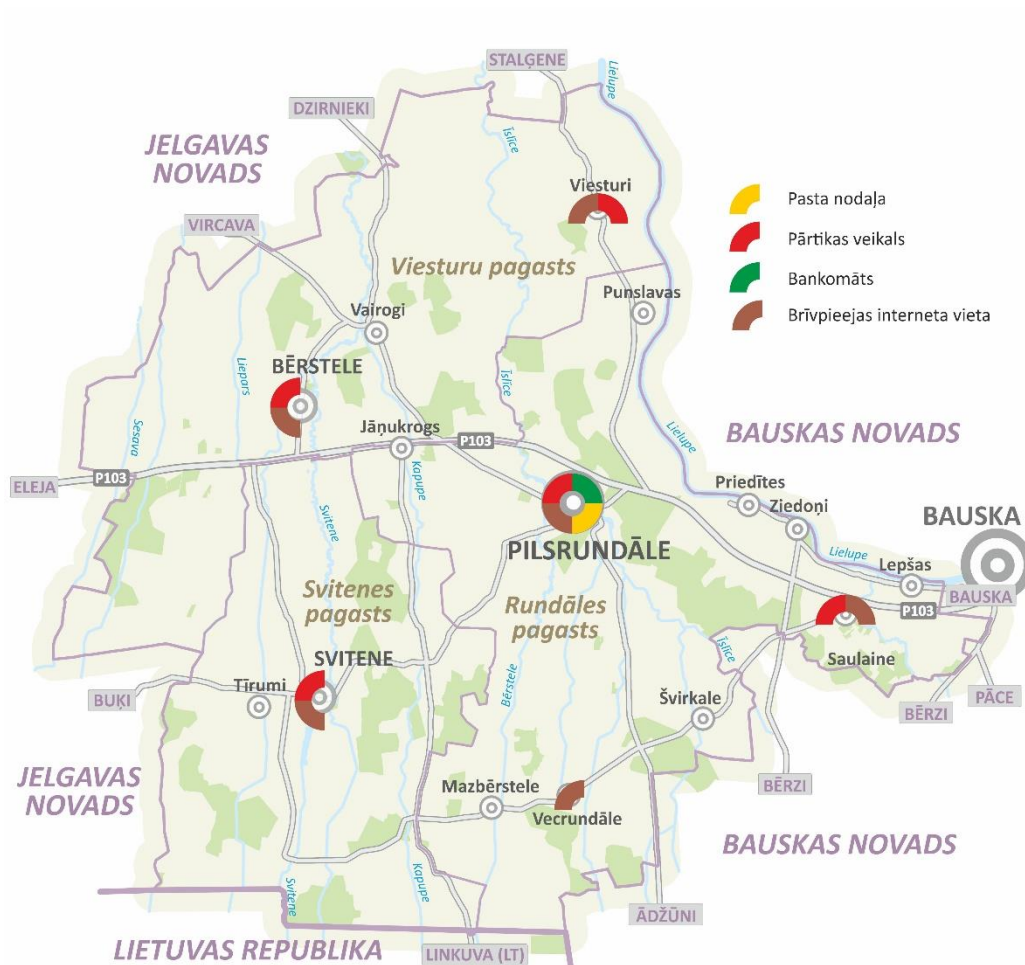
ATTĒLS:48. STRĀDĀJOŠO VIDĒJĀ MĒNEŠĀ BRUTO ALGA (CSP)

Septiņu gadu griezumā kopumā novērojama tendence procentuāli pieaugt darba ņēmēju īpatsvaram, kas saņem lielāku atalgojumu – piemēram, ja 2011. gadā 10% iedzīvotāju saņēma 700,01-1000,00 EUR lielu atalgojumu, tad 2017. gadā jau to saņem jau 19% iedzīvotāju (tabula: 6). Savukārt darba ņēmēju skaits pēdējos septiņos gados ir pieaudzis par 18 cilvēkiem. (tabula: 5)

Tabula 6. Darba ņēmēju skaita sadalījums % pēc mēneša bruto darba ienākumiem Rundāles novadā vidēji gadā

Gads	Īpatsvars no darba ņēmēju skaita ar darba ienākumiem, %								Darba ņēmēju skaits
	..līdz 70.00	..70.01 - 150.00	..150.01 - 300.00	..300.01 - 500.00	..500.01 - 700.00	..700.01 - 1000.00	..1000.01 - 1500.00	..virs 1500.00	
2011	3 %	7 %	27 %	34 %	15 %	10 %	3 %	2 %	589
2012	3 %	7 %	25 %	36 %	15 %	10 %	3 %	2 %	605
2013	4 %	7 %	20 %	38 %	14 %	12 %	4 %	3 %	627
2014	3 %	5 %	9 %	37 %	20 %	15 %	2 %	9 %	648
2015	3 %	6 %	8 %	37 %	18 %	16 %	8 %	3 %	620
2016	3 %	5 %	8 %	32 %	22 %	18 %	9 %	4 %	635
2017	2 %	4 %	8 %	30 %	20 %	19 %	12 %	5 %	607

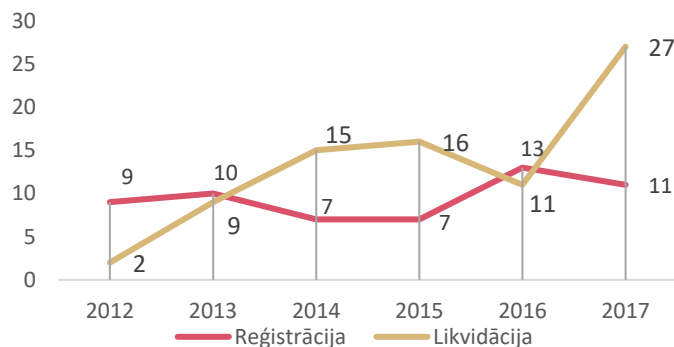
⁵¹ Centrālā statistikas pārvalde, DSG150 Darba ņēmēju skaita sadalījums pēc mēneša bruto darba ienākumiem republikas pilsētās un novados vidēji gadā, skat.: http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_dsamaksa_ikgad/DSG150.px/?rxid=7911956a-136c-48e5-825a-b4e72a1f7a5b

ATTĒLS:49. SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI RUNDĀLES NOVADĀ

8.2. Uzņēmumi

Rundāles novadā 2016. gadā reģistrētas 105 pašnodarbinātās personas, 94 zemnieku un zvejnieku saimniecības, 58 komercsabiedrības, 15 individuālie komersanti, 12 fondi, nodibinājumi un biedrības (ārpus tirgus sektors), 4 pašvaldību budžeta iestādes, 2 fondi, nodibinājums un biedrība (tirgus sektors) un viena valsts budžeta iestāde.⁵²

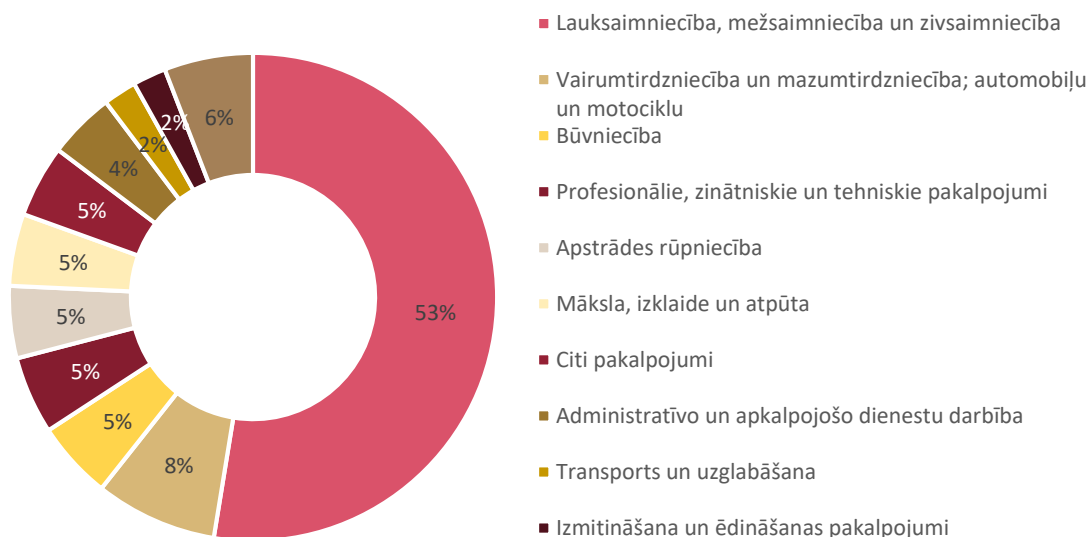
ATTĒLS:50. UZŅĒMUMU REĢISTRĀCIJAS UN LIKVIDĀCIJAS IZMAIŅAS RUNDĀLES NOVADĀ

Laikā kopš 2012. gada uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Rundāles novadā norāda uz svārstīgām tendencēm - likvidēto uzņēmumu skaits pārsvarā pārsniedz reģistrēto skaitu. 2017. gadā likvidēti 27 uzņēmumi, un reģistrēti 11. Laikā no 1991. gada līdz 2018. gada augustam Rundāles novada teritorijā kopā reģistrēti 608 vienības, no kurām vairāk nekā puse - zemnieku saimniecības.⁵³ (ATTĒLS:50)

⁵² Centrālā statistikas pārvalde, SRG0111. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados. Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/uzreg/uzreg_ikgad_01_skaits/SRG0111.px/?rxid=073f5e9f

⁵³ Lursoft statistika. Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Latvijas novados. Skat.: https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&id=210

2016. gadā Rundāles novadā pavisam reģistrēti 272 tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi. Pēc nodarbināto skaita dominē uzņēmumi, kuri nodrošina darba vietu skaitu līdz 9 darbiniekiem. Novadā 2016. gadā ir divi uzņēmumi, kuri nodarbina 20-49 darbiniekus – augkopībā un lopkopībā, medniecībā un saistītās palīgdarbības (darbības veids pēc NACE klasifikatora). Novadā ir trīs uzņēmumi, kuri nodarbina 10-19 darbiniekus, no kuriem divi sniedz ēdināšanas pakalpojumus un viens darbojas lauksaimniecībā. Pēc ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījuma pēc darbības veidiem (NACE), 53% nodarbojas ar lauksaimniecību (143 uzņēmumi) un mežsaimniecību (2 uzņēmumi), aiz tā sekojot 8% vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības uzņēmumiem, u.c. 6% jeb kā citas nozares ietvertas operācijas ar nekustamo īpašumu, informācijas un komunikācijas pakalpojumi, veselība un sociālā aprūpe, finanšu un apdrošināšanas darbības un izglītība. (ATTĒLS:51)⁵⁴

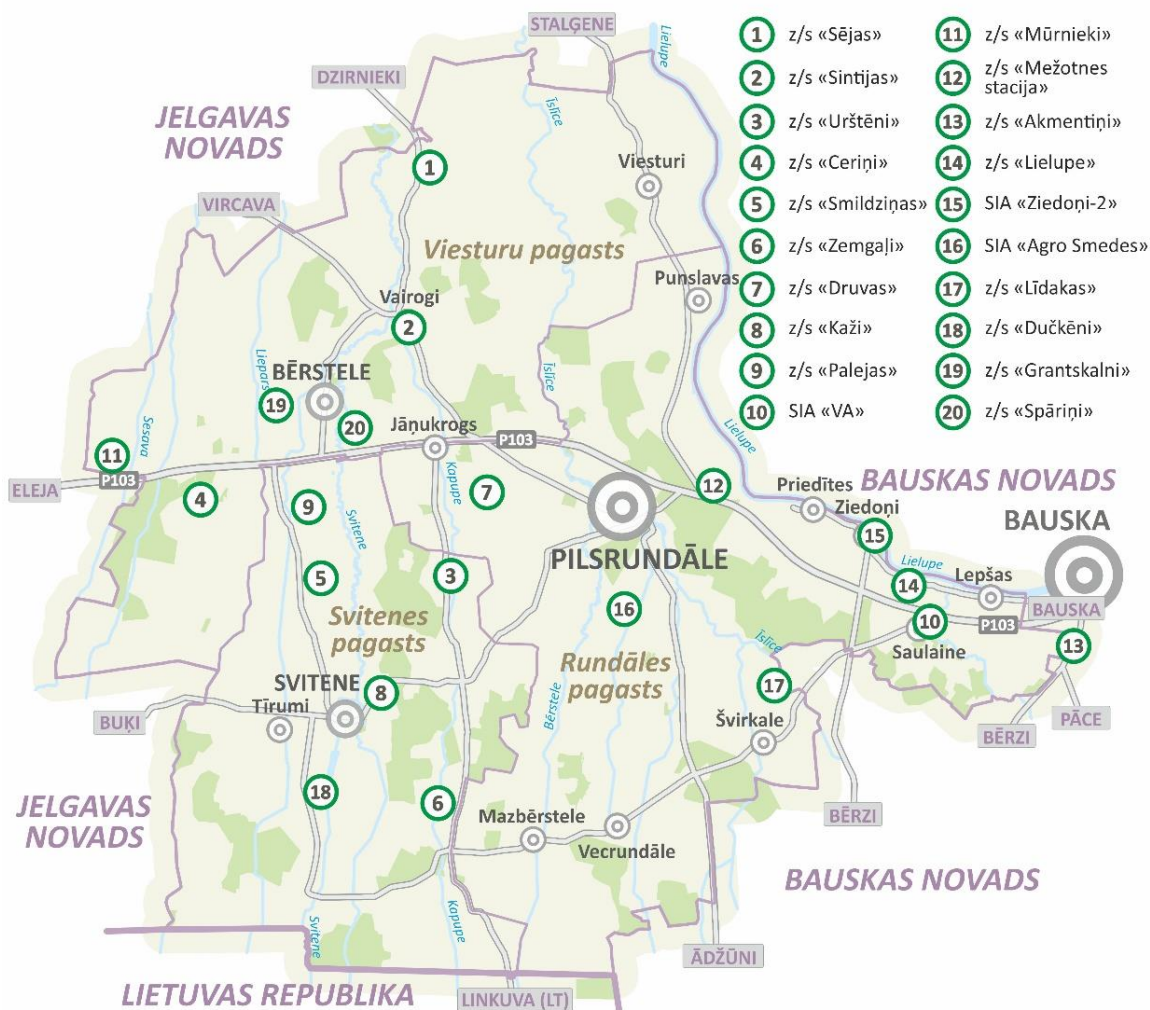
ATTĒLS:51. *EKONOMISKI AKTĪVO UZŅĒMU SADALĪJUMS 2016. GADĀ PĒC GALVENAJIEM DARBĪBAS VEIDIEM (CSP)*

Rundāles novadā pieci lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2017. gadā ir Ā. Burkāna zemnieku saimniecība "SĒJAS", Borkovska Viesturu pagasta zemnieku saimniecība "SINTIJAS", Bauskas rajona Svitenes pagasta zemnieku saimniecība "URŠTĒNI", Bauskas rajona Viesturu pagasta zemnieku saimniecība "CERIŅI" un Bauskas rajona Svitenes pagasta zemnieku saimniecība "SMILDZIŅAS". (Tabula: 7) (ATTĒLS:52)

Tabula 7. Rundāles novada 10 lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma

Nr.p.k.	Nosaukums	Apgrozījums 2017. gadā (EUR)	Pret 2016. gadu	Pret 2015. gadu
1.	Z/s "SĒJAS"	5,998,028.00	51%	92%
2.	Z/s "SINTIJAS"	1,329,718.00	2%	5%
3.	Z/s "URŠTĒNI"	1,118,052.00	12%	-2%
4.	Z/s "CERIŅI"	1,014,318.00	-8%	10%
5.	Z/s "SMILDZIŅAS"	933,601.00	-14%	-45%
6.	Z/s "ZEMGAĻI"	831,463.00	-3%	4%
7.	Z/s "Druvas"	826,813.00	10%	9%
8.	Z/s "KAŽI"	788,885.00	2%	-8%
9.	Z/s "PALEJAS"	741,899.00	21%	21%
10.	SIA "VA"	677,547.00	4%	48%

⁵⁴ Centrālā statistikas pārvalde, SRG0431. Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos reģionos, pilsētās un novados sadalījumā pa uzņēmumu lieluma grupām pēc nodarbināto skaita un galvenajiem darbības veidiem (NACE 2. red.). Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/uzreg/uzreg_ikgad_01_skaitis/SR00431.px/?rxid=073f5e9f

ATTĒLS:52. RUNDĀLES NOVADA LIELĀKIE UZŅĒMUMI

8.3. Uzņēmējdarbības atbalsts

2015. gadā izveidota Rundāles novada uzņēmēju konsultatīvā padome, kuras mērķis ir sekmēt uzņēmējdarbības attīstību Rundāles novadā un aktivizēt dialogu starp Rundāles novada pašvaldību un vietējiem uzņēmējiem, tādējādi veicinot viedokļu apmaiņu un tādu lēmumu pieņemšanu, kas pozitīvi ietekmē uzņēmējdarbības vidi Rundāles novadā. Padomē darbojas novada uzņēmēji un tās darbība ir vērsta uz konsultatīvo atbalstu, ierosinājumu un priekšlikumu sagatavošanu un iesniegšanu Rundāles novada domei uzņēmējiem aktuālo jautājumu risināšanai, kā arī uz uzņēmēju aktīvāko līdzdalību novada dzīvē.

2013. gada septembrī Rundāles novada pašvaldībā izveidota struktūrvienība - Rundāles novada Uzņēmējdarbības un kompetenču attīstības centrs, kura funkcijas balstītas cilvēkkapitāla kapacitātes attīstības veicināšanā, uzņēmējdarbību atbalstošas vides un sadarbības tīklu veidošanā, mūžizglītības piedāvājuma veidošanā, informācijas un konsultāciju nodrošināšanā. Mājaslapā sniegta noderīga informācija mājražotājiem, lauksaimniekiem un tūrisma jomā strādājošajiem. Centrs darbojas Bērstelē, bet arī citviet novadā ir nodrošināts uzņēmējdarbības atbalsts - Svītenes bibliotēkā 2014. gadā projekta "Uzņēmējdarbības atbalsta bibliotēku pārrobežu sadarbības tīkla izveidošana" ietvaros izveidota vienas pieturas aģentūra. Bibliotēkā pieejami biznesa bibliotēkas resursi - ~200 grāmatu krājums, kā arī pieeja datubāzēm un iespējas saņemt dažādas konsultācijas.

Lai stiprinātu dialogu starp pašvaldību un novada uzņēmējiem un veicinātu uzņēmējdarbības attīstību novada teritorijā, kopš 2010. tiek rīkoti uzņēmēju forumi.

Ar Rundāles novada domes 2017. gada 27.aprīļa lēmumu apstiprināts nolikums "Līdzfinansējuma piešķiršanai uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai "Īsteno savu ideju Rundālē"". Līdzfinansējuma piešķiršanas mērķis ir veicināt aktīvas ekonomiskās vides veidošanu Rundāles novadā. Līdzfinansējumu piešķir projektiem, kas paredz: jauna produkta izveidošanu, jauna pakalpojuma izveidošanu, jaunu darbavietu (vienu vai vairāku) radīšanu.

Rundāles pašvaldības mājaslapas Uzņēmējdarbības sadaļā apkopota informācija par valsts atbalsta iespējām uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai, par Rundāles mājtiņus darbības kārtību, par Rundāles kooperatīvā krājaizdevu sabiedrības piedāvātajām iespējām.

Konsultācijas un atbalstu lauksaimniecības nozares uzņēmumiem sniedz Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra konsultants.

Bauskas Biznesa inkubatora atbalsts – konsultācijas un apmācības, biznesa kontakti, koprades telpas, līdzfinansējums un mentori – pieejami arī Rundāles novada jauniešiem uzņēmējiem.

Novadā izveidots logotips „Kronēts Rundālē” – preču un pakalpojumu atpazīstamības zīme, ko lieto, lai veicinātu un popularizētu Rundāles novada teritorijā ražoto produktu vai sniegto pakalpojumu atpazīstamību Latvijā un ārvalstīs. Komerciāliem mērķiem to var izmantot uz izstrādājumiem - suvenīriem, prezentācijas materiāliem, iepakojumiem, produktiem, - un pakalpojumu popularizēšanai. Rundālē radīti vairāki vietējie zīmoli:

- Melnā poda stāsts - podnieka darbnīca;
- Laima ceramics podnieka darbnīca;
- KristellCandeles svecēs;
- Crafted by Janis Lidaka koka izstrādājumi;
- Kokamatnieks Vitolds Ārmanis;
- Jeļenas Kuzmenko tamborējumi;
- KalAn somas.

8.4. Tūrisms

Rundāles novada atpazīstamību nodrošina 18. gadsimtā celtais Rundāles pils komplekss, kas ir viens no apmeklētākajiem tūrisma objektiem Latvijā – 2017. gadā muzejā reģistrēti 255 600 apmeklējumi. Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras veidotajā tūrisma portālā www.latvia.travel.lv Rundāles pils muzejs ierindots starp TOP 10 galamērķiem Latvijā.

Rundāles pils muzejs ir Kultūras ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde. 2017. gadā Rundāles pils muzejā bija 114 amata vietas. Muzejs 2016. gadā ir atkārtoti akreditēts uz 5 gadiem. Muzejs ir izstrādājis un realizē Rundāles pils muzeja

DARBA GRUPAS Uzņēmējdarbība

Kas labs?

- Uzņēmējdarbības speciālists un VPKAC;
- Iestrādes sadarbības veidošanai starp uzņēmējiem un pašvaldību;
- Individuāls atbalsts jauniešiem uzņēmējiem – konsultatīvi, biznesa inkubators, finansiālais atbalsts;
- Ir uzņēmējdarbības nišas (tūrisms, pakalpojumi, mājražošana);
- Auglīgas Zemgales augsnes, kā rezultātā izveidojušās stipras, lielas saimniecības.

Kas slihts?

- Mazie lauksaimnieki apdraudēti;
- Maza jauno uzņēmēju aktivitāte;
- Maz tūrisma pakalpojumu;
- Grūti piesaistīt sabiedrisko pakalpojumu sniedzējus;
- Nodokļu politika, birokrātija;
- Maz uzņēmīgu mājražotāju, kuri varētu reģistrēt savu darbību Rundāles novadā;
- Mazo saimniecību izzušana lielsaimniecību konkurences ietekmē.

Kas jāmaina, kā?

- Mērķtiecīga, regulāra sadarbības veidošana: uzņēmēji-uzņēmēji; uzņēmēji-pašvaldība;
- Veidot atbalsta sistēmu nelieliem uzņēmējiem (t.sk., lauksaimniekiem), kuri ar savu darbību spēj nodrošināt ģimeni;
- Sistemātiski un integrēti domāt, kā neiznīcināt mazo uzņēmējdarbību un to attīstīt;
- Jāveicina jauno speciālistu atgriešanās Rundāles novadā;
- Veicināt mazo uzņēmēju kooperāciju veidošanu;

Tūrisms

Kas labs?

- Rundāles pils, kas piesaista lielu daudzumu tūristus;
- Rundāles pils veicina arī Rundāles novada atpazīstamību;
- Lielupes upes ieleja un Mežotnes pilskalns kā apskates objekts;
- Svitenes pils kā apskates objekts;
- Dalība projektā "Iepazīsti kaimiņus Zemgalē";
- Latvijas apceļošanas akcija "1836 Leišmalītē";
- Atsevišķi informācijas stendi;
- Ainauskieši skati gar upes krastiem.

Kas slihts?

- Lauku saimniecības neiesaistās tūrisma pakalpojumu sniegšanā;
- Tūrisma sezonālais raksturs;
- Bornsmindes un Kaučmindes pils sliktais stāvoklis;
- Nav TIC un tūrisma speciālista;
- Vāja starpsektoru sadarbība;
- Trūkst gidu;
- Trūkst veloceliņi;
- Trūkst stāstu, kas piesaistītu tūristus (lēģendas, nostāsti);
- Trūkst labiekārtotas kempinga un telšu vietas;
- Trūkst ēstuves, izklaides pēc deviņiem vakarā.

vidējā termiņa darbības stratēģiju 2017.–2022. gadam. Rundāles pils muzeja misija ir izglītēt sabiedrību par dažādiem arhitektūras, mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas jautājumiem, izveidojot Rundāles pils ansambli par starptautiski nozīmīgu mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas centru, uzturot Latvijas senās mākslas vēstures krātuvi, veidojot Eiropas dekoratīvās mākslas un sakrālās mākslas pastāvīgās ekspozīcijas.

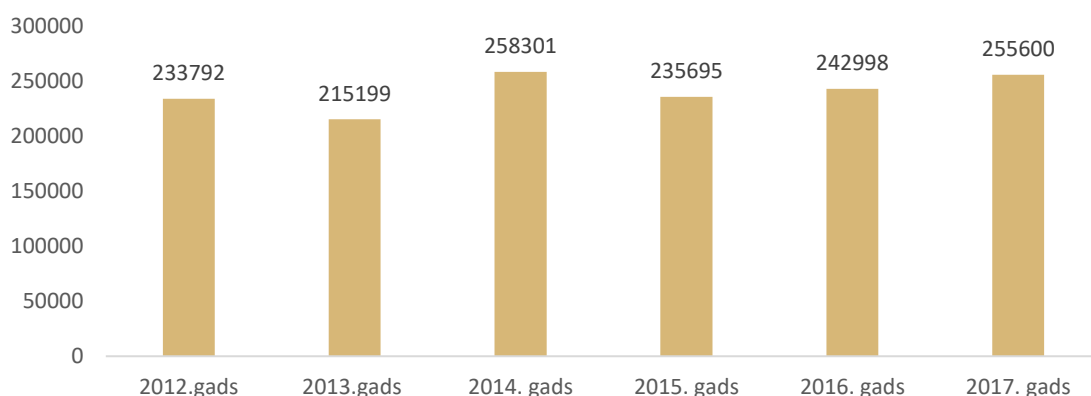

ATTĒLS:53. NAKŠŅOŠANAS UN ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI RUNDĀLES NOVADĀ

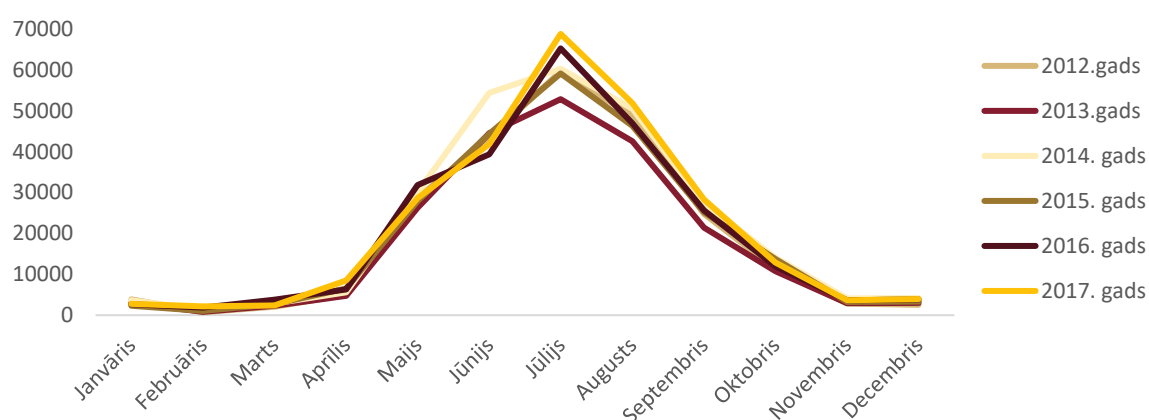
Rundāles pils muzeja apmeklējums ik gadu pakāpeniski pieaug. Kritums 2013. gadā skaidrojams ar to, ka grupām tika ieviesta vienotā biļete, savukārt straujāku kāpumu 2014. gadā pamato pamatekspozīcijas pabeigšana un jaunatklātas telpas (ATTĒLS:54). No novembra līdz marta ik gadu vērojams zems muzeja apmeklējums, ar viszemāko skaitu februārī, savukārt visvairāk apmeklējumu vērojami vasaras sezonā (ATTĒLS:55). 2017. gadā 27% no visiem apmeklētājiem Rundāles pils muzejā viesojās jūlijā, 20% - augustā, 16% - jūnijā, pa 11% maijā un septembrī.

Tūrisma apskates objekti un aktīvās atpūtas iespējas aplūkojamas ATTĒLS:56 un ATTĒLS:57. 2017. gadā Rundāles novadā pieejamas trīs naktsmītnes – viesu nams "Baltā māja", Mazmežotnes muiža un Hotel

Rundāle - un 111 gultasvieta, kas salīdzinājumā ar 2012. gadu ir par divām naktsmītnēm un 87 gultasvietām vairāk. Rundāles atpūtas centrā iespējams pārnakšņot ar kemperi.⁵⁵ (ATTĒLS:53)

ATTĒLS:54. RUNDĀLES PILS MUZEJA APMEKLĒJUMS (IESTĀDES DATI)

ATTĒLS:55. RUNDĀLES PILS MUZEJA APMEKLĒJUMA TENDENCES PA MĒNEŠIEM (IESTĀDES DATI)

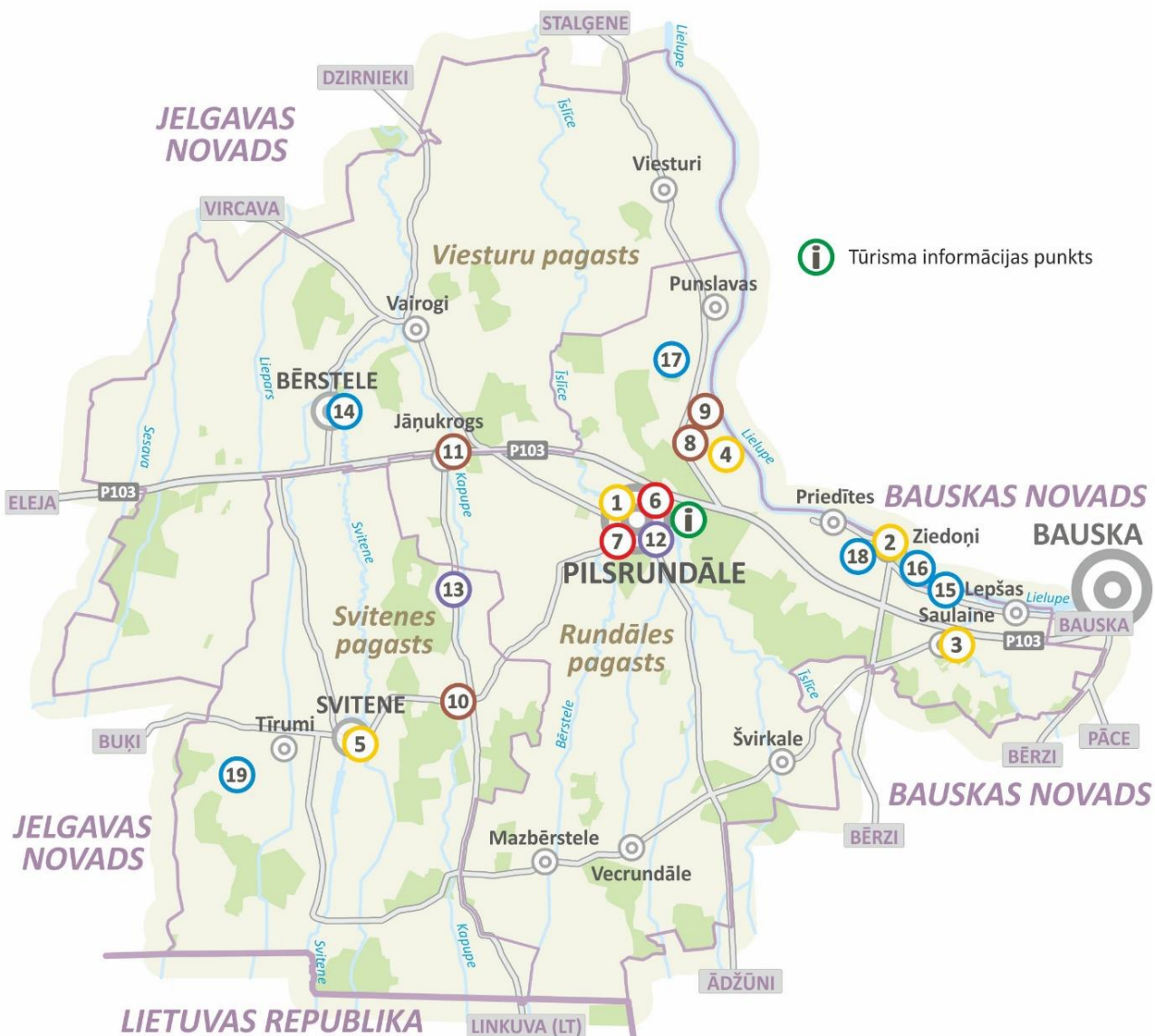
Rundāles novadu saskaņā ar deleģējuma līgumu apkalpo Bauskas novada pašvaldības iestādes „Bauskas novada administrācija” struktūrvienība “Bauskas Tūrisma informācijas centrs” (turpmāk arī Bauskas TIC). Bauskas TIC galvenie uzdevumi ir tūrisma informācijas sagatavošana, izvietošana, konsultāciju sniegšana, kopīgu mārketinga aktivitāšu īstenošana, u.c. Bauskas TIC nesniedz ziņas par objektu statistikas datiem. www.tourism.bauska.lv ir Bauskas, Iecavas, Rundāles, Vecumnieku novada oficiālais tūrisma portāls. Bauskas un Iecavas novadiem izstrādātas nozaru stratēģijas attiecībā uz tūrisma jomas attīstību.

DARBA GRUPAS

Kas jāmaina, kā?

- Radīt vēl atpazīstamākus mazākos tūrisma objektus Rundāles novadā – vairāk reklamēt katru no tūrisma objektiem;
- Izveidot jaunus tūrisma pakalpojumus arī ziemā;
- Piesaistot projektu līdzekļus, attīstīt Svitenes pili kā tūrisma objektu;
- Mērķtiecīgi veicināt integrētu sadarbību, papildināt vienu otru (sadarbības partneri, nevis konkurenti);
- Investīciju piesaiste lielajiem objektiem;
- Norādes zīmes – tūrisma informācijas stendi, māju nosaukumi;
- Esošo parku sakārtošana, inventarizācija, jāpiesaista ainavu arhitekts.

⁵⁵ Centrālā statistikas pārvalde, TUG04. Skat.: http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/transp/transp_ikgad_turisms/TU0040.px/?rxid

Pils, muižas un to parki:

- 1 Rundāles pils apbūves ansamblis un parks
- 2 Borismindes pils un parks
- 3 Kaucminces pils un parks
- 4 Mazmežotnes muiža un parks
- 5 Svitenes muiža

Muzeji un kolekcijas:

- 6 Rundāles pils muzejs
- 7 Retro automašīnu kolekcija

Kultūrvēsturiski objekti:

- 8 Vīnakalns
- 9 Mežotnes pilskalns
- 10 Bērsteles baznīca
- 11 Vecā dzelzceļa stacija «Jāņukrogs»

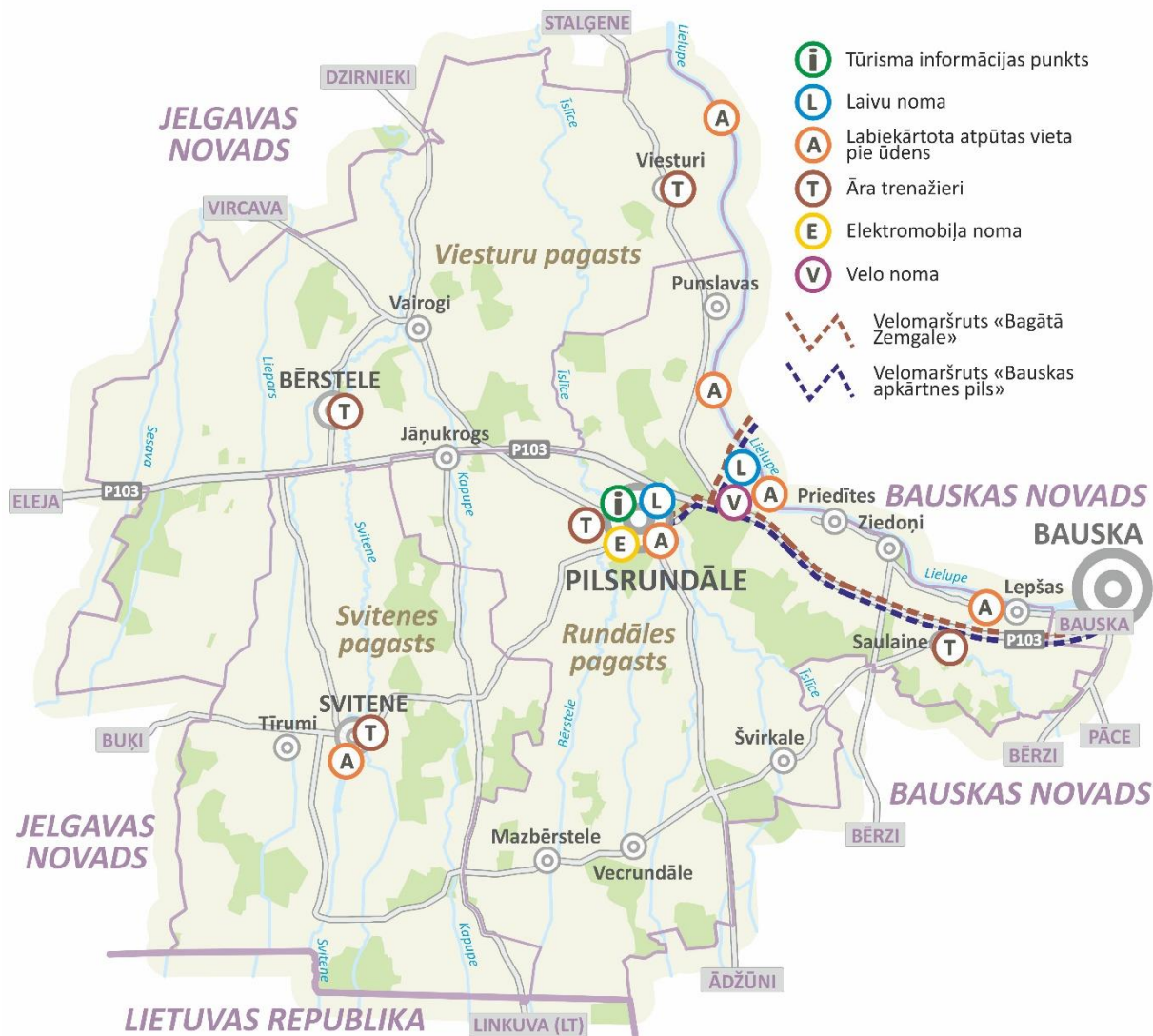
Amatnieki:

- 12 Melnā poda stāsts
- 13 Laima ceramics

Dabas objekti:

- 14 Lielbērsteles dabas parks
- 15 Dabas parks «Bauska»
- 16 Ziedoņu dolomīta atsegums
- 17 Mikroliegums «Ozoldārzs»
- 18 Bornsmindes avots
- 19 Žubišu ozols

ATTĒLS:56. TŪRISMA APSKATES OBJEKTI RUNDĀLES NOVADĀ

ATTĒLS:57. AKTĪVĀS ATPŪTAS IESPĒJAS RUNDĀLES NOVADĀ

IEDZĪVOTĀJU APTAUJA

Steidzamākie darbi:

- pilnveidot tūrisma pakalpojumus un izveidot jaunus objektus;
- izveidot vides objektus, skvēru, muzeju, izstāžu zāles, kur varētu ar ģimeni un atbraukušajiem viesiem pastaigāties un pavadīt brīvo laiku;
- veloceliņu izveide starp tūrisma objektiem, kas ļautu pelnīt ar tūrisma daudz vairāk

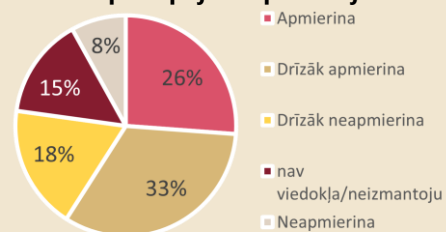
Visvairāk pietrūkst:

- Tūrisma aktivitātes, lauku tūrisms, ekskursijas (3 atbildes);
- savs tūrisma informācijas centrs un tūrisma pakalpojumu nodrošināšana.

Ieteikumi pašvaldības darba uzlabošanai:

- Izveidot tūrisma informācijas centru;
- Atgriezt novada svētkus sākotnējā formātā.

Aktīvās atpūtas iespēju un tūrisma pakalpojumu piedāvājums

Rundāles novada Attīstības programma 2019.-2025. gadam

Izstrādātājs: SIA „Reģionālie projekti”

Projekta izstrādes komanda: Līna Dimitrijeva, Laine Šildere, Jānis Ozols, Sanita Fazilova

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, Latvija

Tel.: +371 67 32 08 09

www.rp.lv

